

"[Markszedeler](#)"ın Son 2 dersi'nde Küresel ve Ulusal'a 2 Ayrı Yerli Biyografi üzerinden Sondaj yapıyoruz. Bugün **Hegel**'in Sonu'na varanlar... Yorumlar daha çok Sözlü Anlatımlar'da olacak. Kronolojik Akış daha çok kendi Eserleri'ni nasıl Taqdim ediyorlar bunu serdiliyor. **Belge**'nin seveceği üzere "Karşılaştırmalı .." olmaya varabilecek değen Biyografiler'e verilen Referanslarımız var. Marx bu Aşış'ta nerelerde gerçekten 21 Haziran 2019"

Mehmed Murad Qadri Belge

1943

Ayna söyle bana ben Kimim: "Sosyalist **Ahmet Mithat**'sın."

Ahmet Kemal oldu, Ahmet Samim, Sâdıq Özben.

"Çok Bilgili ama Dönek", "Artık Sermaye'ye Hizmet ediyor", "AKP'ye yaranıyor", "bu ne biçim Solcu"

Zsa Gabor'a, Hale Soyagzi'ye değen Biyografiler..

Ardıç, Aynası'nda gördüğümü fırçaladı: **Empatik bir Adam** değildir: **Kaba Sakal**'ın ardına saklanan, asla gülmeyen bir **Asık Surat**... Ağır oturan **Molla Tip'i**... "Tweed"

Ceket, Yün Kravat, **Oxford** ya da **Cambridge "Pub"**larında Eli'nde **Guinness Bardağı**'yla tepişen **İngiliz Akademisyen** Prototip'i...**Kâbe**'si de **Londra**'dır zaten, her Konu'ya "**İngiliz Süzgeci**'nden" geçirerek yaklaşır. Asıl Mesleği **İngiliz Edebiyatı**'dır, bu kesmeyince **Sosyalist Teorisyen** kesilmiştir. **Üniversite** dışında, "**Özel Sektör**'de" hiçbir işte çalışmamış, bizim gibi ezilmemiş, sömürülmemiş, **İşsiz ve Aç** kalma Endişe'si yaşamamış, Hayatı'nda hiçbir **Fabrika'nın Kapısı**'nın Önü'nden geçmemiş "**Salon Sosyalistleri**'ne" Mükemmel bir Örnek'tir. (Sorarsanız "**Karl Marx** da **Burjuva**'ydı" deyip geçerler.)Uzunca bir süre "**Sözde Liberal**" takıldılar, sonra herkes kendi **Asıl Mewzileri**'ne döndü: **Sosyalistler** yeniden Sosyalist, **Kemalistler** yeniden **Kemalist** oldular, gidecek Kapı bulamayan da **Fethullâh**'a yazıldı. Fakat Ortak Özellikleri, Son Tahlil'de, **İstanbul Sermayesi'nin Askerliği**'ni yapmaktır. **Yeni Demokrasi Hareketi**'nden beri bu böyledir.¹

Yazar, Çevirmen, Siyâsi Aktivist ve Akademisyen. Edebiyatçı, Rehber, Düşünür, Bilgi Üniversite'si Karşılaştırmalı Edebiyat Bölüm'ü Bölüm Başkanı'...

Âile'si:

İş Adamı ve **Demokrat Parti**'den Milletvekili **Hüseyin Burhan Asaf Belge**'nin Oğlu (1899-1967). **Osmanlı Mutasarrıfı**'ı bir Âile'nin (**Asaf Bey**) Çocuğu idi **Baba Burhan**. **Almanya**'da Öğrenim gördü. **Yüksek Mimar** oldu. Aktris **Zsa Zsa Gabor**'un² ilk Koca'sı.(1937-1941). 1925 de **Aydınlık** Dergisi'nde çalışmaya başladı. **TİÇSF**'de Görev aldı. Sonra **TİÇSF**'den ayrıldı. 1933-1943 arasında **Öğretmenlik** yaptı³.

Ya'qûb Qadri Karaosmanoğlu'nun⁴ (1889-1974) Yeğen'i⁵. **Ya'qûb** 9 Eylül Zaferi'nden sonra **TBMM**'ye **Mardin Milletvekili** olarak girdi. 1923'te **Burhan Asaf Belge**'nin Kızkardeşi **Leman Hanım** ile evlendi. 1925'te **Anadolu Ajansı** Şirket'e dönüştürüldüğünde İlk Yönetim Kurulu Üyeleri arasında yer aldı ve "**Harici Seksiyon Şefliği**"ni üstlendi. **Yönetim Kurulu**'ndan 1928'de ayrıldı. 1926'da Tedâi için 2. kez **İsviçre**'ye gitti. 2 yıl kaldı. İzlenimleri'ni **Milliyet** Gazetesi'ne gönderdi. Bu Yazılar daha sonra "**Alp Dağları'ndan**" Başlığı'yla kitaplaştırıldı. 1927'de **Hüküm Gece'si**, 1928'de

Sodom ve Gomore Adlı Romanları'nı yayımladı.1931-1934 arasında **Manisa** Milletvekili'ydi. **Cumhuriyet** ve **Hakimiyet-i Milliye** Gazeteleri'nde sürdürdü.

1932'de **Vedat Nedim Tör, Şevket Süreyya Aydemir, Burhan Asaf Belge** ve **İsmail Hüsrev Tökin** ile birlikte **Kadro Dergisi**'nin Kurucuları arasında yer aldı. O yıl, **Kurtuluş Savaşı** Gözlemleri'nden ve **Tetkik-i Mezalim** Komisyonu'nda yer aldığı Dönem'den yararlanarak yazdığı **Yaban** adlı Roman'ı **Kadro Dergisi**'nde yayımlandı ve **Büyük Yankılar** uyandırdı. Roman'da **Türk Milleti**'nin Büyük bir Kurtuluş Mücadele'si vermekte olduğu 1922 de **Aydın ile Köylü** arasındaki **Yabancılık** ve uyuşmazlığı anlattı. Dergi'nin hemen her Sayısı'nda **Sanat ve Edebiyat** üzerine Denemeler yazdı. **Kadro** Dergisi'nin savunduğu bazı Görüşler Devlet Yetkilileri Tarafı'ndan Aşırı bulununca Dergi'nin İmtiyaz Sâhibi **Ya'qûb Qadri**, 1934'te **Tiran**'a Elçi olarak atandı ve Dergi kapanmak Zorunda kaldı.1934 de **Tiran Elçiliği**'ne atandı. 1935'te **Prag**, 1939'da **Lahey**, 1942'de **Bern**.

Tewlid'i:

16 Mart **1943**'de **Ankara**'da Babası'nın sonraki Eşi'nden doğdu.

19 Eylül **1944**'de **İsmet Özel** doğdu.

1945'de **Jale Parla İstanbul**'da doğdu.

16 Ağustos **1946**'da **Ömer Laçiner** doğdu.

1948'de **Sabaha'd-Dîn Ali** (d.1907) öldü.

26 Ağustos **1950**'de **Ahmet Özhan** doğdu.

1950'de **Ali Bulaç, Abdu'llâh Gül** doğdu.

Sabiye-Rüşdiye:

Moda İlkokulu (1954), 1962'de **Nişantaşı**'nda **High School**'da (İngiliz Erkek Lise'si) Yatılı Öğrenim gördü .

Gabor ilk **1952**'de İlk Filmi **Lovely to Look At** (**LeRoy**, 1952)'ni çevirdiğinde (1952-1993)⁶ 9 Yaşı'ndaydı. 41 Yıl sürdürdü **Gabor**'un Oyunculuğu...19 Filmi'nde Baba'sı **Burhan Hayat**'taydı.

Babası **Burhan Belge** Bir Dönem Gazetecilik yaptıktan sonra **Demokrat Parti**'den 1957 de **Muğla Milletvekili** olarak Meclis'e girdi. Burhan Belde **Demokrat Parti**'nin Resmi yayın organı olan **Zafer Gazetesi**'nin Başyazarlığı'nı yaptı. 1957'de Dayısı **Ya'qun Qadri** de⁷ **Ulus Gazetesi**'nin Başyazarlığı'nı üstlenmişti.

(**Kör Agop**'un yanında **Çırak** olarak çalıştı.⁸)

1954'de **R.T.Erdoğan** doğdu.

24 Ağustos **1957**'de **Yıldırım Türker** doğdu.

27 Mayıs:

1961 de **Burhan Belge** Ömür Boyu Hapse çarptırıldı. **1963** de Af edildi.

Ya'qûb Qadri, 1960 İhtilali'nden sonra **Kurucu Meclis Milli Birlik Komitesi** Temsilciliği (6 Ocak 1961-15 Ekim 1961) yapı. Siyâsal Hayatı'nın Son Görev'i 1961-1965 arasındaki **Manisa Milletvekilliği**. Bu Dönem'de **İsmet İnönü**'den sonra

Meclis'in en Yaşlı Üye'si olarak **Geçici Meclis Başkanı** olarak Görev yaptı. 1962 de Parti'nin **Atatürk İlkeleri** ile Ters düştüğünü İddia ederek **CHP**'den İstifa etti.

1961'de **Aydemir Güler** doğdu.

31 Ocak **1961**'de **Latif Demirci** doğdu.

6 Temmuz 1962 'de **William Faulkner** 64 Yaş'ında **Byhalia, Mississippi**'de öldü.

1963'de **Nazım Hikmet** öldü.

7 Nisan **1963**'de doğdu. **Lan Gibson, Falkirk, İngiltere**'de doğdu.

Amerika:

AFS ile **Amerika**'da **Massachusetts Eyaleti**'ne **Değişim Öğrencisi** olarak gitti.

Yeni Dergi:

1964'de burda başladı Yazarlığı..

Orta'nın Sol'u:

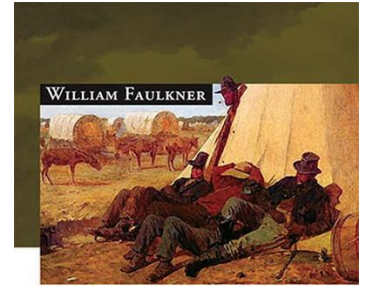
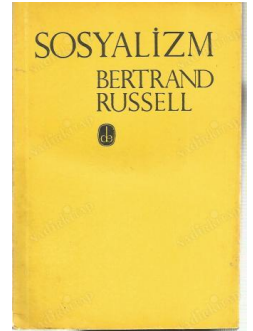
1965 de **Ya'qûb Qadri, Politika**'dan çekildi. **1966** de **Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanlığı**'na seçildi.

Bertrand Russel/Sosyalizm,

1965'de yayınlandı Çeviri.

William Faulkner/ Ağustos Işığı

1965'de yayınlanan Çeviri. 20.Yüzyıl'ın **Büyük Modernist Romancıları**'ndan **William Faulkner**'ın **Yazım Tekniği**'nde **Radikal** bir Yeniliği Temsil eden bir Yapıt. **Ölüm Döşegi**'nde olan **Addie**, 40 Mil Uzaklık'taki **Jefferson Mezarlığı**'na, Âilesi'nin yanına gömülmeyi Wasiyet eder. **Addie**'nin Tabutu'nu bir Katır Arabası'na yükleyen **Bundren ailesi**, Sıcak'la ve Seller'le boğuşacakları Uzun bir Yolculuğa çıkar. **Döşegi'mde Ölürken**, 15 Farklı Anlatıcı'nın Ağzı'ndan anlatılan 59 Bölüm'den oluşur. Âile'nin Öfke, Üzüntü, Endişe ve Tutku Dolu Serüven'i Karakterler'in Zihni'nden geçen Akış'ın Ritmi'yle birleşir. **Bilinçlilik Akış'ı** Tekniği'ni Çarpıcı bir Yetkinlik'le kullanan **Faulkner**'ın Karakterleri'nin "Gözleri'yle Ses'i kendi içine dönüp Ağlayış'ını dinlemeye koyulmuş gibidir". Düzyazı'yı şiirselleştirmekte Sıradışı bir Yeteneği olan **Faulkner**'ın bu Roman'ı, **Sezgiler**'in, **Duyarlıklar**'ın, **İç Sesler**'in, **Boşluklar**'ın Destanı'dır. "**Döşegi'mde Ölürken**'in bir **Amerikalı** tarafından yazılmış en Özgün Roman olduğu söylenebilir. **Faulkner**, 20.Yüzyıl'ın en Büyük Romancıları arasında."- **Harold Bloom**- (Tanıtım Bülteni'nden⁹).

Döşegi'mde
Ölürken
ÇEVİRİ VE ÖNSÖZ
MURAT BELGE

İngiliz Dili ve Edebiyat'ı:

1966'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden Mezun oldu.

James Joyce¹⁰/ *Sanatçı'nın Bir Genç Adam Olarak Portresi*

1966 da çevirdi. Harry Levin'in Önsöz'ü, Murat Belge'in Sonzöz'ü, Yazar ve Dönem Kronolojisi'yle. James Joyce'un Yarı Otobiyografik bu Roman'ı, **Genç Stephen Dedalus**'un bir **Sanatçı** olabilme arzusuyla, **Hayal Gücü**'nü boğan ve Yaratıcılığı'nı sindiren **Kilise**'ye, **Okul'a** ve **Toplum'a** Başkaldırışı'nı anlatıyor. Joyce'un **İrlanda**'da geçen **Çocukluk ve Gençlik** Yılları'ndan esinlenerek Qalem'e aldığı bu Anlatı, Aanatçı'nın Bağımsızlığı'nı İlân etmesi için **Âilewî, Kültürel ve Milli Değerleri**'ni Sorgulaması'nı ele alıyor. 19.yüzyıl Sonu'nda **Dublin**'de Dünyâ'ya gelen **Stephen Dedalus**'un Bilinc'i, **İrlanda**'nın Târihî ve Siyâsi Hareketleri'yle, **Katolik Kilisesi**'nin Kültür'ü ve Değerleri'yle yoğrulmuştur. Roman boyunca Entelektüel, Cinsel ve Mânewî Gelişimi'ni adım adım izlediğimiz **Stephen**, aldığı **Dinî Eğitim** ve İlk Gençlik Yılları boyunca kendisini Öğretmenleri'nden, Âilesi'nden ve Çevresi'nden ayrı tutanın ne olduğunu fark edeceği bir Uyanış Anı'na doğru ilerlemektedir. **Sanatçı**'nın ***Bir Genç Adam Olarak Portresi***, **Dublinliler**'in *Sosyal Gerçekçiliği*'ni *Ulysses*'in *Sembolizmi*'ne bağlayan bir Halka Niteliği taşıyor. "Joyce Tek Eli'yle 19.yüzyılı yerle bir etti."-**T.S.Eliot**- (Tanıtım Bülteni'nden¹¹)

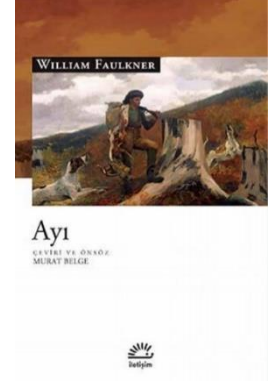
John Berger /*Leylak ve Bayrak*

1966'da yayınlandı. "Şehr'e yerleşen **Köylülüğün** Yeni **Varoluş Tarzı**'nı anlatan **Leylak ve Bayrak**, John Berger'ın 17 Yılı'nı verdiği "**Onların Emekleri'ne**" Üçlemesi'nin Son Kitab'ı. **Domuz Toprak**'ta Henüz Köyü'nde olan **Köylü'yü**, **Bir Zamanlar Avrupa'da** Köy'den Kent'e Göç'ü anlatan **Berger, Leylak ve Bayrak**'ta Kent'in Gerçekliği ile baş başa kalan Köylü'nün sürüklendiği **Varoluşsal Buhran**'ı Konu ediyor. Geldikleri **Dağ Köyleri**'nden henüz bir Nesil Uzak'ta bile olmayanların Hikâye'si; Gecekondu, Videolar, Pahalı Oteller, Aşk, Cinâyet, Uyuşturucu ve Ölüm'ün iç içe geçtiği bir Karmaşa'da son buluyor. **Üçleme**'nin ilk 2 Kitabı'nda **Köy Hayatı**'nın Betimlenmesi'ne odakladığı **Olağanüstü Gözlem** Gücü'nü bu kez Kent'e yönelten **Berger**, Devasa bir Vinc'in İşleyişi'ni, tıpkı Zarif bir Tırpan'ı veya Mezbaha'yı anlattığı kadar Kusursuz bir Dikkat'le anlatıyor. **Leylak ve Bayrak**, **Berger**'in **Köylülük Üçlemesi**'ne Nokta koyan bir Zirve. "**Leylak ve Bayrak**, Unutulmaz bir Yapıt. İyi bir Roman'dan bekleneceği gibi Büyüleyici ve Şiir Derinliği'ne Sâhip."**Isabel Allende** (Tanıtım'dan) ¹²

1967 den ölünceye kadar Baba'sı **Burhan Belge** **Alman Radyosu**'nda çalıştı.

William Faulkner/ Ayı

1967'de Çeviri yayınlandı. "Tanıtım'dan: Büyük Ormanlar'a ilk getirdiği Gün başlamıştı bile. Daha o Zaman, görmeden bile önce, neredeyse 100 Mil Kare tutan bir Bölge içinde kendine bir Ad, yaşayan bir Adam gibi Belirli bir Ün kazanmış olan bir Ayağı Tuzak'ta sakatlanmış **Kocaman Kocamış Ayı**'nın Miras'ı ona kalmıştı¹³.

2 Ağustos 1967'de **Walter Terence Stace** (d.1886) Kaliforniya'da öldü.

1968 Hareketi. **Çetin Özek**, **İdris Küçükömer**'le **Sağ'ın Sol'a** Saldırıları'nı konuşurlar. "Müslümanlar, Müslümanlık Bizim Düşmanımız" değil diye konuşurlar. Birileri bunları bize kışkırtıyorlar¹⁴.

Doktora:

Asistanlık ve Doktorası'nı Aynı Bölüm'de yaptı (1968). Tez'i **Marksist Düşünür Christopher Caudwell** üzerine..

9 Kasım 1968'de 65 Yaşı'nda **Leo Huberman Paris**'de öldü.

İngiltere:

İngiltere'de **Sussex Üniversitesi**'nde Alanı'yla İlgili Araştırmalar yaptı.

2 Şubat 1970'de **Bertrand Russel** (d. 1872) **Penrhyndeudraeth**, İngiltere'de öldü.

Halq'ın Dostlar'ı:

1970-71'de **Halq'ın Dostları**'nı Çıkaranlar'dan. **İsmet Özel** , **Ataol Behramoğlu** (13 Mayıs 1942) ...

12 Mart:

12 Mart Dönemi'nde 2 Yıl Cezaevi'nde kaldı. Bu Dönem'de **Weli Küçük**, **Ziverbey Köşkü**'nde kendisine İşkence yaptı¹⁵. 1974 **Af Yasa'sı** ile çıkanlardan. Görevi'ne döndü.

1971'de **Hikmet Kıvılcımlı** (d.1902) öldü. **Eyüp Cami**'nden çıkanlar'a **Hz.Peygamber**'in Hayatı'nı **Sosyalizm** üzerinden anlatmasını [hatırlıyorlar](#). Bu **Vatan Partisi**'nin kapatılmasına Sebep oluyor.

William Plomer/Yanya Sultan'ı

1972'de yayınlandı Çeviri.

1973'de **William Plomer** (d.1903-1973), Güney Afrika ve İngiliz bir Yazar. 21 Eylül 1973'de **Lewes**, İngiltere'de öldü.

1973'de **Kemâl Tâhir** (d.1910) öldü. **İdris Küçükömer**'in Sağ'a Sol, Sol'a Sağ demesine katılmaz Tam. **Kemâl Tâhir**'in "**Kerîm Dewlet**"ini Qabul edemez.

Akademi'ye Dönüş:

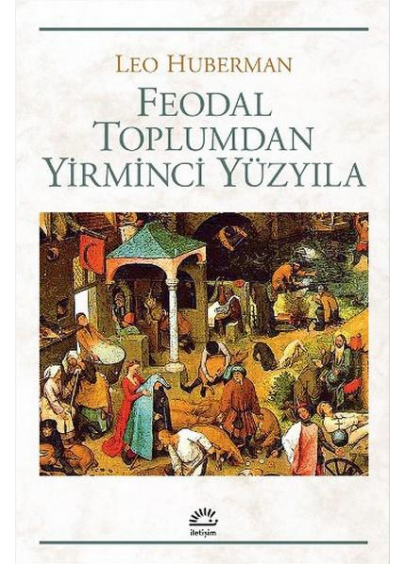
1974 de Üniversite'ye döndü. **Berna Moran, Mina Urgan** ve **Akşit Göktürk** ile Aynı Üniversite Ortamı'nda yetişti.

13 Aralık 1974'te **Ya'qub Qadri Ankara**'da Tedâwi görmekte olduğu **Gülhane Askeri Tıp Akademisi**'nde öldü. Cenâze'si, **Beşiktaş**'taki **Yahya Efendi Mezarlığı**'nda Annesi'nin Mezarı yanına defnedildi¹⁶.

1974'de **İsmet Özel** Mahalle değişti.

Leo Huberman/ Feodal Toplum'dan Yirminci Yüzyıl'a Huberman/Feodalizm'den Kapitalizm'e¹⁷,

“**Feodal Toplum'dan 20.Yüzyıl'a** Yazarı'nın özellikle 2 Amac'ı gözeterek Qalem'e aldığı bir **Klasik**'tir: "**Târihi Ekonomi Teorisi**'yle ve **Ekonomi Teorisi**'ni Târih'le açıklamak." **Huberman**'a göre "Bu Düşümlenme Önemli ve Zorunlu'dur. **Ekonomik** Yanı'na Gerekli İlgi gösterilmeyince **Târih Öğrenim**'i Sakat kalır. **Ekonomi Teorisi** de **Târihi Arkaplanı**'ndan soyutlandığında anlamsızlaşır. '**Sıkıcı Bilim**', Târihi bir Boşluk içinde öğretildiği ve incelendiği sürece **Sıkıcı** kalacaktır." Okunduğunda görüleceği gibi, Yazar Sözü'nü ettiği Amaçlar'a Bütünü'yle ulaşmıştır. İncelediği Dönem'in **Toplumsal ve Ekonomik Yapı**'sı ile, bu Temel Üstü'nde gelişen **Fikir ve Eylemler** arasındaki ilişkileri böylesine Ustalık'la ortaya koyan pek az Çalışma vardır. İşte bu Başarı'dır ki, eldeki Kitab'ın 1936'dan beri birçok **Dil**'e çevrilerek her Meslek ve Eğitim Düzeyi'nden Yarım Milyon'un üzerinde Okuyucu bulmasını ve aradan geçen Yıllar'a rağmen tekrar tekrar basılmasını sağlamıştır. "Kitabımız'ın Geniş Kapsamlı olduğu İddiası'nda değiliz. Ne bir **İqtisâdî Târih**, ne de bir **İqtisat Düşünce**'si Târihi'dir - ikisinden de bir Parça. **İqtisâdî Kurumlar**'ın gelişmesi Çerçeve'si içinde bazı **Öğretiler**'in doğdukları anda niçin doğduğunu, **Toplumsal Hayat**'ın Doku'su içinden nasıl fışkırdıklarını, Doku'nun Kalıb'ı değiştikçe nasıl gelişip, değişip, sonunda yok olduklarını açıklamak Yolu'nda bir Çaba'dır." (Tanıtım Bülteni'nden¹⁸)

22 Ekim 1975'de **Arnold Toynbee**, **York, İngiltere**'de öldü.

-Arnold Toynbee/Târih Bilinc'i

Târih'in Konusu'nun **kültürler** olduğunu söyleyen, **Kültürler**'in ise **Dinamik** Yapılar olup, Özellikleri'ni **Yaratıcı Kişiler**'den aldığını söyleyen Yazar'ın 2 Ciltlik Eser'i 1975'de çevrilerek yayınlandı.

Birikim:

1975'te Sosyalit Kültür Dergi'si **Birikim** Dergileri'nin Kurucuları arasında yer aldı (**Ömer Laçiner** ile (d.16 Ağustos 1946).

Halq'ın Dostlar'ı ve **Birikim**'de Sosyalist Teori ve Siyâset'e İlişkin Yazılar yazdı. **Fransız Düşünür'ü Althusser**'in Görüşleri'ne inandı.

"**Dönek , Sermaye Yanlısı, Liberal**" olarak suçlandı. **Birikim**'in ilk çıktığında Sol'un çoğu onu "**İkiyüzlü**" olarak niteledi. Yazılar'ı **Ajıtasyon** içermiyordu. **Analitik**'ti. **Frankfurt Okulu** ve **Althusser**'den besleniyordu.

1976 Ahmet Özkan'ın Oyuncu **Hale Soygazi** ile Evliliği¹⁹.

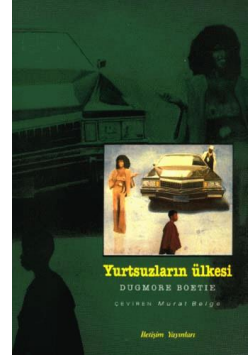
Lan Gibson/Lorca'nın Öldürülüşü

1976'da yayınlandı bu Çeviri. "20.yy. **İspanyol Edebiyatı**'nın Gözde Şâir'i, Oyun Yazar'ı **Federico Garcia Lorca** 1936'da **İspanya İç Savaşı**'nda Falanjistler'ce Kurşun'a dizilerek öldürülmüştü. Ona hazırlanan Trajik Son, Yapıtları'yla ortaya koyduklarını silip götüremedi. **Lorca, İspanya** demektir. **İspanya**'yı Halq'ıyla, onun Kültürü'yle Yeni bir Göz'le görür, yaşar, irdeler, Yapıtları'nda işler. **Lorca**'yı her dem **Çağcıl, Yenilikçi** kılan bu yanı Yaşam'ın, varolduğu **Kültürel Ortam**'in Kaynakları'na Bağlılığı'nı gösterir bize. **İrlandalı Yazar Ian Gibson, Lorca'nın Öldürülüşü**nde Şâir'in Yaşamı'nı, yaşadığı Ortam'ı, **İç Savaş**'ın Kara Gölgesi'nin, onun Rrajik Sonu'na hazırlayış Serüveni'ni an an yansıtır. **Çağa Tanıklığı**, susturulan bir Şâir'in Sesi'nin Yüceliş Öyküsü'nü; **Faşizm**'in Karanlık, Acımasız Yüzü'nü görüyoruz bu Kitap'ta.(Tanıtım'dan)²⁰"

-Dugmore Boetie /Yurtsuzlar'ın Ülke'si

1990'da çevirdi. "**Dugmore Boetie Güney Afrika Cumhuriyeti**'nin Zenci bir "Uyruğu" olarak, **Toplum Hayatı**'nı çok Değişik bir Açı'dan -Toprak Yüzeyi'ne çok Yakın bir yerden-anlatıyor. **Boetie Rengi Bozuk Güney Afrikalı Lumpen Proleter**'in Wahşi Hayatı'nı, hiçbir Felâket Karşısı'nda eksilmeyen bir Mizah ve Gülümseyiş'le Hikâye ediyor.(Tanıtım'dan)²¹"

Walter Terence Stace/ Hegel

Belge'nin 1976 da **W.T.Stace**'den çevirdiği **Hegel Üzerine** Adlı Kitab'a yazdığı **Hegel Üzerine** Başlıklı Önsöz, **Felsefe Metni Çevirileri** Târihi içinde oldukça Önemli bir Önsöz. Çeviriler'in karşılaştığı birçok Güçlüğü özetliyor: **Kaynak Metinler** bir yana **Yan Metinler**'in çevrilmemiş olması; bir Filozof'u tümüyle Çevirme'nin Özel Yayınevleri'nin yapabileceği bir İş olmadığına, **Dewlet**'in bunu üstlenmesi gibi bir Öneri getirilmesi; **Felsefe Dili**'nin tam oturmamış olduğu İnanc'ı.. Sonuçta, **Çevirmen**'i ya da **Yayımcı**'yı kısaltılmış Çeviriler'e yönelten Sorunlar.. 1986'dan bu yana, kısaltılmış Çeviri yapma Tutum'u Büyük Ölçü'de kırıldığı, **Hegel**'in Eserleri'nin Tam Çevirileri yapıldığı gibi, Yazı'da Ad'ı geçen **Adam Smith, Ricardo, Morgan**'ın da Çevirileri yapıldı; **Çağdaş Filozoflar** için de Çevirileri'nin çok gecikmeli olarak

yapıldığını söylemek Doğru olmayabilir. En Temel Sâbit, bu Çeviriler'in Okuru'nun ortaya çıkmamış olması olabilir mi?

Hegel Üzerine / Murat Belge (1986)

Marksist Düşünce içinde **Hegel** Felsefesi'nin, **Hegel Diyalektiği**'nin Yeri ve Önemi çok iyi bilinir. Ama **Yabancı Dil** bilmeyenlerin **Türkiye**'de **Hegel**'i Okuma İmkânlar'ı yok, çünkü **Hegel**'in Kitaplar'ı Bugün'e kadar Dilimiz'e çevrilmedi. Dolayısıyla, **Devrimciler**, **Hegel Felsefesi**'nin ne olduğunu ve bu Felsefe'nin **Marksist Düşünce**'yle ilişkisi'ni, **Marksist Felsefe** üstüne yazılmış Yerli ya da Çeviri Elkitapları'ndan öğrenebiliyorlar.

Marksist Düşünce'nin, Gelişmesi'nin Belirli Evreleri'nde etkilendiği ya da yararlandığı başka **Düşünce Ürünleri** için de aşağı yukarı Aynı Şeyler'i söylemek Mümkün'dür. **Felsefe**'de **Marx**'ı ve **Engels**'i **Gençlik Yılları**'nda etkileyen **Feuerbach**'ı da **Türkçe**'den okuyamıyoruz. **Marx**'ın **İqtisat Çalışmaları**'nda Ana Kaynaklar olarak ele aldığı, öncelikle **Adam Smith** ve **Ricardo**, sonra da Öteki **Klasik İqtisatçılar**'ın yazdıklarını kendi Dilimiz'de bulamıyoruz. **Antropoloji Bilimi**'ni, kuran, özellikle **Engels**'i etkileyen **Morgan**'ı gene okuyamıyoruz. Bu Çeşit Düşünürler arasında belki yalnız **Darwin**'i kendi Dilimiz'e çevrilmiş birkaç Eseri'ni okuyarak tanımamız mümkündür.

Şüphesiz Önemli bir Eksiklik'tir bu. Böyle **Klasik Metinleri** bilmek, birçok bakımlar'dan Aydınlatıcı olurdu. Gelgelelim, belki de fazla abartmamalı bu Eksikliği. Bir kere, Herkes'in Herşey'i okuması zaten Mümkün değil. **Marksist** olmak, **Marksistler**'i etkileyen Metinler'i okumadan önce, **Marksist Metinleri** okumakla gerçekleşir. Hattâ denilebilir ki, yukarıda saydığımız Metinler'i okuyarak **Marksizm**'i anlamak biraz Hayal'dir; tersine, o Metinler'i, ancak **Marksizm**'i anladıktan sonra gereğince değerlendirebiliriz.

Ancak, saydığımız bu Eski, **Klasik Düşünürler** içinde **Hegel**'in Özel bir Yeri var. Sayılanlar arasında en çok onun **Marksizm**'e Katkısı'nın Gerçek Niteliği, Bugün için Hepimizi ilgilendirmesi gereken **Canlı bir Tartışma**'nın Konu'su. Çünkü **Hegel** Sorun'u, doğrudan doğruya **Marksist Düşünce** Yöntemi'yle ilgili bir Sorun olarak Karşımız'a çıkıyor. Bu nedenle, yayımladığımız İlk Kitaplar arasında **Hegel**'le ilgili bir Kitap bulunmasını Zorunlu gördük.

Ama bu Kitap, **Hegel**'in kendi Eserleri'nden biri olamazdı. **Türkiye**'de **Hegel**'in şimdiye kadar yayınlanmamış olması bir Raslantı, ya da Basit bir İhmal Sorun'u değildir; Anlaşılır Nedenleri vardır bunun. Bunlardan 1. **Hegel**'in Eseri'nin Hacmi'dir. 1 değil, 3 değil, pek çok Kitab'ı vardır Filozof'un. İş'in Kötü'sü, bunların içinden biri veya ikisi, Bütün Öbürleri'ni açıklayacak, onları özetleyecek bir Anahtar olarak seçilemez. **Hegel**'in söylemek istedikleri, Bütün Eserleri'ne yayılmış Durum'dadır. Onu Eksik anlamayı, Yetersiz anlamayı baştan kabullenmek bile, en azından 7-8 Eseri'ni birden çevirmemiz ve okumamız gerekir.

O Zaman da Yeni bir Sorun'la karşılaşyoruz. Nasıl çevireceğiz **Hegel**'i? Daha doğrusu, **Hegel**'in Dili'nin Karşılığı'nı **Türkçe**'de nasıl bulacağız? Bilindiği gibi Almanca, dehşetli bir felsefe dilidir. Örneğin, Yaklaşık olarak «**Varlık**» Anlamı'na gelecek 6 Kelime olduğu, bunların hepsinin **Felsefi Kesinlik** Bakımı'ndan son derece Önemli Nüansları olduğu söylenir. **Türkçe** ise, bu İncelikler'in çok Aşağısında bir **Felsefe Dili**'ni bile kuramamış Durum'da. **Öz Türkçe Kavramlar** yetmiyor, ama **Osmanlıca Kavramlar** da hiçbir Zaman yetmemiş. İkisini birleştirdiyseniz, **Dilsel Tutarsızlığı** göze alsanız, gene Sorun'u çözeceğiniz Şüpheli.

Son olarak, böyle bir **Hegel Çevirisi** İşi'ne giriştiğinizde, kime okutacaksınız? Kitap yayımlamak, Kitab'ı satmak için yapılır. Satılmayacak bir Kitap, hele satılmayacak 8-10 Kitap yayımlamak, kimse'nin girişmek isteyeceği bir Şey değil. Yapsa yapsa **Dewlet** yapar bunu. Ama **Dewlet** de **Marx**'ın **Hegel**'den etkilendiği Sözü'nü bir yerlerde duymuş olmalıdır. Bunun Doğru olmadığına İqna edebilsek, belki **Dewlet** çevirtirir **Hegel**'i. Ama Özel Yayınevleri —ki Devrimci Yayınevleri Özel'dir— **Hegel**'i kolay kolay çevirtemez. Bu böyle, yalnız biz de bunun çok üzülecek bir Durum olmadığıml söylemek istiyoruz.

Şimdi gelelim Elimiz'deki bu Kitab'a. Bu da **Hegel**'i tanıtan bir Elkitabı. Niçin bunu seçtiğimizi açıklayalım. Bugün'e kadar **Türkçe**'de yayımlanmış **Marksist Düşünce** Elkitapları, **Hegel**'le **Marx** arasında Zorunlu ve Önemli bir Bağıntı olduğu Düşüncesi'nden kalkılarak yazılmış Kitaplar'dır. Dolayısıyla bunlar,

Hegel'i anlatırken, **Hegel**'i **Marksist** bir Göz'le yorumlarlar. Ortaya çıkan **Hegel**, bu Yorumlayıcı Süzgeç'ten geçerken **Marx**'a yaklaştırılmış bir **Hegel**'dir. Böyle bir Yaklaştırma'yı Mümkün kılmak için, Yazarlar, **Hegel**'in belli Yanları'nı, Özellikleri'ni ele almış, onları vurgulamışlardır.

Bize gelince, biz **Marx**'la **Hegel** arasında Zorunlu ve Önemli bir Bağıntı olduğunu değil, olmadığını düşünüyoruz. Bu nedenle, **1) Hegel**'i anlatırken onun belli Yanları'nı, Özellikleri'ni değil, Mümkün olduğu kadar Bütünü'nü anlatan bir Kitab'ı Tercih ediyoruz. **Hegel**'i Bütünü'nü anlatmanın en İyi yolu da —her ne kader Güç bir İş olsa bile— **Hegel**'in Metodolojisi'ni anlamaktır. Ve **2) bunu** anlatırken **Hegel**'le **Marx** arasındaki Yakınlıklar'ı kollayan bir Açı değil, **Hegel**'i kendi içinde olduğu gibi Kavrama'yı gözetten bir Açı daha Yararlı'dır. İşte Elimiz'deki Kitap bu Gerekler'e en Uygun bulduğumuz Eser oldu.

Bilindiği gibi **Hegel**, **İdealist Felsefe**'nin Doruk Noktası'ydı. **Marx**, **Engels**, **Lenin**, onu bu Açı'dan değerlendirdiler. Ama onlar, **Burjuvazi**'nin yarattığı her Gerçek değeri kucaklamaya hazırdılar. Bu yüzden **Hegel**'i saygıyla andılar ve ondan şüphesiz yararlandılar.

Bu İlişki, daha sonraki bazı **Marksistler** için Öncesi olmayan bir Başlangıç Nokta'sı Hâli'ne geldi. Bir Çeşit **Evrımcı Mantık**'la, **Hegel** sanki **proto-Marx** Yapı idi. Ama ona bu göz'le bakmak, **Hegel**'in kendi Sınırları içinde ne olduğunu görmemenin Koşulu'dur. **Marx**'la **Hegel**'in birbirlerine Yakınlığı Tartışılmaz bir Doğru olarak Qabul edilince, **Hegel**'in Diyalektiği'ni ters çevirerek bir Takım Olaylar'a bunu uygulamak Son derece **Mormal** —nitekim yapıldı ve yapılıyor. Ama şimdi bir Meydan Okuma var. Deniliyor ki **İdealist** bir Diyalektik'ten **Maddeci bir Diyalektik** çıkarılamaz. Şu halde önce **Hegel**'i **Hegel** olarak yeniden almamız ve değerlendirmemiz gerekiyor. **Marx**'ın ondan ne aldığını görmezden önce, **Hegel**'de ne olduğunu iyice görmemiz gerekiyor.

Kanımızca **Stace**'in Kitab'ı bu işi iyi yapıyor. **Stace** kendisi bir **Felsefe Öğretmeni**. Ama Tarafsız bir **Felsefe Öğretmeni** değil. **İdealist** bir **Felsefe Öğretmeni**'i. Bir **İdealist** olarak, **Hegel**'in gelmiş geçmiş en Büyük ve **Tutarlı Filozof** olduğuna inanıyor. **Hegel**'i tamamen benimsemiş bir **Filozof** olarak, onu Yorumlama'ya hiç kalkışmıyor. Yalnızca açıklıyor, tanıtıyor **Hegel**'i. Bütün Kitapları'nı taramış bir Kişi olarak, bu Kitaplar'ın Bütünü'nden ortaya çıkan Büyük "**Hegel Sistemi**"ni açıklıyor. Bu Kategori'den ötekine hangi Aqlî çıkarsamalarla geçildiğini gösteriyor. Kitâb'ının Yarar'ı da burada. Çünkü böylece, **Hegel**'in şu ya da bu Konu'da söylediği Çöz'den önce, **Hegel**'ci Felsefe'yi, **Hegel**'ci Diyalektiği Meydana getiren **Metodoloji** belirmiş oluyor.

Biz Kitab'ın Bütünü'nü çevirmedi. Baştaki Bölümü'nü, **Hegel**'in Yöntemi'nin Genel olarak açıklandığı Bölümü çevirmekle yetindik. Çünkü **Hegel**'i Okuma'nın Güçlüğü bir yana, **Hegel**'i en anlaşılır Biçim'de açıklayan bir Kitab'ı da Okuma'nın Güçlüğü açıktı. Ayrıca, çevirdiğimiz bölümün iyice anlaşılması, Kitab'ın geri kalan Kısmı'nın da Anlaşılması'na yetiyordu. Kitabın sonunda bir büyük tablo göreceksiniz. Bu, sözünü ettiğimiz "**Hegel Sistemi**"dir. İşte Kitab'ın çevirmediğimiz Kısmı, çevirdiğimiz 1.Bölüm'de anlatılan Yöntem'le, bu Tablo'da görülen Ölçüler'in nasıl birbirlerinden Mantıqen çıkarıldığını anlatıyor. Dolayısıyla 1.Bölüm ve Tablo'nun kendisi **Hegel**'in Yöntemi'ni ve Sistemi'ni anlamak için Yeterli oluyor. Aradaki çevirmediğimiz Bölüm ise, **Felsefe** içinde teknikleşmiş bir Dil'le, bu Tablo'nun Kategorileri'nin tek tek Açıklanması'ndan İbâret. Kitab'a eklediğimiz çok Sayı'da Notlar'la, çevirmediğimiz Bölümler'in can alıcı Noktaları'nı da açıklayarak, o Bölümler'in Eksikliği'ni gidermeye çalıştık. Yeteri'nce giderdiğimizize inanıyoruz.

Şüphesiz bu Kitab'ın, **Hegel**'in tamamen anlaşılmasına Yeterli olacağı İddiası'nda değiliz. Zaten bu Tip'ten Elkitaplarım'ın başlıca Kusur'u budur. Okuyucular'a gerekli Herşey'i artık öğrendikleri İzlenimi'ni verir, çoğu zaman daha ileri Çalışma İsteği'ni körükleyeceği yerde durdurur. Onun için bu Uyarı'yı tekrarlamayı da Zorunlu görüyoruz. Unutmamalı ki, **Hegel**'in yalnızca **Metodoloji**'si üstüne bir **Elkitabı** bu. Ama öte yandan, **Hegel üstüne** şimdikine oranla daha Sağlıklı bir Tartışma'yı ve daha Ciddî bir Bilgilenme'yi sağlamak Açısı'ndan oldukça Yeterli.

Hegel'ci Yöntem'in **Marksist Yöntem**'e Yakınlığı ya da Uzaklığı Konusu'nda bu Önsöz'de bir Şeyler söylemek her halde gerekmiyor. Kitab'a eklediğimiz Notlar'da ve Ekler'de bu Konu'da Kaçınılmaz gördüğümüzü söyledik. Konu oldukça **Felsefî ve Karışık** olduğu için, bu gibi Görüşler'i **Önsöz**'e değil, Kitab'ın Sonu'na ²² Ekleme'yi daha Uygun bulduk²³.

Milliyet:

1976-1977 arası **Milliyet**'ye yazdı.

12 Eylül ve YÖK:

1980'de **Doçent** oldu. 1981'de **YÖK Yasası**'nın çıkmasından sonra kendi isteğiyle Üniversite'den ayrıldı (1982).

1980'de **Sabiha Sertel** (d.1890) öldü.

1980'de **Kemal Türkler** (d.1926) öldü.

John Berger/ Bir Zamanlar Avrupa'da

Taciser Ulaş Belge ile çevirdi. 1980'de yapıldı. "**Bir Zamanlar Avrupa**'da, bu Kitap'taki Hikâyeler'in de geçtiği **Fransız Apler**'nde bir **Dağ Köyü**'nde yaşayan **John Berger**'in Yüzyılımız'da "**İnsan Türü**" olarak Köylülüğün yok olması Süreci'ni ele aldığı Üçlemesi'nin bir Parça'sı. **Üçleme**'nin diğer Kitaplar'ı "**Domuz Toprak ile Leylak** ve **Bayrak**" da **Taciser Belge** ve **Murat Belge**'nin Çevirileri'yle **İnsanlık Târihi** boyunca Toprak'la İççe yaşayan İnsanlar'ın **Metropoller**'e Göçü'nün olduğu Boyutlar'dan yola çıkıyor; ama "**Köylülüğün Yok Oluşu**"na bir yandan da, Dünyâ'da Kimse'nin

Başkaları'ndan daha Zorlu Hayat Koşulları'na Mahkum edilemeyeceğini öne sürerek yaklaşıyor²⁴.²⁵

Gazete Yazıları:

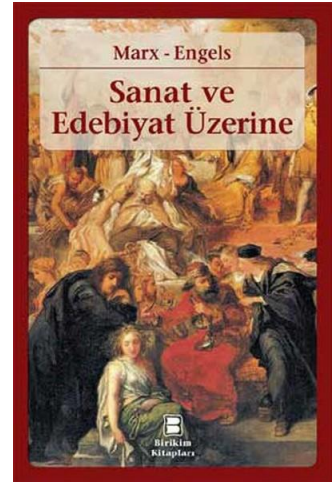
Demokrat ve **Cumhuriyet** Gazeteleri'nde Yazılar yazdı.

"Cumhuriyet Dönem'i Türkiye Ansiklopedi'si",

"AnaBritannica Ansiklopedisi"nin Editörleri'nden (1986)..

Marks ve Engels/ Sanat ve Edebiyât Üzerine

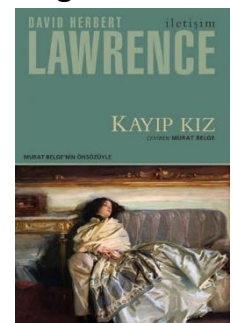
1980'de çevirdi. " **Marx ve Engels** Genel bir Estetik Teorisi ortaya koymadıkları gibi **Sanat ve Edebiyât**'ın herhangi bir Sistematik İncelemesi'ne de girişmediler. Bu Konu'daki Katkıları, çoğunlukla Mektupları'nda ortaya çıkan Düşünceleri, Kanıları ve Güncel Olaylar'a değinmelerinden İbâret'ti. Ancak 19.yüzyıl Toplum'u özellikle **Sanayi Devrimi**'nin Sonuçlarını Tüm Ağırlığı ve Acımasızlığıyla yaşarken, her ikisi de **Edebiyât**'ın Bütün bu Alt Üst Oluş'u Târihsel olarak nasıl yansıttığını İhmal etmeyecek kadar Açık Görüşlü bir **Edebiyât ve Sanat Zewq**i'ne Sâhip'tiler. **Sanat ve Edebiyât** Yapıtları'na dair Değerlendirmeleri'nde kendilerinden Sonrakiler'in kimi Zaman **Muhafazakâr** sayılabilecek **Şematizmi**'ne nazaran **Marx ve Engels** daha Çekincesiz, Nüktedan ve Muzipçe davranmaktan çekinmediler; Eleştiri'yi İhmal etmeden **Sanat ve Edebiyât**'tan **Katıksız bir Zewq** almaktan kendilerini Mahrum bırakmadılar. Bu nedenle **Sanat ve Edebiyat Üzerine** kendisini de **Zewq**'le okutan Önemli bir Eser."**[Marx]** Edebî Yargıları'nda Bütün **Politik ve Toplumsal Önyargılar**'dan Uzak'tı. **Shakespeare**'i ve **Walter Scott**'u çok sevmesi de bunu gösterir. Ama, çoğu kere **Politik Kaygısızlıklar**'la hatta Uşaklık'la yan yana giden '**Sanat için Sanat**'ın '**Katıksız Estetikçilik**' Fikri'ne kapılmadı. Bu bakım'dan da Aklı, hiçbir **Kalıplaşmış Formül**'le ölçülemeyecek kadar **Bağımsız ve Diri**'ydi. Aynı Zaman'da okuduğu Şeyler'i seçmekte hiç Titiz değildi ve **Bilimsel Estetleri** Dehşet'e düşürecek Şeyler'i okumaktan kaçınmazdı. (...) **Cervantes, Balzac** ve **Fielding**'den **Paul de Kock**'a ve Wicdânî'nda **Monte Kristo Kontu**'nu taşıyan **Baba Dumas**'ya da inerdi."**Franz Mehring**-(Tanıtım Bülteni'nden) ²⁶

David Herbert Lawrens/Kayıp Kız

1982'de yayınlandı bu Çeviri.

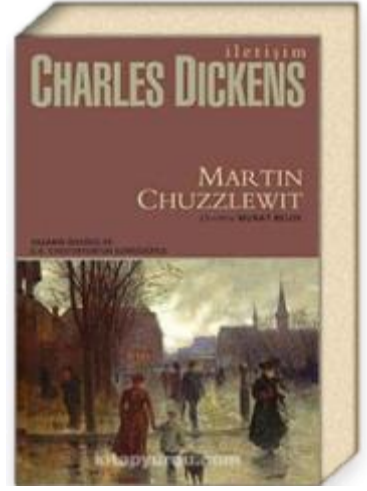
"**Kayıp Kız** Ahlâqî Değerler'i Sorgulaması'nın yanı sıra bir **İngiliz Maden Kasabası**'nın Tüm Toplumsal Tabakaları'nı da ele alan Tipik bir **Lawrence** Roman'ı. **İngiltere**'deki bir **Maden Kasabası**'nın tanınmış Tüccarları'ndan **James Houghton**'ın Kızı **Alvina** Taşra Yaşamı'nın Durağanlığı'ndan ve Gelenekselliği'nden bunalmış, bu Kapalı Hayatı'na Heyecan katmanın Yolları'nı aramaktadır. Kendisine bir Çıkış bulmaya çalışırken, Babası'na ait Tiyatro'ya gelen **Gezici Sanatçı Grubu**'ndan bir **İtalyan**'a Âşık olur ve Kasaba'daki Korunaklı Hayatı'nı geride bırakarak bu Tutkulu Adam'la birlikte kaçır. Bu

Kaçış, onun Duygusal ve **Cinsel Uyanışı**'nın gerçekleşmesini ve Geçici bir Özgürlük Hissi'yle tanışmasını sağlayacaktır. Ancak **Alvina**'nın girdiği bu **Yeni Dünyâ** da dışarıdan görüldüğü gibi değildir. **Belge**'nin **Türkçe**'ye kazandırdığı, 1920'de **James Tait Black Memorial ödülünü** kazanmış **Kayıp Kız**'ı, **Belge**'nin, Roman'ı ve **Lawrence**'in Edebiyatı'nı irdelediği Önsözü'yle sunuyoruz. "**Lawrence**'in Fiziksel Dünyâ'ya, Nesneler'in Renk ve Dokuları'na İlişkin Olağanüstü bir Kavrayış'ı vardı. Beden ve Beden'le ilgili her türlü Sorun, onun için **Hayati bir Önem** taşıyordu." **Virginia Woolf**. "**Tüylü Engerek**'i yazmış olan **Lawrence** hiç ilgimi çekmiyor ama **Kayıp Kız**'ı yazmış olan **Lawrence**'a büyük bir hayranlık duyuyorum." **Saul Bellow** (Tanıtım'dan)²⁷"

Charles Dickens/ Martin Chuzzlewit

1982'de çevrildi. "**İngiliz Edebiyatı**'nın **Oliver Twist** ve **David Copperfield** gibi kültleşmiş Kahramanları'nın Yaratıcı'sı **Charles Dickens**, **Martin Chuzzlewit** Büyük bir Âile içinde Miras'tan Pay kapmak Uğruna dönen Entrikalar'ı anlatırken Gerilim'i tırmandırarak Heyecanlı bir Roman sunuyor Okurları'na. **Çıkar Çatışmaları** Sonuc'u İnsan İlişkileri'nin ne kadar çirkinleştiğini, **Âile İçi Gerilimler**'in ne Boyutlar'a ulaştığını gördüğümüz **Martin Chuzzlewit**'te. **Amerika Seyahati**'nin yer aldığı Bölümler'deyse Yazar, **Amerikan Yaşam Tarzı**'nı, Gelenekleri'ni ve **Siyâsi Düşüncesi**'ni Nükteli bir Üslupla eleştiriyor. **İngiliz Edebiyatı**'nın bu Önemli **Eseri**'ni **Murat Belge**'nin Çeviri'si ve **G.K.Chesterton**'ın Dönem'i ve Eser'i inceleyen Sonsözü'yle sunuyoruz. "İnsanlar neşelenmek istediklerinde ve Tutku'nun Acına'sı Çekişmeleri'nden yorularak en Silik Şeyler'de bile Şiir'in Gizemli Müziği'ni aradıklarında, **Dickens** hep unutulduğu yerden çıkıp gelecektir." **Stefan Zweig** "Dün **Dickens**'tan aşağı yukarı 100 Sayfa okudum... Ne kadar doğrudan, Renkli. Daha çok Tekdüze, ama nasıl da Zengin ve Yaratıcı. Ancak Yüce bir Yaratıcılık değil bu. Ne varsa Orta yerde. " **Virginia Woolf**²⁸.

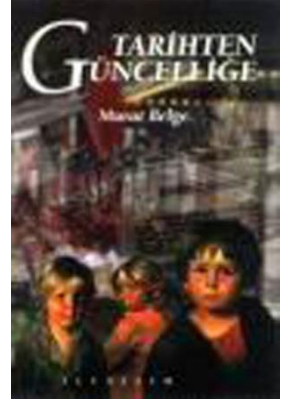
40'lı Yaşlar:

İletişim Yayınları:

1983'te **Yeni Gündem** Dergisi'nin ve **İletişim Yayınları**'nın Genel Yayın Yönetmenliği'ni üstlendi. **Yeni Gündem** Dergisi'nde bir Dönem "**Sadık Özben**" Takma Adıyla Mizah Yazılar'ı yazdı.

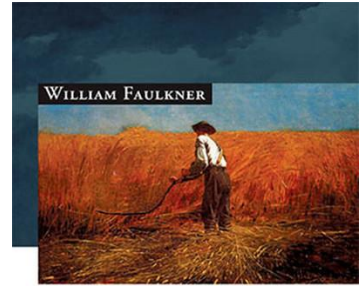
1983'de "**Târih'ten Güncelliğe**" yayınlandı.

"**Târih'ten Güncelliğe**, **Belge'nin** 1970'li Yıllar'da ağırlakla Gündelik Hayat üzerine düşünüp Dil'e getirdiklerinden oluşuyor. **Türkiye Toplumunun** o Dönem'de yaşadığı Çalkantı içinde Gündelik Hayat ve "**Küçük Şeyler**", "**Ayrıntı**"lar üzerine düşünmek çok da Gerekli görülmüyordu. **Belge'ye** göre o Yıllar'da Hayat sanki "**Târihi**" ve "**Gündelik**" olmak üzere 2'ye ayrılmıştı. 1.ye alabildiğine Önem verilirken, 2.ye neredeyse hiç aldırılmıyordu. 1980'lere yaklayırken bu Eğilim Ciddi bir Eksiklik ve Boşluk doğurdu. **Gündelik Hayat** Teori'de İhmal edilince, Pratik'te bir Değişiklik Yaratılması'na da İmkan kalmadı. "**Somut Bugün, Soyut bir Yarın uğruna Feda edildi**"... Kitap Deneme'nin bir Kişi'nin Kanılarını bildirmesiyle Sınırlı olmadığını, "**Entellektüel Teşhircilik**"in Dışında da bir Deneme Tarzı'nın Mümkün olduğunu, **Sosyalist bir Dünyâ Görüşü**'yle yürütülen bir "**Denemecilik**" Faaliyeti'nin Önemi'ni ortaya koyuyor.²⁹"

William Faulkner/ Ağustos Işığı

2003'te yayınlandı bu Çeviri. **Ağustos Işığı**, **Faulkner**'ın kendine Özgü Anlatım Teknikleri'yle **Amerikan Yaşamı**'nın Çelişik Öğeleri'ni, Uyumsuzlukları'nı ve **Amerika Târihi**'nde İz bırakan **Siyâhlar** ve **Irkcılık Sorunu**'nu deşen Başyapıtları'ndan biri. **Ağustos Işığı**, Kuzey-Güney, **Beyaz-Siyâhi** Ayrışması'nın Yoğun olarak yaşandığı **Mississippi**'de, **Faulkner**'ın Edebiyât Haritası'na yerleştirdiği "**Yoknapatawpha**"da geçer. Roman'ın Başkişisi **Joe Christmas**'ın, hem **Beyaz** olduğu hem de **Siyâhi Kan**'ı taşıdığı düşünülmektedir. **Joe** 2 Dünya arasında gidip gelirken her ikisinin de **Yabancı**'sı olduğunu hisseder, yaşadığı Kısır Döngü, Roman'ın Psikolojik Zamanı'nda Çapraşık bir **İç Deneyim** olarak sunulur. **Joe**'nun Tragedyası'nın diğer Halkaları'nı **Doc Hines**, **Miss Burden** gibi Karakterler'in **Siyahlar ve Irkcılık** Sorun'u Karşısındaki Tavrılar'ı Meydâna getirir. **Ağustos Işığı**'nda **Faulkner** Bilinçlilik Akış'ı, İç Monolog, "**flash-back**" gibi Anlatım Teknikleri'ni Bellekler'de İz bırakan bir **Târih** Anlatısı'yla birleştirir. "**20.yüzyıl Amerikan Edebiyatı**'nda, **Amerikan Yaşamı**'nın barındırdığı Çeşitlilik ve Düzensizliği yansıtmak Konusu'nda **Faulkner**'ın Derinliği ve Hayal Gücü Zenginliği'ne ulaşabilen bir Yazar yoktur." -**Doreen Fowler**- (Tanıtım Bülteni'nden ³⁰)

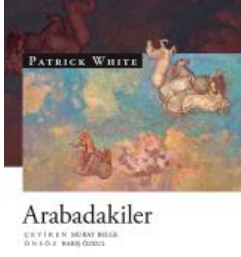
Ağustos Işığı
ÇEVİRİ VE ÖNSÖZ
MURAT BELGE

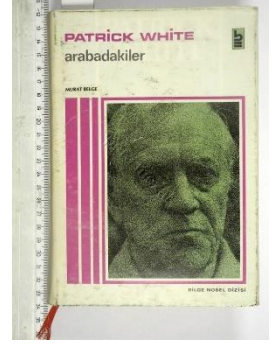
Patrick White/Arabadakiler

1983'de yayınlandı³¹.

“1973 **Nobel Edebiyat Ödülü**’nü kazanan **Patrick White**, Londra’da doğdu(1912). Ama Yılları’nı kendi Ülke’si **Avustralya**’da geçirdi ve bu bilinmeyen “**Dünyâ’nın İlk Kenar Mahalleler Ülkesi**”ni Bütün Dünyâ’ya tanıttı.

Avustralya’nın yetiştirdiği en Değerli Romancı sayılan **White**, Eleştirmenler’in Deyimi’yle, “Uzun, Kurgu’su Güçlü, Şiirsel Romanları’yla bu 5.Qıta’nın Gri Toprakları’nda gizlenen Sırlar’ı Gözler önüne sermekte.” Bunların en Önemlileri’i de kuşkusuz 1961’de yazdığı

“**Riders in the Chariot –Arabadakiler**” ile 1957’ de yazdığı “**Voss**”dur. **Belge**’nin Türkçe’siyle Tam Metin olarak sunduğumuz bu Eser’den sonra “**Voss**” da **Nobel Dizimiz** arasında yer alacak.³²”

2017’de Çeviri yeniden yayınlandı.

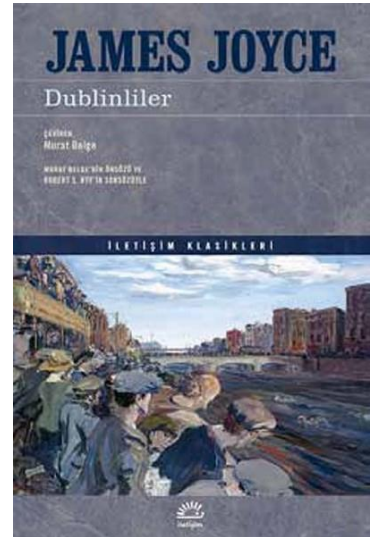
1984’de **Yılmaz Güney** öldü. (d.1937)

29 Ekim **1985**’de **Evgeny Mikhailovich Lifshitz** (d.1915) **Moskova**’da öldü.

1987’de **Behice Boran** öldü.

James Joyce/ Dublinliler

1987’de **Murat Belge** Çeviri’si ve Önsözü’yle, **Robert S.Ryf**’in Sonsözü’yle, Yazar ve Dönem Kronolojisi’yle, **Joyce, Dublin**’in Yaramaz Çocukları’nın, Sokak Müzisyenleri’nin, Siyâsetçileri’nin, Rahipleri’nin ve bu Şehir’den kaçmak isteyenlerle kaçamayanların Hikâyeleri’ni anlatıyor. **Dublinliler**’de **Joyce** sarsılmayan bir Gerçekçilik’le, doğduğu ve büyüdüğü **Dublin**’de Yüzyıl Sonu’nda Yaşam’dan kesitler’i bize sunuyor. **1905** de tamamladığı bu Hikâye Derlemesi kKonu aldığı Hayatlar ve kullandığı Dil yüzünden **İrlanda**’da ve **İngiltere**’de Yayınevleri’nce Ahlâq’a Aykırı bulunup Qabul edilmemiş, yayımlanması, İlk Roman’ı **Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi**’yle Aynı Zaman’ı bulmuştu. **Joyce** bir Ölüm’le başlayan ve “**Ölümler**” ile sona eren 15 Hikâyesi’nde Şehr’in farklı katmanları’nda gezinmekle kalmıyor, aynı Zaman’da Şehri’ni ve **İrlanda**’yı özetleyen Mânewî Felç, Pişmanlık ve iki arada Kalmışlık gibi Hisler’i de bu Kitab’ın her bir Satırı’na işliyor.”**Dublinliler**’in Sâkinler’i için ‘**Kolonize edilmiş**’ Tanımı’nı kullanmak Basit kaçır; **Siyâsi Özerkliği** olmayan bir Ülke’de, Güç Bela yaşadıkları **Kamu Alanı**’nın nasıl Tahrip edilmiş olduğunu Gözardı edemeyiz.”-**Colm Tóibin**-(Tanıtım Bülteni’nden)

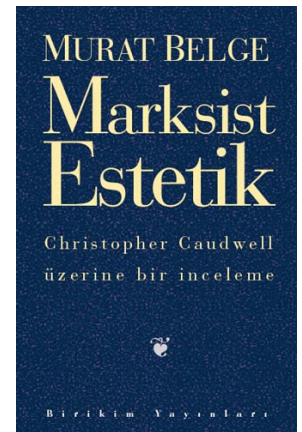
1989’da “**Sosyalizm, Türkiye ve Gelecek**” yayınlandı.

“Bir **Dünya Görüşü**’nün Çeşitli Basamaklar’ı var. “*Aslolan Dünyâ’yı dönüştürmektir*” gibi bir İlke’yi -ve bu Dönüşüm’ün Yönü’nü belirleyen İlkeler’i- bu Basamaklar’ın en Üstü’ne koyuyorum. **Marx**, Sömürü ile birlikte **Tahakküm** ve **Hegemonya**’nın ortadan kalktığı, İnsanlar’ın Eşit ve Özgür olduğu bir Toplum’u ve onun nasıl kurulabileceğini araştırmış bir Düşünür. Dünya **Marx**’tan bu yana çok Önemli Değişimler geçirdi. “**En Üst Basamak**”taki Toplumsal Örgütlenme Hedef’i hâlâ Geçerli; ama oraya varmanın Yol’u olarak ortaya atılmış Yöntem’in Ögeleri aynı değil. “*Bunu yapacak Tek Güç Proletarya*”, “*bunun Tek Yöntemi Proletarya Diktatörlüğü*” vb. Konumlar’ı savunduğumuzda **Marksizm**’i savunduğumuza inanıyoruz; oysa aslında **Marksizm**’in İkincil, Üçüncül Basamakları’nı savunuyoruz. “**Proletarya Diktatörlüğü**’nü” uyguladığını ileri süren Falan Ülke böylece **Marksizm**’e Bağlılığı’nı ileri sürüyor. Ama bakıyorsunuz ki bu Uygulama Sonunda 1.Basamak’ta çizilen Toplum Biçimi’ne varılmamış; hatta, bizzat o Uygulama oraya varmanın Başlıca Engel’i olmuş. O halde biz neyi savunacağız? **Marx**’ın çizdiği **Eşitlikçi ve Özgürlükçü Komünist Toplum** Biçimi’ni mi, yoksa yaşanan Tarih’le Malûl **Fiilî Kurumsal Yapılar**’ı mı? Hangisini savunduğumuzda Marx’a daha yakınız? Bu Kitap’ta **Proletarya**’nın Tek Dayanak olmadığı, ama Önemli bir Rol oynadığı, Kol ve Kafa Emeği’ni Temsil eden bir **Sosyalist Parti**’yi; onun Toplum’daki **Fiilî Ağırlığı**’yla da desteklenen, Kitleler’e **Geleceğin Toplum**’u hakkında **Aydınlık** ve **Gerçekçi bir Resim** çizerek sunan, **Uzun Wadeli Mücadelesi**’ni savunuyorum. Bu **Diktatörlük** değil, bir **Hegemonya Sorunu**’dur ve **Diktatörlük Yapısı**’na Alternatif bir İç Sistematiği vardır.³³”

1989’da “**Marksist Estetik: Christopher Caudwell Üzerine Bir İnceleme**” yayınlandı.

“**Christopher Caudwell Marksist** bir Yazar. Görüşleri’ni Akademik bir Düzey’de geliştirmekle yetinmeyip Militanca yaşadı ve **İspanya İç Savaşı**’nda çarpışırken öldü. Bu Kitap’ta görüleceği gibi **Caudwell, Marksist Estetiğin Ortodoks Çerçevesi**’nin dışına çıkmış, en azından dışına çıkmaya çalışmış bir Yazar’dı. **Ortodoks Marksist Estetik**, Sanat’ı bir Yansıtma olarak görmüştür. **Caudwell**, Sanat’ı bir **Yaratma Eylemi** olarak değerlendiren Görüşler’in Etkisi’nde kalmış ve bu Anlayış’ı **Ortodoks “Yansıtma” Teorisi**’yle Birleştirme’ye çalışmıştı. **Belge, Christopher Caudwell**’i Merkez’e alan bir Yaklaşım’la **Marksist Estetiğe** oldukça Canalcı sayılabilecek bir Nokta’dan giriyor. Ve buradan da kendi **Marksist Sanat Anlayışı**’na, yani “**Üretim olarak Sanat**” Teorisi’ne geçiyor. (Tanıtım’dan)³⁴”

30 Eylül 1990’da **Patrick White** (d.1912) öldü.

22 Ekim **1990** 'de **Louis Althusser** 72 Yaşı'nda **La Verriere, Yvelines, Île-de-France** da öldü.

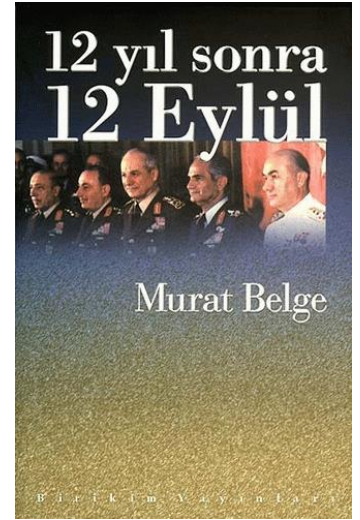
1991'de "**The Blue Cruise**" yayınlandı.

Mavi Yolculuk. "Günümüz'de **Mavi Yolculuğa** çıkan **Aydınlar** da bu Konu'da yazıp çiziyor. Bir önceki **Halikarnas Balıkçısı** Kuşağı'na göre daha **Somut Şeyler** söylüyor bu Aydınlar. Örneğin **Murat Belge** "*Mavi Yolculuğun en Keyifli yanı **fiziksel Çalışma'dır...** İnsan'ın bu Süre içinde kendi Hayat'ını **Tekne Hayat'ı** ile birleştirmesidir*" diyor. Bir de **Belge** bu Süreç boyunca tanımadığınız Kimseler'le tanışmanın Zevqi'nden bahsediyor. Vallahi, ne Yalan söyleyeyim, benim Yolculuğum boyunca en Ciddi **Fiziksel Çalışmam** bir yandan **Cep Telefonu** ile konuşurken diğer yandan **Lastik Bot'a** atlamak oldu. Ayağım kaydı, düşüyordum. Cep Telefonun'un Mesaj kısmı da, sürtünmeden dolayı, Değişik bir Moda girdi şimdi kimseye SMS çekemiyorum. ³⁵"

1991ler: "**Kemalizm, Fransız Kolonyalizmi**'ne benzer. İnsanlar'ın tanımlanmış Rasyonel Çerçeve içinde davranmasını Talep eder.. Bunun bir başka Versiyon'u da bir yerde **Stalinizm**'e gider ... Başından beri bir **Halq Hareket'i** değildir. **Kurtuluş Savaşı**'nı da gerçekte bir **Halq Hareket'i** olarak tanımlamak Mümkün değil. **Çerkez Ethem** daha Halqçı bir Alternatif'i Temsil etmiştir... **Atatürk** bir Fikir Adamı değil.. Bugün yasayan en Büyük **Kemalist, Alparslan Türkeş**'tir."

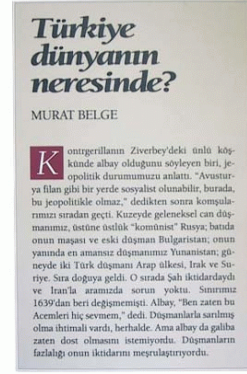
1992'de "**12 Yıl Sonra 12 Eylül**" yayınlandı.

"**Türkiye Cumhuriyeti Târihi**'nin en Büyük "**Katastrof**"u **12 Eylül**'dür. Peki, **12 Eylül**'ü Haq ettik mi? Önce, **Türkiye Toplumu** böyle bir Darbe'yi daha Kolay sindirebilecek bir Rûh Hâli'ne girmişti. Bunun altında, Tohumlar'ı 70lerin Politik Ortamı'nda atılmış Derin bir **Siyâsî Hayal Kırıklığı** yatıyor. Sıradan Yurttaş, **Evren**'in Şahsı'nda nihâyet kendi gibi düşünen bir Önder bulmuştu. **Evren**, Memleket'te hangi Kahve'ye gitseniz 5-10 Benzerini bulabileceğiniz bir Tip'ti. "*Sallandıracaksın 50sini...*" diyenlerden Farqsız'dı. Farq'ı, **Sallandırma İmkânı**'nı gerçekten bulabilmesi oldu. **Türkiye** bir bakıma **12 Eylül Dönemi**'nden çıktı. Daha doğrusu çıkmış gibi yaptı. Diktatörlük'ten çıkmış **Yunanistan, İspanya** gibi Ülkeler Diktatörlükleriyle yüzleştiler. Bu Ülkeler'de, Özgürlük içinde yaşayan bir Toplum'un Keyfi'ni hissediyorsunuz. Biz, **12 Eylül**'ün Meydan Okuması'na Karşılık vermedik. **12 Eylül** Son Analiz'de Toplum'u bir yüzleşmeye çağırdı. Sakin bir Karşılaşma olamazdı bu, Sert geçmesi kaçınılmazdı. Toplum olarak bu Çağrı'yı da İşitmezlik'ten geldik. Basın, Huquq Kurumlar'ı, **Üniversite, Politikacılar...** kendilerini **12 Eylül**'ün dayattığı Koşullar'a uydurarak varoldular. Yüzleşmedik. **Geleneklerimiz**'i aşmak için bir Çaba'ya girmedik. Bu nedenle, hâlâ **12 Eylül**'ün içindeyiz. (Tanıtım'dan)³⁶"

1992'de "**Türkiye Dünya'nın Neresinde?**" yayınlandı.

"Girmek istediğimiz o Dünya'da, **Avrupa'da** Dağ'da Bayır'da, Sokak'ta Okul'da, '**Ne Mutlu İspanyol'um diyene**' ya da '**Bir İsveçli Dünya'ya Bedel**' gibi Sloganlar'a rastlıyor musunuz? Herhangi bir üÜlke'de '**ordulaşmış Millet**' Adı'nda bir **Askerî Tatbikat** yapılabilir mi? Bir Tatbikat'ta, '**Düşman Quwwet**' Rolü'nde olanlara, bir Bölge Halkı'nın Qıyâfet'i giydirilip o Halq'a gözdağı verildiği düşünülebilir mi?.. Bunları yapanlar, bizim Ülkemiz'in Halq'a '**batılaşın**' Emr'i veren Elitleri'dir.³⁷"

1992'de **Fukuyama'nın** Meşhur [Maqalesi](#)'ni Değerlendirme yazıları ile basan Kaitap'da **Ömer Laçiner**'in yazısında yer alıyor. (Kayda geçiyoruz: "Kitap" Bilgisi'nden Uzak Toplumcu Reçeteler Yetersiz kaldılarını görmeliler. ed-Din'in (olumlu)Toplumsal Boyutu'ndan bihaber... biz "Kitap" la tanışacak bir Toplumcu Hikmet'in açacağı Çiçekler'in olduğuna inanıyoruz. Kollektivist Düşünce'ye Arkaplan veren Adalet Güdü'sü var oldukça, Kapitalizm'in çığırkanlığı ancak kendi inanırlarının duyularını sağır edecektir. Humeyni'nin Târihsel Mektubu'nun(1988) Gün geçtikçe Anıtsal Değeri'ni artacaktır³⁸.)

Helsinki Yurttaşlar Derneği.

1993'de kuruldu. **Avrupa Birliği** kurulmalı bu Aşağıdan Yukarıya, Sivil Toplum Düzeyi'nde kurulmalı. **Ulusalçı Tepkiler** yükseldi. **Helsinki Yurttaşlar Derneği**'nin Aktif Üyeleri'nden biri.. Bir ara Uluslararası Başkan'ı.

1993'de "**İstanbul Gezi Rehber'i**" yayınlandı.

İlerleyen Yıllar'da **İstanbul**'un Târihi Bölgeleri'nde, **Boğaziçi**'nde düzenlediği **Kültür Turları**'yla tanındı; Yemek ve Mutfak Kültürü ve Gezileri'ne ilişkin Kitaplar, bir **Gezi Rehberi** ve **Popüler Tarih Kitapları**'na İmza attı.

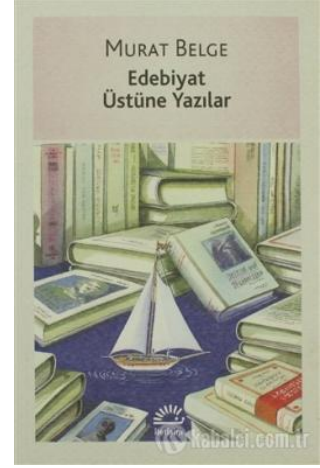
"Dünya'nın en Eski Yerleşim Merkezleri'nden biri olan **İstanbul**, Târih boyunca içinden Çeşitli Medeniyetler geçen; **Bizans, Osmanlı** gibi **Büyük İmparatorluklar'a Başkentlik** yapmış **Olağanüstü Târihî Doku**'ya Sâhip bir Kent. Ve bugünkü **İstanbul**'da, bu Yaşam Keşmekeşi'nin içinde Gözümüz'den kaçan, Haberimiz'in bile olmadığı bu **Müthiş Târihî Zenginlik** hâlâ yerli yerinde duruyor. Savaşlar'dan, Yangınlar'dan, Depremeler'den Sağ kurtulmuş, Yaralı çıkmış birçok **Bina** hızla yenilenen Kent'in Dinamiği'ne direnerek bir Kenar'da Sessiz Sedasız Varlığı'nı sürdürüyor. Bu Rehber kKitap'ta **İstanbul**'un Eşsiz Zenginliği'ni, o kendine Has Üslûbu'yla, aralara serpiştirdiği İlginç Hikâyeler ve Târihî "Dedikodular'la", **Pera**, Târihî Yarımada, **Boğaziçi**, **Üsküdar** gibi Eski Yerleşim Merkezleri'nin yanı sıra **Pendik'e**, **Florya**'ya, **Küçükçekmece**'ye, **Kilyos**'a, hatta **Polonezköy**'e kadar uzanan bir Güzergâh'ta Gözler önüne seriyor. **Yeditepeli Şehir İstanbul**'u tepe tepe gezmek isteyenler ya da gezmeden bilmek isteyenler için... (Tanıtım Bülteni'nden³⁹).

1993'de "**Turkey from the Air**" Adı'la bir Ortak Yayın.

1994'de "**Edebiyât Üstüne Yazılar**" yayınlandı.

"Belge, 1960'lardan bu yana "**Edebiyât Sevgi'si** ile **Siyâset**'e ilgisi'ni, **Sanat**'a Yaklaşımı'nda bir Çeşit Uzlaşma Nokta'sı olarak "yazdıklarını bu Kitap'ta topladı. Bu Derleme, kendi Deyimi'yle, "Hayat'a bir **Edebiyatçı** olarak başlayan" **Belge**'nin Tüm Önemli **Edebiyât Yazıları**'nı içeriyor. 1968-87 Dönemi'ni kapsayan bu Yazılar'da, Göze çarpan en Önemli Özellik, "Dogmatik olmama" Çaba'sı. **Belge**, Çeşitli Eleştirel Disiplin ve Okullar'ın Yöntemleri'nden yararlanırken "**Teorik Meseleler**"in Uzağı'na düşmemeye çalışıyor. "**Roman üstüne**", "**Dünyâ Romanı'nda Son Durum**", "**Sanat ve Politika**", "**Sanatçılar ve Sorunsallar**", "**Eski Edebiyât'tan**", "**Metin İncelemeleri**" ve "**Epik üstüne**" gibi Başlıklar'dan oluşan Kitap, Dönem'in Önemli **Edebiyât Tartışmaları**'na da ışık tutuyor.(Tanıtımlar)⁴⁰"

1995'de Mehmet Ali Aybar (d.1908) öldü.

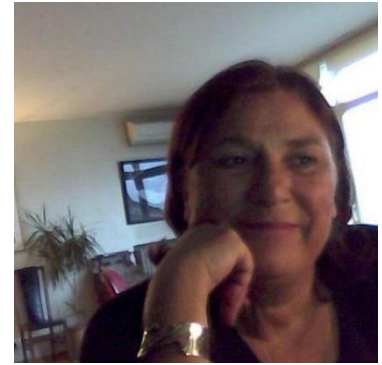
Karşılaştırmalı Edebiyât Bölüm'ü

1996'da İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Türkiye'nin ilk **Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü**'nün Bölüm Başkanlığı'nı kurulduğu Yıl'dan beri sürdürüyor **Edebiyât Dersler'i** veriyor.

Hale Soygazi:

Oyuncu **Hale Soygazi** ile⁴¹ 10 Yıl Birliktelik yaşadı. 1997'de Eşi'nden boşandı.

1996'da "**Türkler ve Kürtler:Nereden Nereye**" basıldı.

"**Demokrasi**'yi gene erteledik, ertelemekteyiz. Bizim **Siyâsî Kültürümüz**'de **Demokrasi** neredeyse **Mitolojik bir Şey** ya da belki "**Nirvana**" gibi Uzaklar'da, Herkes'in erişemeyeceği bir İdeal'dir. (Yaşanmamış bir Şey'in böyle fantastikleşmesi normal'dir herhalde.) Dolayısıyla bu **Kültürümüz**'le biz, belki **Bilinçaltımız**'da, **Demokrasi**'yi, Sorunlarımız'ı çözdüğümüzde erişeceğimiz (belki o Zaman erişmeye Haq kazanacağımız) bir "**Mertebe**" olarak Tasavvur ediyoruz. Oysa **Demokrasi** bu şekilde "**Ulwî**" bir Nesne değil. Bir yanıyla **Demokrasi** Basit, Sorunlar'ı ve Eksikler'i olan ama **daha iyisi İcat edilmemiş** bir Yöntem. Sorunlar'ı çözdükten sonra varılacak yer değil, Sorunlar'ı çözmek için başvurulacak yol yordam. **Kürt Sorun'u Türkiye**'ye tam da böyle, At'la Araba'yı ters bağlama -nesini... "İlmânı'nı" mı, "Fırsatı'nı" mı, yoksa "Felâketi'ni" mi, her neyse onu sundu. Hangi Niteleme'yi kullanacağımız, bunu

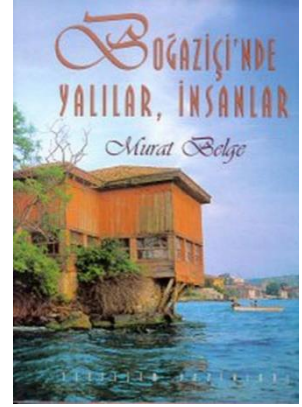
Kitaplar.com.tr

bilip isteyerek yapanlarla bunun Sıkıntısı'nı yaşayanlardan hangisinin Safı'nda olduğumuza bağlı. Ve şimdi, **Araba'yı** çekecek **At**, **Araba'nın** arkasına Bağlı, olduğumuz yerde duruyoruz.(Tanıtım'dan)⁴²

1997'de "**İslâmiyet ve Barış Tartışma'sı**"⁴³ Adı'la bir Ortak Yayın.

1997'de Profösör olduğu Yıl "**Boğaziçi'nde Yalılar ve İnsanlar**" yayınlandı.

"Bir **Boğaziçi Târihi** değil bu; Yalılar'ın Mimârî Özellikleri üzerine bir Kitap da değil. **Yalılar**'dan çok, **Yalılar**'da yaşayanların Kişilikler'i ve Hayatlar'ı üzerine bir Kitap. Yapmaya çalıştığım Şey'i **Çelik Gülersoy'a** anlattığımda "**Anladım**," demişti; "**Bina'dan çok Zina yazacaksın...**" Her ne kadar **Mimarî** bir İddia'sı olmasa da, **Boğaz ve Yalılar**'la ilgili bir Şey yazan İnsan, artık iyice Sayılar'ı artan **Yeni, Beton, Zewqsiz Yapılar**'la ilgilenmek istemiyor. Sonunda "**Bina**" anlatmasan da, anlattığın İnsanlar'ın oturduğu Konutlar **Mimârî Özellikleri**'yle ilginç ve Çekici olmalı. Bu Zorunlu Qarar'ı verince, böyle Güzellikler'e Sâhip yapıların, bir kaç İstisna dışında, Geçen Yüzyıl'dan kalma olduğu görülüyor. Söz'ü geçen İnsanlar'ın çoğu da, hiç değilse Doğum Yılları'yla, o Yüzyıl'ın İnsanlar'ı. Tabîî epeycesinin Hayat'ı bu Yüzyıl'da da Dewâm etmiş. Dolayısıyla Sonuçta ortaya çıkan Şey Dedikodu Düzeyi'nde bir 19.yy Târihi oluyor ("**Dedikodu**" derken bunu küçümsemiyorum, çünkü bence en Ciddi Tâarihçilik en fazla **Dedikodu**'yu içermeli). **Osmanlı'nın** Son Dönemi'nde ve **Cumhuriyet** boyunca, bu Ülke'de Ad'ı geçen herkes bir şekil'de **Boğaziçi**'yle Bağlantılı olmuş. **Fransızca "histoire"** Kelime'si hem "**Târih**" hem de "**Hikâye**" Anlamı'na gelir. İşte bu Kitap da tam bu Kesişme Noktası'na oturmak üzere yazıldı. (Tanıtım Bülteni'nden⁴⁴).

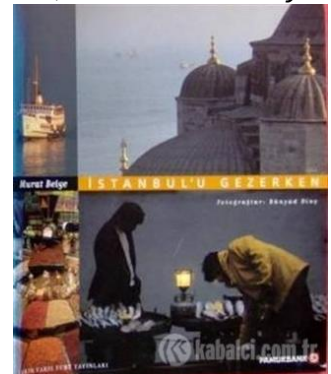
1997'de "**Geleceğin Sol'u,Sol'un Geleceği**" yayınlandı. Metin **Gülbay**, Murat **Ören**, Çetin **Altan**, Toktamış **Ateş**, Murat **Belge**, Mihri **Belli**, Faik **Bulut**, Ender **Eren**, Aydemir **Güler**, Attila **İlhan**, Ercan **Karakaş**, Masis **Kürkçügil**, Ömer **Laçiner**, Ufuk **Uras**, Nail **Satlıgan**, Mustafa **Sönmez**, Sübidey **Togay**, Şirin **Tekeli**, Levent **Tüzel**, Ergin **Yıldızoğlu**, Etyen **Mahçupyan**. *Çevreciler, Feministler,Kemalistler,Sosyal Demokratlar, Sosyalistler* 2000ler' e nasıl bakılıyor.

Portreler Program'ı.

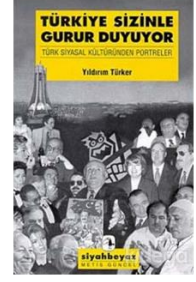
19 Haziran 1998. NTV'de **Sedef Kayabaş'ın** [Portreler](#) Program'ı...

1998'de "**İstanbul'u gezerken**" basıldı.

1998'de "**Türkiye Sizinle Gurur duyuyor/Türk Siyâsal Kültürü'nden Portreler**"⁴⁵, (Yıldırım Türker ile), basıldı.

“Kuşkusuz **Türkiye**’nin Gurur duymaya İhtiyac’ı var. Ancak **12 Eylül**’le başlayıp **Turgut Özal** üzerinden Bugün’e, **Çiller**’lere, **Susurluk**’a, **Ağar**’a ve **Fethullah Hoca**’ya, hiç Hoda’sı geçmeyen **Ecevit** ve **Demirel**’e, Dün’ün "**Özgürlük Davaşçısı**" **Mümtaz Hoca**’ya ve Bugün’ün "**Demokrasi Cengâverî**" Eski Polislerimiz’e kadar uzanan "**Yakın Târih**", bize pek de gururlanacak bir Malzeme sağlamıyor. O zaman biz de Elimiz’dekiyle yetinmek Zorunda kalıyoruz. Polisler’in yargılandığı **Çete Dâwâları**’nda **Mahkeme Kapısı**’nda bekleyip "**Türkiye Sizinle Gurur Duyuyor!**" Sloganlar’ı atıyoruz. Son 2-3 Yıl’ın bu "**Gurur Açlığı**" kolay kolay dinmeyeceğe benzer. Bu Açlığı dindirmenin bir Yol’u, kendileriyle **Gurur** duymaya çalıştığımız "**Kamusal Figürleri**" topluca Karşımız’a alıp, onlara Genel bir Bakış atmak olabilir. Tablo’nun Tümü’nü görünce **Gurur** Arayışımız’a başka bir Alanda Dewâm etmeyi düşünebiliriz belki. (Tanıtım’dan)⁴⁶”

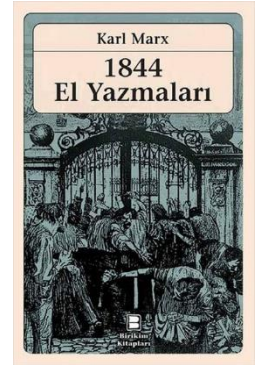

2000’de “**İdris Küçükömer Anısı’na:Türkiye’de Sivil Toplum Arayışlar’ı**” Adı’la bir Ortak Yayın.

2000’de “**İmparatorluk’tan Cumhuriyet’e İstanbul/Bak Bir varmış bir Yokmuş**” Adı’la bir Ortak Yayın.

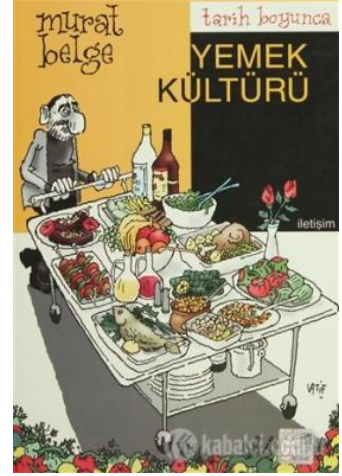
Karl Marx/1844 Elyazmaları

2000’de. 1843-1846 Marx’ın Klasik İqtisatçılar’la ilk tanıştığı Yıllar’dır; bu Süre içinde **Marx**, **Burjuva İqtisadı**’nın Kavramları’nı **Burjuva İqtisadı**’na Karşı kullanmak diye tanımlayabileceğimiz bir Yöntem’le Uzun, bir Qısmı kaybolmuş **Defterler** doldurur. **1844 El Yazmaları** Burjuva Politik İqtisadı’nı ve **Burjuva İqtisat Sistemi**’ni eleştiren "**Genç**" **Marx**’ın İlk İqtisâdî Araştırmaları’nın Müsveddeleri’dir. **Marx 1844 Elyazmaları**’nda Para’nın İqtidar’ının her Değer’i aksine döndürdüğünü söylerken, ilkin "**Sadaqât’i Sadaqâtsizliğe çevirir**" diye başlar saymaya: "**Aşq**’ı Nefret’e, **Nefret**’i Aşq’a, **Erdem**’i Fenalığa, **Fenalığı** Erdem’e..." diye Dewâm eder. 1932 a kadar yayımlanmayan bu **Müsveddeler** Ücretli Emeğin İnsan’ı nasıl yabancılaştırdığının ele alındığı Olgusal bir Analiz’dir. Metin boyunca **Rousseau**’nun, **Feuerbach**’ın, **Proudhon**’un, **Hegel**’in Etkileri’ni Tâqip ederken, **Marx**’ın Klasik İqtisatçılar’la (**Adam Smith**, **Ricardo**, **Sismondi**, **Say**...) yürüttüğü Tartışma’ya da Şâhid oluruz. **Sosyal Bilimci**, **Târihçi** ve **Devrimci** olarak hiç Kuşkusuz en Etkili **Sosyalist Düşünür** olan **Marx**’ın Fikriyât Evrimi’ni gösteren İlk Çalışmaları’dır **1844 El Yazmaları**.(Tanıtım Bülteni’nden⁴⁷)

2001’de “**Târih Boyunca Yemek Kültür’ü**” yayınlandı.

"**Yemek yemek** de başlı Başına bir Kültür, bir **Yaşam Biçimi** aslında. Hani "*Bana ne yediğini söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim*" denecek kadar Belirgin Farklılıklar var her Toplum'un **Yemek Kültürü**'nde. İnsanoğlu var olmaya başladığından itibaren **Doğa**'da gördüğü her Canlı'yı nasıl yiyeceğe dönüştürebileceğinin Hesabı'nı yapmış sanki. Doğal olan Herşey'in ilk Hali'yle yenmesi Mümkün değil muhakkak, düşünün kaç Kişi Telef oldu o **Bal**'ı almak için **Arı**'dan Korunma'yı öğrenene kadar. **Zehirli Bitkileri** Zehirleri'nden arındırıp yemenin Yolu'nu bulmak için İnsanoğlu'nun gösterdiği İnat da olasılıkla Büyük Zâiyat'a Sebep oldu. Ama Sonuçta, binbir Yol deneyerek, her Kültür bugünkü Zengin Yemek yeme Alışkanlıkları'nı yarattı. Şimdi Bütün Dünyâ'da birbirinden Lezzetli, Zengin Yemek Kültürleri var, ama Kaynaklar artık o kadar Zengin değil, bu da bizim Açgözlülüğümüz'ün bir Sonuc'u. **Latif Demirci**'nin Çizgileri'yle zenginleştirdiği "**Tarih Boyunca Yemek Kültürü**" bizi belli başlı Bütün Yemek Kültürleri Konusu'nda bilgilendirirken eğlendiriyor da. İştahımız'ı açtığı da ayrı bir Konu Tabii.(Tanıtım'dan)⁴⁸"

2002'de "**Başka Kentler, Başka Denizler 1**" yayınlandı.

"**Kavafis** "*Yeni bir Ülke bulamazsın, başka Denizler bulamazsın...*" diyordu. "**Kent**" Şiiri'nde. Kendinden Kaçamama Hâli'ne Gönderme yapan, adeta bir kısıtılmışlığı ya da İmkânsızlığı Dil'e getiren bu Şiir'in Satırları'nda bir Taraf'tan **Hüzünlü**, bir Taraf'tan **Tahrik edici** bir Çağrı var; gidebilmeyi ve gidilen Farklı Yerler'de de kendinizle Yüzleşme'ye Dewâm etmeyi içeren bir Çağrı. **Belge** Gezi Anıları'nda, çıktığı Yolculuklar'da bu Çağrı'yla nasıl karşılaştığını anlatıyor. Dolayısıyla **Amerika**'dan **Orta Avrupa**'ya, **Balkan Ülkeleri**'nden **Mısır**'a uzanan bu Seyâhatler'de, Aynı Zaman'da Sokaklar'da yürüdüğünüzü hissetmek, oturup bir **Café**'de soluklanmak, **Başka Kentler, Başka Denizler** ve bunların Târihler'i ile Bugünleri'ni keşfetmek Yeriniz'den kalkmadan Mümkün. Kitab'ı yazan **Seyyâh**'ın dediği gibi

"**Başka Kentler, Başka Denizler** hepimiz için Gerekli, Yararlı: Sayısız İnsan Durumları'nı görmek, İnsan Yaşantıları'nı anlamak ve içselleştirmek, İnsanlar'ın Farklı Durumlar'da karşılaştıkları Zorluklar'a nasıl Cevâp verdiklerini öğrenerek zenginleşmek, Hatalar'ı ve Sewapları'yla bu Koca İnsanlığı kucaklamak ve onunla özdeşleşmek için.⁴⁹"

AKP TÜRKİYE'Sİ:

Ağustos 2001'de kurulan, kasım 2002 Seçimleri'nde İqtidar'a gelen, 2003

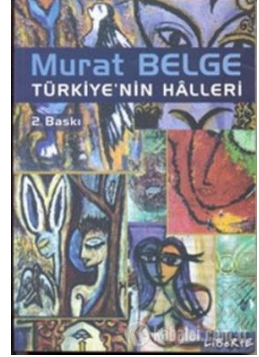

Mart'ında Reis'i **Erdoğan**'ı Tepe'ye taşıyan AKP.

2003ler'de **Milliyet**'in Cumartesi Eki'nde **Popüler Kültür**'le ilgili Yazılar yazdı.

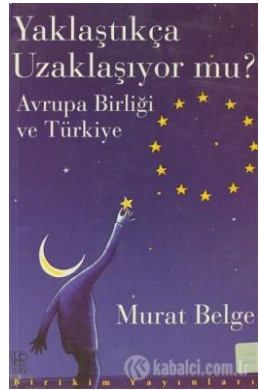
2003'de "**Türkiye'nin Haller'i**" yayınlandı.

"Yıllardır **Türkiye**'deki Fikir Hayatı'nın Zirve İsimleri'nden biri olmayı başaran, Doğru bildiğini Şartlar ne olursa olsun savunmaktan geri kalmayıp, her zaman **Yeni Ufuqlar**'a açılmaya, **Analitik** olmaya çalışan **Belge** "**Türkiye'nin Hâller'i**" ile yeniden Okuyucular'ı ile buluşuyor. Yazar'ın Muhtelif Yerler'de yayınlanmış Maqaleleri'nin biraraya getirilmesiyle oluşan bu Eser'de, Ağırlıklı olarak, **Türkiye'nin toplumsal ve siyasî bunalımları** üzerine yapılan Özgün Değerlendirmeler'e yer verilmekte, **Türkiye**'deki **Anti-Demokratik** ve **Anti-Özgürlükçü Zihniyet**'in Çeşitli Alanlar'daki Tezâhürleri Yetkin Biçim'de Tahlil ve Teşhir edilmektedir. (Arka Kapak'tan)⁵⁰"

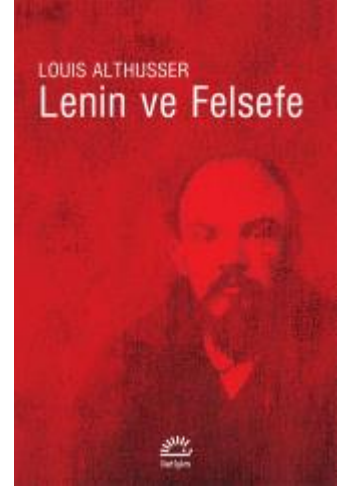
2003'de "**Yaklaştıkça Uzaklaşıyor mu? / Avrupa Birliği ve Türkiye**" yayınlandı.

"**Türkiye Târihi**'nin son 200 Yılı'na Damgası'nı **Batılılaşma** vuruyor. Bir Çizgi'de ilerlemiyor bu Süreç, bir Adım ileri iki Adım geri. **Sakallı Celal**'in dediği gibi "**Batı**'ya giden Gemi'de, **Doğu**'ya koşuyoruz". **Belge**, Kitap'ta toplanan Yazıları'nda bu Sancılı Sürec'in Son Etabı'nı, **Avrupa Birliği** Süreci'ni anlatıyor. 8 Yıl'a yayılan Zaman Dilimi'ndeki Yazılar'dan Sürec'in Zorlukları'nı daha iyi görebiliyoruz. Çeşitli ve Çoğu Çatışan İrâde'nin Varlığı'nda ilerliyor bu Süreç. Kitap, bu 8 Yıl boyunca **Belge**'nin yaptığı Uyarılar'ı, doğrulanan Öngörülerini topluca görmemizi sağlıyor. **AB Süreci**'nin bizi Kendimiz'le Gerçek ve özlenen Kimliğimiz'le, Târihimiz'le Yüzyüze getiren ve bunlarla Hesaplaşma'ya çağıran bir Süreç olduğunu söylüyor. Niçin **AB**'ye katılmalı sorusuna da şu Cewâb'ı veriyor: "**Batı**'da hiç de azımsanmayacak Dini, Milli Kültürel Önyargılar'a, Bencil ve Dışlayıcı Eğilimler'e rağmen, **Batı**'da gördüğümüz ve Dünyâ'ya oradan yayılan Sistem, Genel olarak, var olanların içinde Demokrasi'ye, Katılım'a, Sivil Değerler'in gelişmesine en Yatkın olanı." 2002 Mutlu son mu? **Belge**'ye göre **Medeniyet Tercihi**'nin Asıl Zorlukları şimdi başlıyor.⁵¹"

Louis Althusser/Lenin ve Felsefe

Bülent Aksoy, Erol Tulpar ile birlikte çevirdi. **2004**'de **2011**'de 3.Baskı yayınlandı. "**Louis Althusser** 20.yy.ın 2. Yarısı'nda **Marksist Düşünce**'de Önemli Etkisi olan Filozoflar'dan. **Althusser**'in **Marx** ve **Lenin**'i Yeniden Okuma Girişim'i ve bu sâyede **Marksizm** içinde yaşanan Kriz'i Aşma Çaba'sı Uzun Yıllar Etkisi'ni sürdürdü, gerek **Yapısalcılığın** gerekse **Post-yapısalcılığın** Besleyici Kanalı'nı oluşturdu. **Lenin ve Felsefe**, **Althusser**'in **Lenin**'i Yeniden Okuma Girişimi'nin bir Sonuc'u ya da "**Felsefe'yle birlikte Lenin**". Sâdece Eylem Adam'ı, **Stratejist Lenin** Portre'si yerine, **Lenin**'in **Marx** ve **Hegel** Okumaları'nın **Marksist Teori ve Pratik** için Önemi'ne İşâret eden, bu Önem'in altını çizen bir Metin. **Althusser** burada **Marksist** bir Filozof olarak **Felsefe**'yi tanımlarken, **Felsefe** ile Bilim, **Felsefe** ile İdeoloji, **Felsefe** ile **Politika** İlişkileri'ni de ele alıyor. Kitap'ta ayrıca **Althusser** ile yapılmış "**Bir Devrim Silah'ı Olarak Felsefe**" Başlıklı Konuşma'yla, **Althusser**'in "**Hegel Karşısındaki Lenin**" Başlıklı bir yYazı'sı da yer alıyor. (Tanıtım'dan)⁵²"

2004ler'de **Radikal**'de yazıyordu. 20 Eylül **2004**'de **Radikal**'de yayınlanan Röportaj'ını '*her yanı Köylüler bastı Şekerim*' le anlatır **Nuray Mert**.

24 Mart **2005**'de **Radikal**'da Bayrak Krizi üzerine "**Galeyan Toplum'u**" Yazısı'nı yayınladı.

22 Mayıs **2005**'de **İlber Ortaylı**'yla tartıştı⁵³. "Önemli olan '**Uzmanlık**' değildir. **Dergiler**, **Kitaplar** yayımlanıyor, Merak'ı olan, öğrenmek istediğini öğreniyor. Önemli olan, Aklı'nı Aql'dan gayrı, Bilgisi'ni Bilgi Üretimi'nden gayrı bir Şeyler'in Hizmeti'ne vermemek. Uzman olan, bir Şeyler'in 'Allamesi' olan, ama kendi Wicdânı'nın Sesi'nden çok, birtakım Şeylerin Pırıltısı'na kapılan çok Adam gördük. Böyleleri'ne Târih'in nasıl davrandığını en iyi Târihçiler'in bilmesi beklenirdi."

12-13 Ağustos **2005**'de "**Küçük Prens**" Kitabı'nın 100 Temel Eser içinde yer alması Tartışmaları'na katıldı. Bu Yıllar'da "**Barış Girişimi**" Üyesi'ydi.

Aralık **2005** **Radikal**'den: "'**Bakan ve Karısı**' Konusu'nda kopan vaveylaya baktığımda, bu söylenenlerin kime, niçin söylendiğini anlamakta Güçlük çekiyorum. Bu Sorun burada Ezel'den beri var; oysa Medya'da Kulağıma çalınan Tını, sanki böyle bir Derdi olmayan bir Toplum'da bu İktidar gelmiş de, durduk yerde **Kadın-Erkek Ayrım'ı** yapmış İzlenim'i bırakıyor. **AKP**, varolan Dönem'de, bu Ayrım'ın ortadan kaldırılması için yeterince -tabii, bana göre yeterince- Çaba göstermeyen bir Parti olabilir. Bunu da Parti'nin Tamam'ı için söyleyebileceğimiz Kanısı'nda değilim; ama en azından bazı Kesimler'i ve Şüphesiz Geniş Destekçi Kesimler'i için söyleyebiliriz. söyleyebiliriz de, Dünyâ'da '**Muhafazakârlık**' diye bir Şey vardır ve bazı Partiler Öbürleri'nden, gene bazı Partiler içinde Belirli Kesimler Ötekiler'den daha **Muhafazakâr** olabilirler-birilerinin birilerinden daha '**Radikal**', daha '**Devrimci**' vb. olabilmeleri gibi." ⁵⁴

27 Mayıs 2006 **Radikal**'den: "... **Baykal**'ın Partisi'ni '**Merkez Sağ**'a açmasına. bazı Yazarlar bunu beğenmemiş, '**Sağa değil, Sola aç**' diyorlar. Ama bunu derken,

bence, **CHP**'nin şimdi durmakta olduğu Gerçek Yeri düşünmüyorlar. Sâhiden '**Merkez Sağ**'a açacaksa, aslında bu yere göre '**Sol**' açıyor, demektir. '**Merkez Sağ**', Tanım'ı gereği, hiç olmazsa **İktidar**'ın Gayrimeşru Yollar'dan elde edilmesine Karşı olmalı. Bugünkü **CHP**'nin savunduğu birçok Şey'i bir yana bırakmaktan, birçok Konu'da daha ılımlı davranmaktan yana olmalı. Onun için, keşke gerçekleşse de, **CHP**, '**Merkez Sağ**'a açılarak, biraz daha **Sol**'a yaklaşırsa ⁵⁵

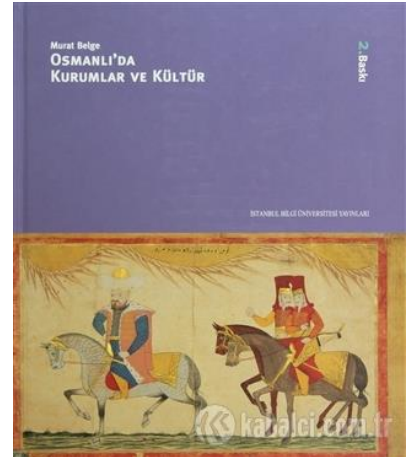
8 Temmuz 2006 **Radikal**'den: "(...)AB'ye 'Destek', bu yıl itibarıyla %50'nin altına indi. Ben **Türkiye**'nin **Avrupa Birliği**'ne katılmasından yana olan ve bunu Şiddetle savunanlardan biri olduğuma göre, niçin bunun '**Sevindirici Haber**' olduğunu söylüyorum? **Türkiye**'de Kitleler'in, Çoğunluklar'ın istediği şeyin hep tersi olur da ondan ⁵⁶

Bir Toplantı için gittiği **Erivan**'da **Türk** olduğu için bir **Ermeni** Tarafından Başından Aşağı'ya **Şarap** döküldü.

2005'de "**Osmanlı'da Kurumlar ve Kültür**" yayınlandı.

"**Belge**, Yıllar'ın verdiği **Bilgi Birikimi**'yle birlikte adım adım, Târih denilen ve çok İyi bilinmeyen bir Qıta'yı, kendi Deyişi'yle keşfedip, "**tanıdık**" kıldığı bu Eseri'nde, **Osmanlı Târihi**'nin "**Klasik**" denilen Dönemi'ni ele alıyor. Ancak bunu yaparken, bir **Târih Çalışması** için her Zaman bilinen ve tekrarlanan "**Geçmiş'te ne oldu?**" Sorusu'nu doğrudan bir Çıkış Noktası yapmıyor. Bununla birlikte bu Soru'yu da Gözardı etmeden, **Geleneksel Eğitim Sistemi**'nin dayandığı "**Ezberci**" Yöntemler'in bellettiği ve Târihsel Olguları **Nedensellik İlişkileri** dışında tutan, Târih'in "**Millet**", "**Din**", "**İrk**" ya da bunların Karışım'ı bir "**Öz**"e göre oluştuğuna dayanan İlkeler'e karşı çıkıyor. **Türkiye**'de **Târih Bilinci**'nin ulaştığı Kötü Sonuçlar'ın, Bilinçli İdeolojik Çarpıtma'nın yanı sıra Târih'e Bakış Açısı'ndaki **Yüzeysellik ve Yetersizlik**'ten de kaynaklandığını öne süren **Belge**, Ortaöğretim'de "**Ezber**" Yöntemi'yle "**geliştirilen**" Zihnî Alışkanlıklar'ın **Osmanlı Târih** "**Müfredatı'nı**" sadece birtakım Önemli Yıllar'ın, Anlaşma Hükümleri'nin Yoğun bir **Şovenizm**'le belletildiği ve Herkese neye inanması gerektiğini bildiren "**Otoriter**" bir Ses'in Egemen olduğu Boğucu bir Alan olarak tanımlamaktadır. **Târih Yazımı**'nda **Nedensellik** İlkesi'nin Temel bir Metodoloji olması gerektiğini vurgulayan **Belge**'nin bu Eser'i, öncelikle **Ortaöğretim** Düzeyi'nde olanlara değil Üniversite'de "**Târih Bölümü**"nde Öğrenim görenlerle birlikte **Osmanlı Târihi**'ne ilgi duyan Tüm Öğrencileri hedefliyor. **Belge**'nin bu Önemli Kitab'ı, Görsel Malzemeler ve Çerçeve Yazılar'la zenginleştirilmiş Yapısı'yla okumaya Düşkün herkesin okuyup, "**Resmî**" Târih'in Boğucu Bulutları'nı dağıtabileceği bir eser. Ayrıca Kitab'ın Sonu'nda yeralan **Karşılaştırmalı Kronoloji Bölümü**'ü, Bugün'e kadar Benzer Çalışmalar'da olmayan Özellikler ve Ayrıntılar taşıyor. (Tanıtım'dan)⁵⁷

Barış Girişim'i:

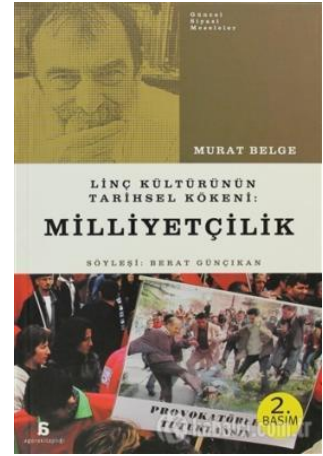

7 Şubat 2006 Bağcılar Adliyesi'nde 2.Asliye Cezâ Mahkemesi'nde Saat 11:20'de "Ermeni Konferansı"nın İptali'yle İlgili Mahkeme Qararı'nı eleştiren **Murat Belge** ile **Radikal** Gazete'si Yazarlar'ı **İsmet Berkan, Haluk Şâhin, Erol Katircioğlu** ve **Milliyet** Gazete'si Yazar'ı **Hasan Cemal**'e açılan Dâwâ'nın İlk Duruşması yapılacaktır. Bildiğiniz gibi bu Duruşmalar Son Günler'de Derin Örgütlü **Yeni Milliyetçi Stklar**'ın bir Gövde Gösterisi'ne dönüşüyor. Bu tür Duruşmalar'da **Sanık** Konumu'ndaki Arkadaşlarımız'ı yalnız bırakmamayı, onlara Sâhip çıkmayı bir Mücâdele Biçim'i olarak görmeliyiz diye düşünüyoruz. Duruşma'ya katılmak isteyenler için 7 Şubat saat 10:00 da AKM'nin önünden **Bağcılar Adliyesi**'ne **Gülsün Turizm**'in 2 küçük otobüsü kalkacaktır. **Hava Şartları** Neden'i ile Seferler İptal edilmeyecektir. Bilgileriniz'e." **Barış Girişim'i**.

2006'da "**Linç Kültürü'nün Târihsel Köken'i: Milliyetçilik**" yayınlandı.

Berat Güncikan ile yapılmış **Söyleşi** Kitab'ı **Agora Kitaplığı** Yayınları'ndan çıktı : "Biliyoruz ki, **Ulus Dewleti**'ni kuran hiçbir Ülke'nin Geçmiş'i'de **Temiz, Kansız bir Târih** yatmıyor. Fakat hiçbir Ulus'un kendi Geçmiş'i'yle yüzleşmeden, işlediği Suçlar'ı kabullenmeden '**Uluslar Âilesi**'nde Kansız bir Gelecek'le Yer alması da Mümkün görünmüyor."

"23 Mart 2005'te **Mersin**'de on binlerce Kişi'nin katıldığı **Newruz Kutlamaları**'nda 12 ve 14 Yaşları'nda 2 Çocuğun **Türk Bayrağı**'nı yaktıkları Gerekeşi'yle başlayan Olaylar, 2005 de **Türkiye Siyâseti**'ne Damgası'nı vuran en Karakteristik Gelişme'ydi. Zaman içinde bir '**Ulusal Hassasiyet**'in Kabarışı'yla birleşen bu Süreç'te Gündelik Hayatımız'ı Dipsiz bir **Şiddet Uçurumu**'na sürüklemeyi arzulayan Güçler, **Orhan Pamuk Dâwâsı** ve **Ermeni Konferansı** gibi Fırsatlar'dan yararlanmakta hiç gecikmediler ve her Kademe'deki **Dewlet Yetkilileri**'nin de Alenî Teşwiki'yle, **Linç Girişimleri**'ni Ülke'nin dört bir Tarafı'na yayarak bir **Korku Atmosferi** yaratmaya koyuldular. **Berat Güncikan**'ın Geniş bir Zaman'a yayılan bu Doyurucu ve Ufuk Açıcı Söyleşi Kitabı'nda okuyacağımız üzere, **Belge** Bütün bu Târih'in Yakın'dan Tâqipçisi. Ona göre, Yeni bir Dalga Hâli'ni almaya yüz tutan bu **Milliyetçi Saldırganlığın** Mücbir Sebeb'i, **Ulus-Dewlet**'e duyulan İnanc'ın Son Kırıntıları. **Ulus-Dewlet**, kurulurken nasıl **Milliyetçiliğe** yaslanarak **Târih Sahnesi**'nde boy göstermişse, Çağımız'da da çözülürken yine **Milliyetçiliğe** yaslanarak diklenmeye çabılıyor. Biliyoruz ki, **Ulus-Dewleti**'ni kuran hiçbir Ülke'nin Geçmiş'i'de **Temiz, Kansız bir Târih** yatmıyor. Fakat hiçbir Ulus'un kendi Geçmiş'i'yle yüzleşmeden, işlediği Suçlar'ı kabullenmeden '**Uluslar Âilesi**'nde Kansız bir Gelecek'le yer alması da Mümkün görünmüyor. (Tanıtım'dan)⁵⁸"

2006'da **Bülent Ecevit** (d.1925) öldü.

Evlilik:

2006 Doğumlu **Hale Soygazi** ile⁵⁹ 10 Yıl Bereber'likten sonra evlendi.Eş'i **Mahmure Taciser Ulaş**'tan⁶⁰ boşandı. Nafaka Davaları oldu⁶¹.

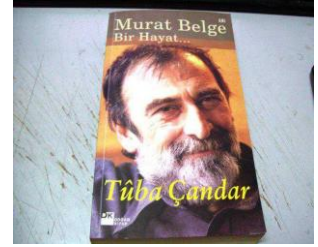
Kürt Konferansı İhtiyacı:

3 Aralık 2006 Târihli **Milliyet**'te yer alan Görüşler'i⁶².. Konferans'ta: ""Ben Hayatım'ın Büyük Bölümünü **Türk Milliyetçileri**'yle Mücâdele ederek geçirdim, şimdi Aynı Hareket'i **Kürt ve Ermeni Aydınları**'ndan beklemek de Haqqım diye düşünüyorum"

"Murat Belge, Bir Hayat"

2007'da **Tuba Çandar**'ın Kitab'ı⁶³.

"Zarif bir Adam'dır **Murat Belge**. Bu Soylu Doku'yu ve Koku'yu, onunla ilk karşılaşmanızda hissedeceksiniz. Bir "**Son Mohikan**"dır **Murat Belge**. Entelektüelliğin yok olduğu bir Dünyâ'da ve Ülkemiz'de yetişmiş Çok Yönlü bir **Düşünce Adamı**'dır. Şifâhi bir Adam'dır **Belge**. Onunla konuşmak, onu dinlemek bir Zewq'tir. Bir "Duruş Adamı"dır **Belge**. Siyâsî Duruş'u kadar İnsânî Duruş'uyla da böyledir bu.(Tanıtım'dan)⁶⁴"

"**Tûba Çandar**'ın **Belge**'yle konuşarak yazdığı bu Kitap, 3 Yıllık bir Çalışma'nın Ürün'ü. Kitab'ı bir Soluk'ta okuduktan sonra **Edebiyatçı** Kimliği'nden **Siyâsî Mücâdelesine**, **Akademik Kariyeri**'nden **Kitap Yazarlığı**'na, **Balıkçılığı**'ndan, **Aşçılığı**'na, **Gezi Rehberliği**'nden **Tekne Kaptanlığı**'na Çok Yönlü bir **Aydın** çıkıyor Karşınız'a. Güçlü Fikirler'i, Siyâsî ve İnsânî Duruş'u, Cesâret'i ve Zarafet'i, Bilgi'si ve Mizah Anlayışı'yla... Kitap'ta Doğumu'ndan **Öğrenim Yılları**'na, **27 Mayıs**'tan **Marksizm'e**, **Kumkapı**'daki **Kaçak Meyhanecilik**'ten **12 Mart**'a, **Hapishane ve İşkence**'den **Boğaz'da Yalı Hayatı**'na, **Akademik Kariyer**'den "**Medya Maydanozluğu**"na, **12 Eylül**'den **Mavi Yolculuklara** Dopdolu bir Yaşam sunuluyor. Ağızlar'da **Edebiyât Tad**'ı bırakan Titiz bir Çalışma⁶⁵."

2007'de "**Başka Kentler, Başka Denizler 2**" yayınlandı.

"Belge, *Başka Kentler, Başka Denizler*'in 2.Cildi'nde, "*Seyâhatnâme*"sine Dewâm ediyor. Bu "*Seyâhatname*"de de **Kültür, Târih, Yemek, İnsanlar, Edebiyât ve Sanat**; Ülkeler'in, Şehirler'in içlerinde yaşadıkları Şekliyle, Dönemler arası farklılaşan **Zenginlik ve Fakirlikleriyle** anlatılıyor. **Amerika** bu Cilt'te yine Başköşe'de ama bu Sefer **Orta-Batı** özellikle öne çıkıyor; hem de **Amerikan Siyâsal Düşüncesi'nin**, Siyâsal İşleyişi'nin Târihi'ne Vurgu yapılarak, incelenerek. Sonra başka bir Qıta'ya, **Afrika'ya** uzanıyor "*Seyyâh*"ın Yol'u; **Güney Afrika'yı** geziyor. **Kara Qıta'nın**, Kara Qaderli bu Parçası'nı anlatıyor. 1.Cilt'te de yer alan **Orta Avrupa** ise, **Coğrafya'nın** yine Büyük Parçası **Almanya** ile kendine İri bir Pay kapıyor. Böylece Târihsel ve Kültürel bir **Avrupa Aktör'ü**, **Orta Avrupa** Anlatısı'nı tamamlamak üzere *Seyâhatname*'deki yerini alıyor. **Akdeniz'in** 2 İstisnai Ülke'si **İspanya** ve **Portekiz**, Uzun uzun, neredeyse Bütün o Yılankawî Sokakları'nda Okuyucuları gezdirerek Karşımız'da beliriveriyor. **Kuzey Avrupa'dan İsveç** ve o kadar Kuzey'de olmayan **Belçika** ile Kitab'ın **Avrupa** Qısmı kapanıyor. Bir Süre **Dubai'de** dolaşıyoruz. **Kore** ise **Uzak Asya'nın** Kitab'a Dâwetli Tek Konuğu. **Belge'nin** her Zamanki Rahat Dil'i, Espriler'i ile "*Dünya'yı gezdirdiği*" bu *Seyâhatnâme*, 3. ve 4. Ciltleri'yle Dewâm edecek. (Tanıtım'dan)⁶⁶"

Taraf:

24 Mayıs 2008'e kadar **Köşe Yazıları'nı** sürdürdüğü **Radikal** Gazetesi'nden ayrılıp, **Taraf** Gazetesi'nde yazmaya başladı.

Gerçek Orada Bir Yerde

Açık Radyo'da ve **NTV'de** yayınlanan "**Gerçek Orada Bir Yerde**" Programları'nda yer aldı.

2008'de "**Genesis 'Büyük Ulusal Anlatı' ve Türkler'in Köken'i**" yayınlandı.

"Edebiyat Târihi içerisinde yer alan "**Târihî Roman**", başka türlü söylersek "**Büyük Ulusal Anlatı**", **Türk Edebiyât Târihi** içinde Etkili bir Tür olarak biçimlenmiştir. Bunun Başlıca Neden'i, **İmparatorluğun Çöküş/Çözülüş Süreci'nde** **İntelligentsia'nın** yaşadığı **Reaksiyoner Rûh Hâl'i**'dir. Bu Ruh Hâl'i "**Bosna'nın İlhaq'ı... Trablusgarb, Balkan Facia'sı ve Dünya Savaşı, Yenilgi...**" ile beslenirken, Karşımız'a "93'ten beri yoğunlaşan **Qasvetli Atmosferi** dayanılmaz bir Kâbus'a dönüştüren bir Süreç" çıkar. **Osmanlı Kimliği'nin** Zımnî olarak Tükeniş'i, Hayat'ı bir şekil'de Dewâm ettirmenin, ona sarılmanın bir Yolu olarak **Türk Kimliği'nin** öne çıkartılması; Dil'in, **Türkçe'nin Entelektüel Tartışmalar'ın** Konu'su olarak ele alınması, yaşanan "**Kayıbı**" Telâfi etmeye Yönelik çabalar'dır. Bu Telâfi Çabaları "**Millî bir Târih**" İhtiyacı'nı Zorunlu kılar. Geçmiş, "**Târih**" olarak İcat ve İnşa edilirken, o "**Târih**"in **Popüler bir Anlatı** Biçimi'nde Tedâvül'e sokulması da Gerekli olur. **Edebiyât**, hem "**Büyük Ulusal Anlatı**"nın Kurgusu'nu, Biçimi'ni, Ahengi'ni Geliştirme hem de **Popüler Alıcıları'na** ulaştığında, İşlevi'ni layıkıyla yerine getirebilmek için **Hamaset Edebiyâtı'ndan** bol bol

yararlanmış, daha doğrusu, bunun Yeterli bir Geleneği bulunmadığı için, kendileri Büyük Ölçü'de yaratmışlardır. **Belge, Genesis'te Edebiyât'ın bu "Vitrini"ni ele alırken, Milliyetçi, Muhafazakâr, İslâmcı Yazarlar'ın "Türk Târihî Romanı"nı nasıl Tefriş ettiklerini inceliyor.**(Tanıtım'dan)⁶⁷

Kitap üzerine bir Sohbet [Program](#)'ı: Genesis-Bir Büyük Anlatı (Cengiz Özdemir/Ozan Sağsöz'le). 13 Kasım 2017.

2009'da "**Sanat ve Edebiyât Yazıları'ı 1**" yayınlandı.

"**Belge'nin Dil, Edebiyât ve Sanat** üzerine yazdığı Yazılar'ın bir Derleme'si. **Belge** bu Yazıları'nda, **Türkçe'nin Dil Tartışmaları**'yla **Klasik Türk Müziği'nin, Türkçe Edebiyât Eserleri'yle Dünya Edebiyâtı Kahramanları'nın** Târihsel ve Kültürel bir Tartışma'da bir araya gelmelerini sağlıyor. **Edebiyât Üstüne Yazılar**'ın Dewâm'ı Niteliği'ndeki bu Cilt'te de **Güncel Edebiyât Tartışmaları**'yla Edebiyât'ın **Teorik Meseleleri** birbirinden ayrılmıyor. **Dil Tartışmaları; Türkçe'de Roman, Yazarlar ve Tartışmalar; Diwân Edebiyât'ı Üzerine, Edebiyât Söyleşiler'i; Dünya Edebiyâtı'nın Yazarlar'ı ve Kahramanlar'ı; Sanat, Kültür, Estetik** Kitab'ı oluşturan Bölümler. **Belge** Edebiyât Eleştirmeni olarak bu Farklı Konular ve Tartışmalar arasında **Dil, Edebiyât ve Sanat**'ın Hayat'ı nasıl ürettiğini, bu Üretim'in hangi Alanlar'da nelere Etki ettiğini tartışıyor. **Türkçe Edebiyâtı** Dünya Edebiyât Âilesi'nin bir Ferdi olarak Qabul edip, bu Zenginliğin içinde yeniden Düşünme'yi öneren Yazıları'yla **Belge**, Edebiyât Eleştirisi'nin İmkânları'nı da bu Tartışma'da göz önünden ayırmıyor.(Tanıtım'dan)⁶⁸

2009'da "**Yeni bir Sol Tahayyül için**" yayınlandı.

2.Baskı'sı bu Yıl yapılan **Tanıl Bora'nın** derlemesi'ne **Ömer Laçiner, Murat Belge, Ertuğrul Başer, Şükrü Argın, Erdoğan Özmen, Murat Paker, Ahmet İnsel, Hakan Gürses, Tuncay Birkan** ile birlikte Katkı'da bulundu.

2009'da "**İstanbul'un Sayfaları'ı**" yayınlandı.

"350 yi Aşkın Renkli Fotoğraf, **Belge** Rehberliği'nde bir Târih ve Kültür Yolculuğu... Birbirinden **Farklı Kültürler**'in Yörüngesi'ne girerek

Etkisi'nde kalmış bir Merkez'dir **İstanbul**. **Eski Roma'dan Bizans'a, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne**, birçok Kültür'ün Simge'si olmuş bir "**Medeniyetler Şehri**"dir". Öyle ki,

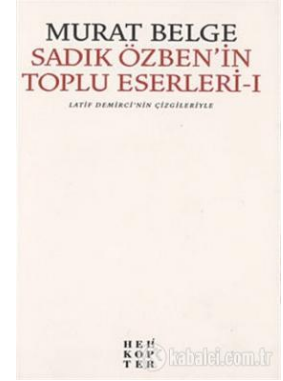
Yakın Zamanlar'da **Marmaray Projesi** Kapsamı'nda yapılan Kazılar'da **Târih'in Derinlikleri**'nde daha da **Eski Sayfalar** aralanıyor hâlâ. "**Târihi Yarımada**" olarak adlandırdığımız **Eminönü, Topkapı, Haliç** ve Çevre'si, değerlendirildiğinde başlı başına bir **Açıkhava Müze'si** olacak kadar Zengin bir **Târihsele Doku**'ya Sâhip'tir aslında. (Tanıtım'dan)⁶⁹

2009'da "**Nationalism in Balkan Literature**" yayınlandı.

Jale Parla ile hazırladı.

2010'da "**Sâdıq Özben'in Toplu Eserleri 1**" **Latif Demirci**'nin Çizgileri'yle yayınlandı

"...**Yazarlık Yaşamım**'a ilk başladığımda çok heyecanlanmıştım. Bir "**İlk**" Yazı yazmak çok Güç gelmişti. Şimdi, aradan geçen Yıllar'ın Deneyimi'nden sonra, "**İlk**" **Kitabım'a Önsöz** yazmak da beni heyecanlandırıyor –"**aradan geçen Yıllar**" dediğim, aslında, topu topu 3 Yıl kadar bir şey. Öyleyse heyecanlanmam Normal. Aylar Aylar'ı ve Yazılar Yazılar'ı izledi, o Zaman'dan bu Zaman'a. Şimdi o **Acemi İlk Yazı**'dan bu **Nokta**'ya varıncaya kadar acaba ne Ölçü'de değiştim, yani bir Yazar olarak. Yaşam bir **Sürekli Değişim ve Gelişim**'dir... Yoksa hiç değişmedim mi? Bu Konu'daki Yargı'yı, Târih'e ve Yetkili Kişiler'e bırakıyorum. **Yazarlık Yaşamım'da –Yazarlık dışı Yaşamım'da** olduğu gibi– Çeşitli Yanlış anlaşılmalara karşılaştım. Hatta "**Çalışma Arkadaşım**" olarak benimsediklerimin de kimi Zaman onaylamadığım Davranışları'nı gördüm. Ama Kimse'ye gücenmedim ve kırılmadım –zaten bu **Çalışma Arkadaşlarım**'dan biri, göreceğiniz gibi hâlâ yanımda ve bu Kitab'ın içinde, Vinyetleri'yle! Bu **Vinyetler** hakkında şahsen benim söyleyecek çok Sözüm var. Ama benim gibi Naçiz bir Birey, Târih'e nasıl karışacağını –karışabilirse eğer– kendisi belirleyemez. Madem ki Târih'e bu **Vinyetler**'le karıştım, burada da birlikte olalım, Rıza gösteriyorum.... (Tanıtım'dan)⁷⁰

2011'de "**Başka Kentler, Başka Denizler 3**" yayınlandı.

"**Belge, Başka Kentler, Başka Denizler**'in 3.Cildi'nde Okuyucusu'yla birlikte çıktığı Seyâhat'e kaldığı yerden Dewâm ediyor. Önceki Ciltler'de olduğu gibi bu Cilt'te de Dünya'nın dört bir yanına yaptığı Seyâhatler'den arda kalanları, aynı Hoşsohbet Üslub'u ve İncelikli Qalem'i Aracılığı'yla paylaşıyor; bir yandan anlatıyor, bir yandan gezdiriyor. Bu Seyâhatler'in ilk başladığı Durağa, **Hollanda**'ya uğradıktan sonra bu Cild'in "**Başrol**" Payesi'nin Tartışmasız Sâhib'i **İtalya**'ya seğirtiyor. "**Seyyâh**"'ın dediği gibi: "Neresine gidersen git, kendini Güzel ve İlginç, ayrıca da Sıcak ve Sevimli bir Yerde" bulabileceğin cinsten bir Memleket. Rotamız "**Eski Kıta**"dan Dewâm ediyor, önce **Almanya**, ardından **Danimarka** ve **Avusturya**, çokça **Graz**. Dönüşte **Balkanlar**'ı da boş geçmiyor, "**Eski Yugoslavya Toprakları**"'nı Keşfe çıkıyoruz. Seyyâh, **Ukrayna**'dan, **Kiyef**'ten Yolumuz'u geçirdikten sonra **ABD**'ye dönüyor: **Boston** ve **New Orleans** Sokakları'nda Orta Ölçek'te bir Gezinti'ye çıkıyoruz. Ardından

Kanada'ya şöyle bir uğruyor, "**Verimli**" Topraklar'a, **Ortadoğu**'ya geliyoruz. Bu Cild'in hem Sürpriz'i hem Son Durağı, Denizler'in Engin Suları'nda buluyoruz kendimizi. Kitab'ın İsmi'nin Yarısı, **Kavafis**'in İlham yaratan Dizeleri'nin Nemli kısmı "**Başka Denizler**"de. Aralarında Ayrım gözetmiyor, "**Denizleri'ni**" boylu boyunca önümüze seriyor **Belge**. Biz de Hazır **Deniz Havası**'nı İçimiz'e çekmişken şöyle bir soluklanıyoruz ve serinin 4.Cildi'ni beklerken Keyifli Yolculuğumuz'a Kısa bir ara veriyoruz. (Tanıtım'dan)⁷¹"

2011'de "**Militarist Modernleşme Almanya, Japonya ve Türkiye**" yayınlandı.

"**Militarist Modernleşme**'de **Almanya, Türkiye ve Japonya**'da yaşanan **Militarist Modernleşme** Süreci'ni Karşılaştırmalı Örnekler'le ele alıyor: **Almanya** Örneği'ni **İtalya, Japonya** Örneği'ni **Hindistan ve Türkiye** Örneği'ni **Yunanistan** ile karşılaştırıyor. Yalnızca **Ordular'ın Modernizasyonu**'yla Sınırlı kalmayan, Tüm Toplum'un **Askerî Disiplin ve İtaat** Yöntemleri'yle "**Terbiye**" edildiği **Farqli Modernleşme Deneyimleri**'nin Târihsel ve Toplumsal Yönleri'ne odaklanıyor. **Militarist Modernleşme**, Farqli Coğrafya ve Târihsel/Siyâsal Deneyimler içinde biçimlenmiş **Ulus-Dewlet** Örnekleri arasında, Hamasi Waazlar'ın, "**Kan ve Demir**"le gerçekleşeceği İddia edilen Projeler'in, Disiplin ve İtaat'in, Târihi ve Toplum'u ancak "**Şiddet**"le kavrayabilen bir **Dünyâ Görüşü**'nün nasıl **Hakimiyet** kurabildiği Sorusu'na Cewâp arıyor. Ele alınan Ülkeler'in Siyâsal Geçmiş ve Deneyimleri'ni Târihsel bir Analiz'e Tâbi tutarken "**İdeolojiler'in Militarizasyonu**"nun nasıl gerçekleştiğini tartışıyor. **Militarizm**'in Tahakküm kuramadığı Örnekler'de, bunu engelleyen Toplumsal, Siyâsal ya da **Kültürel Refleksler**'in nasıl işlediğini inceliyor.⁷²"

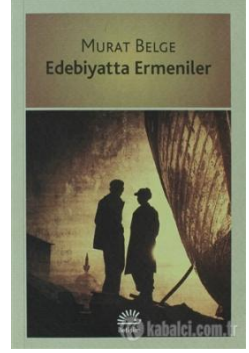

1 Mayıs 2013

Söz Sende Program'ı...Gezi Öncesi...**Aqil Adam** Konuk. **TKP Kadıköy**'de kutluyor, **Taksim** Yasağı. Aqil'i Sakil buluyor. Reddedenler'den değil. **Barış**'a inanıyor, isterse **Hükümet** kullanıyor olsun. "Zaten inandığım Şeyler", "Türk Milliyetçileri'ne Durumu anlatmak" 'Mahalle Baskı'sı". Patırtı çıkatanlar 2 Taraf'ta da Küçük bir Azınlık... Güneydoğu Sorumluları'ndan. **Diyarbakır**'a gidiyor. Anayasal Güvence, Anadil'de Eğitim. Federasyon İyidir. Referandum var. **MHP** Karşı. Ya **CHP**. **Sosyal Demokratim** diyor ama ne kadar. **İnönü** dedi ilk kez. Yaptığı İşler'in bununla lakalsı yok. Cumhuriyet'i kuran Parti. Rejim'in Değişmesi'ne Karşı. Milliyetçi. **AKP**'nin her yaptığııon karşısında olduğu için 1 Mayıs'da. İstiklal Marşı okuyorlar. Enternasyonal okunmuyor. **Taraf**'ta ne oluyor Soru'su. İstifa edenler var. **Cumhuriyetçi** miyiz, **Demokrat** mıyız Tartışması'na benzer **Barış** mı istemiyorlar. **Neşe Düzel**. **Oral Çalışlar** , **Alper Gümüş**. İstifa ettiler. **Taraf** Gündem'i belirledi, bir çok Dönemec'i dönmede Rol oynadı. Birlikte davranmak istiyorlar.

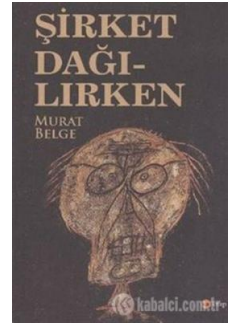
2013'de "**Edebiyât'ta Ermeniler**" yayınlandı.

“Bu Topraklar’da bir Zamanlar Kalabalık bir **Ermeni Nüfus** vardı, **Toplum’un** Dokusu’na yerleşmişlerdi. 1915’te bu Doku parçalandı. **Milliyetçiliğin** Homojen bir Ulus, bir Toplum yaratmayı arzuladığı bu Coğrafya’da, **Ermeniler’e** -Küçük bir Azınlık olmak dışında- yer yoktu. Oysa yaşanan Kıyım, kalan Mallar’ın Paylaşım’ı gibi üzerine konuşulmayan ama gayet iyi bilinen Olaylar **Toplumsal Hâfıza**’da yerini almıştı. Bunlar **Anılar**’da, **Romanlar**’da, **Hikâyeler**’de ve **Şiir**’de bir görünüp bir kaybolarak Varlığı’nı Dewâm ettirdi. **Belge Edebiyât’ta Ermeniler**’de, **Toplumsal Hâfıza**’da takılıp kalan, **Edebiyât** Aracılığıyla ortaya çıkan "**Ermenileri**" inceliyor. Hangi Dönem’de, hangi Roman’da **Ermeniler** nasıl yer aldılar? Toplum’un olağan bir Parça’sı iken ne Zaman "**Düşman**" oldular? **Kıyım**, Edebiyatımız’da nasıl işlendi? **Kıyım**’ın ve **Mülkiyet Transferi**’nin ortaya çıkardığı "**Yeni**" Dönem, Romanlar’da nasıl anlatıldı? **Osmanlı**’dan **Cumhuriyet**’e devreden **Edebî Miras** içinde **Ermeniler’e** ne oldu? **Belge** ele aldığı **Roman** ve **Şiir** Örnekleri’ne bu Soruları yöneltirken, bir yandan da **Milliyetçiliğin** Edebiyât’ta hangi **Zihinsel Performanslar**’la Zuhur ettiğini, **Bastırılan**’ın **Bilinc’e** nasıl çıktığını ve **Edebî Dili** nasıl etkilediğini inceliyor. (Tanıtım Bülteni’nden)⁷³

2013’de “**Şirket Dağılırken**” yayınlandı.

2002’den bu yana **Türkiye**, Târîhi’nin **Özgül bir Evresi**’ne girdi. Birçok Şey Geçmiş’te olduğundan **çok Farklı Biçimler**’de ayrışma’ya başladı. Bu Dönem boyunca "**Dewletçi**" ve "**Ulusalıcı**" **Gelenek** üstüne her Zamankinden fâzla yazdığımı dair bir İzlenimim var, çünkü bu **10 Yıllık Mücadele**’yi Ciddi bir **Yapı Değişikliği**’nin gerçekleştiği bir Süreç olarak gördüm ve bunu Çeşitli Yönleri’yle deşmeye, anlaşılır kılmaya çalıştım. **AKP’li Târimiz**’in 2. 10 Yılı’na girmeye yaklaşırken bir "**Yapı**" değil ama bir "**Rol**" **Değişikliği** su yüzüne çıkmaya başladı. "**Baskı Uygulama**" olarak bellediğiniz Şey’i "**Yapan**" değişti. Ama "**Baskı Uygulama**" Konusu’nda Önemli bir Değişiklik yok. Bu tabii İlginç bir Süreç ye "**Aktör**" Değişikliği de Son Analiz’de İyi incelenmesi gereken bir **Fenomen**. "**Sağlam Kafa, Sağlam Wücut’ta bulunur**" Aforizması pek bir benimsemişizdir. "**Sağlam Dewlet, Sağlam Toplum’da bulunur**" diye bir **Aforizmamız** ise yoktur. Aynı **Mantık** bunu da Geçerli kıldığı halde nedense bunu düşünmeyiz, söylemeyiz. **Bağımlılık İlişkisi**’ni tersi’nden kurarız. **Türkiye**’nin Yanlış Yol’dan Dönme Qararı Doğru bir Qarar. Ama o Qarar’ı verirken neden Yanlış yapıldığı da Doğru Dürüst incelenmeli. Bu Toplum artık "**Her yaptığım Doğru’dur**" Tavrı’nın Dayanılmaz Gerilimi’nden çıkıp "**Çok Kötü İşler yapmışız, yapıyoruz**" diyebilmenin Rahatlığı’na kavuşmalıdır.(Tanıtım’dan)⁷⁴

2014’de “**Başka Kentler, Başka Denizler**” yayınlandı.

“**Belge**, Seyâhatnâmesi’nin 4.Cildi’ne Dünyâ’nın Güneyi’yle başlıyor. Önce **Latin Amerika**’ya, **Brezilya**’ya götürüyor Okuyucuları’nı, bin bir Çeşitlilik’le Göz kamaştıran **Doğa, İnsan ve Rûh İklimi**’ni aktarıyor; **Politik Târih**’in Girintili Çıkıntılı Patikaları’nı Tâqip ediyor. Yolculuğa yine **Güney**’den Dewâm ederek bu kez **Afrika**’ya **Tanzanya** ve **Sudan**’a uzanıyor... Bu 2 Ülke’nin Merceği’nden, **Afrika**’nın Qaderi’nin nasıl çizildiğini, bu **Qader**’in bugün nelerle cebelleşmek Zorunda olduğunu anlatıyor.

Sonra Seyâhat'te Keskin bir Mânevra'yla yeniden **Avrupa'nın Kuzeyi'**ne yöneliyor. Önce **Eski Qıta'**da soluklanıp, Tafsilatlı bir **Fransa** Turu'na çıkarıyor Okurları'nı: Yemesi'yle, Gezmesi'yle, Târih'i ve Siyâseti'yle, Şâirler'i, Yazarlar'ı ve Ressamları'yla Uzun bir Rota Tâqip ediyor; bu Rota elbette **Paris'e** götürüyor Seyyahımız'ı... **Fransa'dan** biraz daha Kuzey'e yönelerek 5.Cild'in Onur Konuğu olacak **İngiltere'**ye kısa ama "Teşrifatlı" bir **Londra Seyâhati'**yle Girizgâh yapıyor. Bu Kısa Ziyâret'in ardından **İtalya'**ya yollanan **Belge, Siena, Roma** ve **Cenova'da** konaklıyor. Sonra yeniden **Doğu'**ya yönelerek **Ljubljana-Slovenya** ve **Polonya'**ya uğruyor. Seyâhat yeniden **Akdeniz Kıyısı'**na uzanıyor. **Yunanistan'da** Kıyı Kıyı gezerek **Adalar'da** konaklayıp, **Selanik'te** bir Süre geçirdikten sonra **Mezopotamya** üzerinden Dönüş Yolu'na düşen Seyyâhımız, **Erbil'e** de uğrayıp Seyâhatname'nin bu Faslı'nı tamamlıyor. (Tanıtım'dan)⁷⁵

Akil Adam:

Akiller Heyeti'nde bulunan **Taraf** Yazar'ı.

Solcu Olmak ve İslam:

Şubat 2015: Taraf Yazar'ı **Belge** Türkiye'de **Solcu** olmanın "**İslâm Karşıt'ı**" olmakla Eş değer bir Şey olduğunu belirtti. "**Türkiye'de** bir Genç, "**Ben Solcu olacağım**" dediğinde bunu **İslâm'a** karşı yapıyor." dedi. "**Türkiye'de** Yaygın Genel **İdeoloji** öteden beri **İslâm**. **Evlenme'de, Cenâze'de** hep **İslâm İnancı** rol oynar. **Doktriner** bir **İslâm** değil ama bir tür **İslâm** yine. **Solcu** olmak Din'e Karşı olmaktır. **Solcu** olmaya karar vermiş bir Adam diyor ki, "**1.Wazifem bu Adamlar'la Mücâdele etmektir.**" Ben **70'li Yıllar'da** Sol'un Liderleri'nden **Harun Karadeniz'**le tanışıyorum. Başta çok **Dindar bir Genç**. Ben'den Büyük **Rasih Güran'**la tanışıyoruz. **Rasih Güran** Gençliği'nde çok **Dindar**mış. **Bach** dinlemezmiş, **Handel** dinlemezmiş. Çünkü onlar **Kilise Müziği** yapıyormuş. Aralarında 40-50 Yaş Farq olan İnsanlar hep aynı Hikâye'yi anlatıyorlar. **İslâm'dan** kaçmak için **Kemalist** oluyor İnsanlar. Ondan sonra da **Kemalizm** Paçaları'nı bırakmıyor." "**Sol'un Kromozomları'**na yerleşmiş bir **Kemalizm** hep vardı. **Milliyetçilikleri'**ni gerçekten aşıp **Komünist** olmamışlardı. **Milliyetçiliğin** Etkisi'yle **Antiemperyalist** olmuşlardı sâdece. **Türkiye'de** **Asker Düşkünlüğü** öteden beri var. **Sol** da hemen **Militarize** oldu. **Silahlı Başkaldırma Hareketleri, Parkalar, Botlar...** "**Ben THKO'nun bir Neferi'yim**" diye İfâde vermek **Şanlı bir Moda** Gâli'ne geldi. İnsanlar'a dayatılan Propaganda'dan sıyrılıp çıkamadı **Sol**. Tek tek Bireyler bunu yaptı ama **Kemalist** olmayan, **Milliyetçi olmayan bir Sol Hareket** olmadı." "**Hepsi Mahir Çayan'**ı Esas alır. **Çayan'**ın yazdıklarına baktığınızda, orada "**Sol Kemalizm**" diye bir Şey'le **İttifak** vardır. **THKP-C** Dâwâları'nda "**Ben Marksist Leninist'im** ama aynı Zamanda **Kemalist'im** diyen Subaylar vardı."⁷⁶

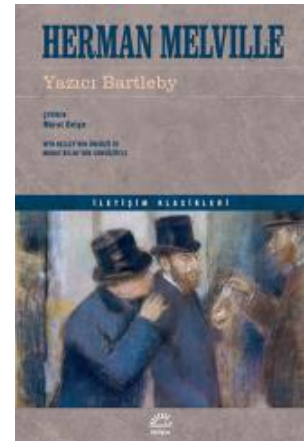
Engin Ardıç Çözümleme'si:

18 Şubat 2015. "Tamamen Duygusal" Nedenler'le mi, onu da bilmem artık! **Murat Belge**, elbette **Recep Tayyip Erdoğan**'dan ölesiye Nefret edenler Ekibi'nden... Bunu **Fethullah Gazetesi**'nde uzun süre'dir dil'e getiriyor, diğerlerinden Azıcık Farklı olarak üstüne bir de "**Darbe Tehdidi**"ni" ekliyor. Çok sık yapıyor bunu. "**Bir bildiği**" olamaz, **İstihbarat Kaynakları**'na Yakın olduğunu sanmıyoruz. Yerli Yersiz ikide bir tekrarlanan Uyarı'da da biz ister istemez "**Endişe değil Temenni**" ararız! **Sayın Belge**'yle geçen gün kendi Gazete'si uzunca bir "**Kıyak Söyleşi**" yapmış. **Belge** bu Söyleşi'de Fikirleri'ni toparlamış, özetlemiş. İleri de geçmiş: **Sosyalistler'e**, **AKP'ye** karşı yanyana durmayı ve hatta "**CHP'nin de yanında durmayı**" öğütlüyor. "**Madem ki Gazete olarak Muhalefet'e geçtik, Oyum'u CHP'ye vermeyi düşünebilirim artık**" diyen Manyaklar'a yaptığımız gibi gülüp geçelim mi? **Bütün Sosyalist ve Komünist Oyları'nı** toplasanız, hatta buna bir de Maskeli "**Nasyonal Sosyalistleri**" ekleseniz, %1'i ancak buluyor... **HDP'ye** kaçacak olan **CHP oyları'nın** bir Qısmı'nı ancak karşılar... Kaldı ki **Sosyalistler**'in Çoğu da **HDP'ye** Oy verecek. "**Zaten Sayımız az**" diyen de kendiniz değil misiniz? Bu Durumda **CHP'nin** yanında dursanız ne olur, arkasına geçip 2 Puan alsanız neye yarar, Amud'a kalksanız ne yazar? **Gülünç** oluyorsunuz da Farkı'nda değilsiniz. **Sayın Belge**, "**artık Emir ve Komuta Zinciri içinde 12 Eylül Tipi bir Darbe olmaz ama 27 Mayıs Tipi bir Darbe olabilir**" demiş. Qarar verin **Murat Bey**, Yanyana Esas Duruş mu göstereceksiniz, **CHP'yi** mi destekleyeceksiniz, **Darbe** mi bekleyeceksiniz? Aman Dikkat edin, o **Darbeciler** (varsa eğer) "**bunlar Kürt Bağımsızlığı'na sıcak bakmışlardı**" diye Sizleri de Okka'nın altına göndermesinler sakın! Yerli yersiz Çıkışlar'la ilgi toplayıp Sönmüş Havamız'ı şişirelim derken **Ev'deki Bulgur**'dan olmak da var..."

Herman Merwille/Yazıcı Bartleby

2015'da yayınlandı bu Çeviri'nin 2.Baskı'sı **Belge**'nin Dizi Yayın Yönetmenliği'nde, **Belge** Çeviri'si ve Sonsözü'yle, **Wyn Kelley**'in Önsözü'yle, **Yazar ve Dönem kronolojisi**'yle yayınlandı..

"**Amerikan Edebiyatı**'nın en Saygın Yazarları'ndan. **Varoluşçuluk**, **Absürdizm**'in ve **Modernizm**'in Başyapıtları'ndan biri Qabul edilen bir **Wall Street** Öykü'sü. Avukat Anlatıcımız, 19.yüzyıl **New Yorku**'nda, **Wall Street**'teki Huquq Bürosu'na 2. bir Yazıcı olarak **Bartleby** Adı'nda Kasvetli gözüken, ama Çalışkan bir Genc'i alır. Fakat **Yazıcı**'nın giderek artan **Kayıtsız Davranışları**, çok geçmeden **Yaşlı Adam**'ı Huzursuz etmeye başlar. **Bartleby**'nin Etrafı'ndaki Hengâme'ye, İş Hayatı'na ve Hızla yerleşmekte olan bir Meslek Geleneği'ne Aykırı olan Taraf'ı, bir Şey yapmamayı Tercih etmesidir. Peki bu Tercih'i yapmış olan İnsan'ı Hayat'ta neler bekler? **Melville**'in hiçbir Eseri'ne benzemeyen bu Öykü'sü, **Özgür İrâde**'nin Tuzakları'nı Konu olan ve Çağımız'a da seslenen bir Alegori Niteliği'nde. "Evren'in Gündelik İronileri'nden biri olan Gerçek Faydasızlığı gösteren, Üzücü ve Gerçek bir Kitap." – **Jorge Luis Borges** (Tanıtım'dan)⁷⁷

2015'de **Çetin Altan** (d.1927) öldü.

2016'da "**Step ve Bozkır 'Rusça ve Türkçe Edebiyât'ta Doğu-Batı Sorun'u ve Kültür**" yayınlandı.

"**Step ve Bozkır, Rusça ve Türkçe Roman Geleneği**'nin Kuruluşları'nda yer alan **Edebî Eserler**'in Eleştirel bir Değerlendirmesi'ni sunarak **Batılılaşma** Karşısı'nda alınan Tawırlar'ı, bunun Etrafı'nda kümelenen Sorunlar'ı ve Bütün bu Çerçeve'nin **Roman Gelenekleri**'ni nasıl etkilediğini araştırıyor. **Dostoyevski**'den **Reşat Nuri**'ye, **Gonçarov**'dan **Tanpınar**'a uzanan Zengin bir Tartışma Çerçeve'si çiziyor. **Belge**, öncelikle **Rus ve Osmanlı İmparatorlukları**'nın **Batılılaşma** Karşısı'ndaki Seçimleri'ni, bu Seçimler'in ortaya çıkardığı **Aydın ve Yazar** Tipleri'ni, Çeviri ve Yayın Faaliyetleri'ni kıyasladıktan sonra her 2 Dil'deki **Edebî Eserler**'in odaklandığı **Coğrafi Mekânlar**'a, **Eleştiri Geleneği**'ne yöneliyor. Ardından Eserler'deki Karakterler'i ve Tipler'i inceleyerek **Rusça Edebiyât'ta lişnii çelovek** (Lüzumsuz Adam) tTipi'nin nasıl biçimlendiğini, Farklı Yazarlar'da nasıl işlendiğini, bizatihi "**Lüzumsuz Adam**"ın nasıl bir Araçsalılık taşıdığını ve hangi Sorunlar'ın yüklendiği bir **Tipoloji**'yi resmettiğini inceliyor. **Belge**, Romanlar'daki **Siyâsî Tipleri** de Değerlendirmesi'ne Dâhil ederek **Batılılaşma** gibi hem Siyâsal hem de **Kültürel Sorunlar**'ın Beşiği olan bir Mesele'nin, **Rusça**'da ve **Türkçe**'de nasıl "dillendirildiğini" Kapsamlı bir Şekilde ele alıyor.(Tanıtım'dan)⁷⁸"

15 Temmuz:

Türkiye'de Tüm Dengeler'i yeniden harmanlayan Dönemeç.

Gabor öldü.

18 Aralık 2016'da **Gabor**, **Trump** **Amerikası**'nda **Los Angeles**'da 99 Yaşı'nda öldü.

Cenaze'si **Westwood Mezarlığı**'nda defnedildi.

Hakaret Dâwâ'sı:

Taraf Gazetesi'nde yayınlanan bir Yazısı'nda **Erdoğan**'a Hakaret ettiği Gerekçesi'yle 4 Yıl'a kadar Hapis İstemi'yle yargılandığı Dâwâ'da 2 Mart 1917'de Beraat etti⁷⁹.

Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı Tarafı'ndan hazırlanan İddiâname'de, **Erdoğan**'ın Avukat'ı Aracılığı'yla **12 Eylül 2015** tTârihli **Taraf** Gazetesi'nde **Belge** İmzası'yla yayınlanan '**Vermezsen 400'ü**' Yazı ile kendisine Hakaret'te bulunduğu belirtilmişti. Bu Kapsam'da 1 Yıl'dan 4 Yıl'a kadar cezalandırılması Talep edildi.

20 Aralık 2017 'de Çeviri üzerine **Günay Güner**'in bir Krtığı yayınlandı ⁸⁰.
“**Arabanın Sürücüləri**” ve “**Arabadakiler**” – *Patrick White'in Yapıtı'nın Yeni Çeviri'si Üzerine*⁸¹.

2 Ocak **2017** 'de **John Berger** 90 Yaşı'nda **Paris** öldü.
2017'de **Büyükada** Tutuklamaları'nı [Protesto](#) etti⁸².

2017'de “**Bu Şehr-i İstanbul ki**”, **Tanyeri Erkman**'la yayınlandı.

“**İstanbul** yakınırdı hep: “*Eskisi gibi değil!*” **Nostaljik** olmanın Ötesi'nde bir Şeyler yapmaya çağıran Güçlü ama Çaresiz bir Mesaj. Aslında Geleceğe İlişkin bir Mesaj bu, **Eski**'de yaşananlar'ın şimdi ve **Gelecek**'te de yaşanabileceğini İşâret eden. Ama artık “*Eskisi gibi değil!*”in yerini “**İstanbul bitti!**” aldı. Kolu Kanadı kırılmış, Muhteşem ama Mecalsiz bir **İstanbul**; “*ne kadar yaralasalar yine Ayak'ta, yine Güzel*” diyemiyoruz artık... Ne İnânc yetiyor **İstanbul**'u geri getirmeye ne de güç. Bu Kitap bir Çığlık, bir Haykırış **İstanbul**'un Gırtlığı'na takılmış. **Belge** ve **Tanyeri Erkman**'ın **Açık Radyo**'da Şiirler'le, Şarkılar'la, Anılar'la, Stüdyo'ya getirdikleri **Gramofon**'dan çıkan **Taş-Plak Sesleri**'yle, Kahkahalar'la seslendirdikleri, Canımız'ı acıtan bir **Çığlık ve bir Haykırış** işte. **Şişli**'den **Kadıköy**'e, **Sulukule**'den **Kandilli**'ye kadar **İstanbul Semtleri**'nin bildiğimiz bilmediğimiz, övündüğümüz, sevindiğimiz, paylaştığımız, içimizi ferahlatan, içimizi acıtan Hikâyeler'i var bu Kitap'ta. Taş'ı, Toprağı, Câmî'si, Kilise'si, Hamam'ı, Yemekler'i, İnsanlar'ı, Kediler'i, Köpekler'i, Martılar'ı ve de Şarkıları'yla Bütün **İstanbul** var! (Tanıtım'dan)⁸³”

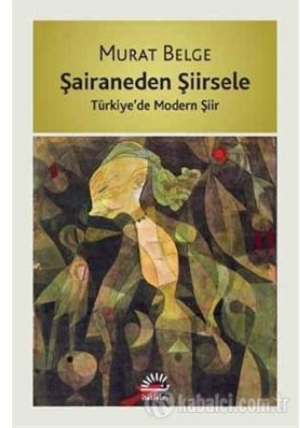
2018'de “**Siz İsterseniz**” yayınlandı.

“**Modern Dünya**’nın Siyâsal Yapılanması içinden çıkan bir **Siyâset Biçim**’i olarak Popülizm, Son Yıllar’da “**Münferit Waqa**” olmaktan Ziyâde **Global bir Eğilim** Hâli’ni aldı. Bu **Eğilim**’in bir Krize karşı oluşmuş bir Tepki, bir Cewâp olduğunu düşündüren Olgular var. Bugün karşı karşıya olduğumuz Biçimi’yle **Sağ bir Görünüm** arz etse de **Popülizm** Aynı Zaman’da **Sol Söylem**’den Ödünç alınmış Waatler’in de Taşıyıcılığı’nı yapıyor. **Popülizm**’in Gündem’e taşıdığı Sorunlar’ı **Temsilî Demokrasi**’nin ve **Liberal Demokratik Değerler**’in Kriz’i olarak Teşhis eden **Belge**, bu Kitap’ta yer alan Yazıları’nda **Popülist Eğilim**’i tek tek Örnekler üzerinden değil, bir Dönem’in Ürün’ü olarak, **Uluslararası Siyâset**’in Geniş Çerçevesi içinde Kavrama’yı öneriyor. **Belge**, **Türkiye**’deki **AKP Olgusu**’nun **Dünya Çapı**’ndaki **Popülizm** Olgusu’yla eklemlendiği Yerler’i, Ortak Noktaları ve Farklılıklar’ı ele alırken **Popülizm**’in Gündelik Tezâhürleri’ne, Gündelik Siyâset’teki Etkiler’i ve Yansımaları’na da Işık tutuyor.(Tanıtım Bülteni’nden)⁸⁴”

2018'de “**Şâirâne'den Şiirsel'e: Türkiye'de Modern Şiir**” yayınlandı.

“Türkiye’de **Modern şiir**’in Târîhi’ni nasıl başlatabiliriz? Belirli Şâirler’e **Kurucular** demek ve ondan sonra gelen Kuşaklar’ı birbirine bağlamak Mümkün müdür? **Edebiyâtımız**’da Kesintisiz bir Şekilde kendisine yer açan bir **Şiir Geleneği**’nden bahsedilebilir mi? **Şâir Kuşakları** arasında hem **Şiir’in İzlekleri** hem de **Şâirler**’in Tâqîp ettikleri **Biçimler**’in, **İmgeler**’in, “**Üslûb**’un” ya da en Geniş Mânâsı’nda **Şiir**” Türü’ne dair Algı’nın Farqlılaşması, nasıl bir **Edebî Etki** yaratmıştır? **Belge**, “**Şâirâne’den Şiirsel’e**”de bu Sorular’ın İzi’ni sürerek, ama sadece bu Sorular’a Bağlı kalmadan, **Türkçe’de Modern Şiir**’in Değerlendirmesini yapıyor. **Edebî Dil**’de ortaya çıkan Kesinti’yle “**Yeni**” Biçimi’ni alan Şiirler’i, bu “**Yeni**”yi bozup kendi Dili’ni üreten Şâirler’i, onların **Dünyâ Edebiyâtı**’yla, Öncelleri’yle, Çağdaşları’yla Tartışmaları’nı, Alışverişi’ni ele alarak **Modern Şiir**’in Biçimlenişi’ne odaklanıyor. **Belge**, Şiir’in **Edebiyât Kuramı**’ndaki Yeri ve bu Yere göre **Değerlendirme Kriterleri** kadar **Kişisel Tanışıklıklar**’ın bıraktığı İzler’i de Hesab’a katan, Şiir’i **Ansiklopedik bir Tür** olarak değil de **Toplumsal Kültür**’le ilişkisi Çerçevesi’nde inceleyen bir Tartışma sunuyor.(Tanıtım’dan)⁸⁵”

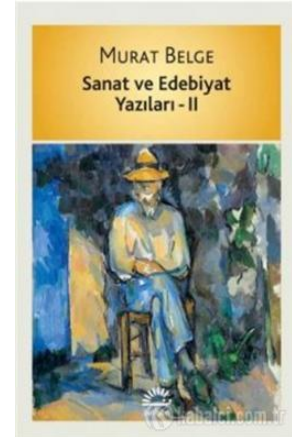

Ülke’yi Terk etmek mi?

Halen **T24**’te ve **Birikim** Dergisi’nde Düzenli olarak Yazılar yazıyor.

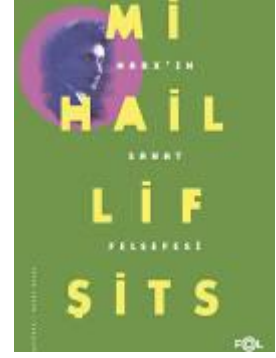
2019 Nisan’da “**Sanat ve Edebiyât Yazıları’ı 2**” yayınlandı.

“**Türk Edebiyât’ı, Eleştiri ve Eleştirmenler, Çağdaş Türkçe Roman, Dünya Edebiyâtı, Sanat ve Estetik Yazılar’ı, İstanbul ve Söyleşiler** Bölümleri’nden oluşan Kitap, **Belge**’nin Edebiyât ve Sanat’ın Genel Teorik Neseleleri ile **Sanat Eseri**’nin İnsan Deneyimi’ni Merkez’e alan **Özgül İçeriği**’ni buluşturan Yaklaşımı’nın Zengin bir Ürün’ü. **Sanat ve Edebiyat Yazıları**’nın 2.Cildi’nde **Belge**, **Roman**’dan **Resim’e**, **Musiki**’den **Sinema**’ya oldukça Geniş bir Alan’da Qalem oynatıyor. **Safveti Ziyâ** ve **Wecihî** gibi Bugün’e kadar İhmal edilmiş Romancılar’dan **Nuru’lîlâh Ataç** ve **Fethi Naci** gibi bir Dönem’e Damgası’nı vurmuş Eleştirmenler’e; **Shakespeare**’den **Mary Shelley**’ye, **Paul Cezanne**’dan **Alexander Nevski**’ye İnsanlığın Kültürel Hafızası’nda Kalıcı İzler bırakmış olan **Yazar ve Sanatçılar**’ın Eserleri’ne Eleştirel bir Dikkatle eğilen **Belge**’nin Yazıları’ı Estetik Alanı’ndaki **Güncel ve Târihsel Meseleler**’e Zengin bir İçerik’le Işık düşürüyor. (Tanıtım’dan)⁸⁶”

Evgeny Mikhailovich Lifshitz/ Karl Marx’ın Sanat Felsefe’si

Mayıs 2019'da yayınlanan Çeviri. "**Marx**, Kasım 1837'de Babası'na yazdığı Mektup'ta yaşadığı Günler'i bir **Geçiş Dönem'i** olarak tanımlar. Bu Mektup'ta, "*Her Değişim, bir Ölçü'de bir **Kuşu Şarkısı'dır**; bir Ölçü'de de bir Büyük Yeni Şiir'in Başlangıcı'dır*" diye yazar. Bu Eser'de **Marx, Hegelci Felsefe'nin Kuşu Şarkısı'nı**, 'bir Büyük Yeni Şiir'in Başlangıcı'na dönüştürmeye çalışır. **Marksist Estetiğin Slogan'ı** şudur: "*Sanat öldü! Yaşasın sanat!*" **Marksist Edebiyât Eleştirmen'i** ve Estetik Kuramcısı **Mihail Lifşits'in "Marx'ın Sanat Felsefe'si"** Adlı Eseri'ni, **Terry Eagleton**'ın Sunuş'u ve **Murat Belge** Çeviri'si ile sunuyoruz. (Tanıtım'dan)⁸⁷"

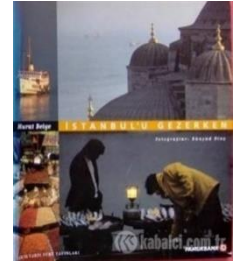
Eserler'i:

Halq'ın Dostlar'ı, **Birikim**, Yeni Dergi, **Yeni Gündem**, Milliyet Sanat, **Papirüs** Dergileri'nde ve **Cumhuriyet**, Demokrat, **Milliyet**, Radikal, **Taraf** Gazeteleri'nde yazdı. **Yordam**, Türk Dili, **Alan**, Yazko Somut, **Politika**, Beyazperde, **Ant**, Toplum ve Bilim, **Milliyet**, Milliyet Sanat, **Şiir Sanatı**, Gergedan...

Deneme-İnceleme:

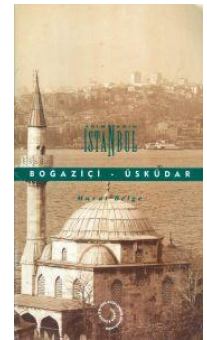
- Târih'ten Güncelliğe*⁸⁸,
- Sosyalizm, Türkiye ve Gelecek*⁸⁹,
- Marksist Estetik: Christopher Caudwell Üzerine Bir İnceleme*⁹⁰,
- 12 Yıl Sonra 12 Eylül*⁹¹,
- Türkiye Dünyâ'nın Neresinde?*⁹²,
- Türkler ve Kürtler: Nereden Nereye?*⁹³,
- Edebiyât Üstüne Yazılar*⁹⁴,
- Boğaziçi'nde Yalılar ve İnsanlar*⁹⁵,
- Tarih Boyunca Yemek Kültürü*⁹⁶,

-*Türkiye Sizinle Gurur duyuyor/Türk Siyâsal Kültürü'nden Portreler*⁹⁷, (Yıldırım Türker ile),

Gezi:

- The Blue Cruise*⁹⁸, Mavi Yolculuk,
- İstanbul Gezi Rehber'i*⁹⁹,
- İstanbul'u gezerken*¹⁰⁰,
- Başka Kentler, Başka Denizler 1*¹⁰¹, 2
- Başka Kentler, Başka Denizler 2*¹⁰²,
- Başka Kentler, Başka Denizler 3*¹⁰³,
- Başka Kentler, Başka Denizler 4*¹⁰⁴,
- Adım Adım İstanbul Boğaziçi-Üsküdar*¹⁰⁵,

Ortak Yayın:

- Turkey from the Air*¹⁰⁶,
- İslâmiyet ve Barış Tartışma'sı*¹⁰⁷,
- İdris Küçükömer Anısı'na: Türkiye'de Sivil Toplum Arayışlar'ı*¹⁰⁸,
- İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e İstanbul/Bak Bir varmış bir Yokmuş*¹⁰⁹,

-Sanat ve Edebiyât Yazılar'ı 1 ¹¹⁰,
-Sanat ve Edebiyât Yazılar'ı 2¹¹¹,
-İstanbul'un Sayfalar'ı¹¹²,

-Yaklaştıkça Uzaklaşıyor mu? / Avrupa Birliği ve Türkiye¹¹³,
-Osmanlı'da Kurumlar ve Kültür¹¹⁴,
-Linç Kültürü'nün Târihsel Köken'i: Milliyetçilik¹¹⁵,
-Genesis 'Büyük Ulusal Anlatı' ve Türkler'in Köken'i¹¹⁶,
-Militarist Modernleşme Almanya, Japonya ve Türkiye¹¹⁷,
-Step ve Bozkır 'Rusça ve Türkçe Edebiyât'ta Doğu-Batı Sorun'u ve Kültür'¹¹⁸,
-Siz İsterseniz- Popülizm Üzerine Yazılar ¹¹⁹,
-Edebiyat'ta Ermeniler¹²⁰,
-Şâirane'den Şiirsel'e: Türkiye'de Modern Şiir¹²¹,
-Türkler ve Kürtler:Nereden nereye¹²²,

-Bir Şehr-i İstanbul ki¹²³, **Tanyeri Erkman**'la,
-Yeni bir Sol Tahayyül için¹²⁴, **Tanıl Bora** Derlemesi.
-Geleceğin Sol'u,Sol'un Geleceği¹²⁵, Metin **Gülbay**, Murat **Ören**, Çetin **Altan**,
Toktamış **Ateş**, Murat **Belge**, Mihri **Belli**, Faik **Bulut**, Ender **Eren**, Aydemir **Güler**,
Attila **İlhan**, Ercan **Karakaş**, Masis **Kürkçügil**, Ömer **Laçiner**, Ufuk **Uras**, Nail
Satlıgan, Mustafa **Sönmez**, Sübidey **Togay**, Şirin **Tekeli**, Levent **Tüzel**, Ergin
Yıldızoglu, Etyen **Mahcupyan**.

-Şirket Dağılırken¹²⁶,
-Sâdıq Özben'in Toplu Eserler'i 1¹²⁷, **Latif Demirci**'nin Çizgileri'yle.
-Türkiye'nin Haller'i¹²⁸,
-Nationalism in Balkan Literature¹²⁹, **Jale Parla** ile.

Çevirileri

-Arnold **Toynbee** (1899-1975)¹³⁰,Bertrand **Russel** (1872-1970)¹³¹, Charles
Dickens (1812-1870)¹³², David **Herbert Lawrens** (1885-1930)¹³³, Dugmore **Boetie** ,
Evgeny Mikhailovich Lifshitz (1915-1985)¹³⁴, Friedrich **Engels** (1820-1895) , Herman
Merwille (1819-1891)¹³⁵ , [James Joyce](#), James **Joyce** (1882-1941) , John **Berger**
(1926-2017)¹³⁶, Karl **Marks** (1818-1888), Lan **Gibson** (d.1963)¹³⁷, Leo **Huberman**
(1903-1968)¹³⁸, Lois **Althusser** (1918-1990) ¹³⁹, Patrick **White** (1912-1990)¹⁴⁰, Walter
Terence **Stace** (1886-1997)¹⁴¹, William **Faulkner**'i (1897-1962)¹⁴² ,William **Plomer**
(1903-1973)¹⁴³ gibi 12 İsm'i yalnız ya da Eş'i, Arkadaşlar'ı ile çevirdi.

-Arnold **Toynbee**/*Târih Bilinc'i* 1-2¹⁴⁴,
-Bertrand **Russel**/*Sosyalizm*¹⁴⁵,
-Charles **Dickens**/ *Martin Chuzzlewit*¹⁴⁶,2 Cilt,
-David **Herbert Lawrens**/*Kayıp Kız*¹⁴⁷,
-Dugmore **Boetie** /*Yurtsuzlar'ın Ülke'si*¹⁴⁸,
-Evgeny **Mikhailovich Lifshitz**/ *Karl Marx'ın Sanat Felsefe'si*¹⁴⁹,
-Herman **Merwille**/*Yazıcı Bartleby*¹⁵⁰,
-James **Joyce**/ *Sanatçı'nın Bir Genç Adam Olarak Portre'si*¹⁵¹,
-James **Joyce**/ *Dublinliler*¹⁵²,
-John **Berger** /*Leylak ve Bayrak*¹⁵³,**Taciker Ulaş Belge** ile beraber.

- John Berger/ *Bir Zamanlar Avrupa'da* ¹⁵⁴,
- Karl Marks ve Engels/ *Sanat ve Edebiyat Üzerine*¹⁵⁵, "Din Üzerine"
- Karl Marx/1844 *Elyazmaları*¹⁵⁶,
- Lan Gibson/Lorca'nın *Öldürülüğü* ¹⁵⁷,
- Leo Huberman/ *Feodal Toplum'dan Yirminci Yüzyıl'a*¹⁵⁸, *Feodalizm'den Kapitalizm'e*¹⁵⁹,
- Louis Althusser/*Lenin ve Felsefe*¹⁶⁰, **Bülent Aksoy, Erol Tulpar** ile birlikte.
- Patrick White/Arabadakiler¹⁶¹
- Walter Terence Stace/ *Hegel*¹⁶², Dünya, Watan, Hegel Üstüne,
- William Faulkner/ *Ağustos Işığı*¹⁶³,
- William Faulkner/ *Ayl*¹⁶⁴,
- William Faulkner/ *Döşegimde Ölürken*¹⁶⁵,
- William Plomer/*Yanya Sultan'ı* ¹⁶⁶,

[کمال ارسوزلو](#)

¹ <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/ardic/2015/02/18/murat-belge-maskesini-cikardi>

² [Zsa Zsa Gabor](#) 6 Şubat 1917'de **Budapeşte, Avusturya-Macaristan** İmparatorluğu'nda doğdu. **Macar** Asıllı **Amerikalı Aktris** ve Televizyon Yıldızı. 1936 de **Macaristan Güzeli** seçildi. ilki 1937'de evlenip 1941'de boşandığı **Burhan Belge**.

Hollywood'a geldikten sonra da Dönemi'nin en Güzeli ve Çekici Kadınları'ndan biri olarak anıldı. 1958 de "**En Göz Alıcı Aktris**" Kategorisi'nde **Altın Küre**'yi kazandı. **Televizyon** Kategorisi'nde **Hollywood Ünlüler Kaldırımı**'nda Yıldız'ı var. Hayatının en göze çarpan yönü evlilikleridir. Başından 8 evlilik geçti. Daha sonra **Conrad Hilton** ile Evliliği'nden olan Tek Kızı **Francesca Hilton** doğdu. (**Paris Hilton**'un Büyük Teyzesi).

1949 de evlenip 1954 de boşandığı **George Sanders**, 1970 de yine kendi gibi Aktris olan Abla'sı **Magda Gabor** ile evlendi.

Herbert Hutner (1962-66)

Joshua S. Cosden, Jr. (1966-1967)

Jack Ryan (1975-1976)

Michael O'Hara (1976-1983)

Felipe de Alba (1983) (İşlemler iptal edildi)

1986 dan beri **Prens Frédéric von Anhalt** ile Evli'ydi. **Anhalt Prensesi** Unvan'ı aldı.. (Michelle Morgan/ *The Mammoth Book of Hollywood Scandals*, Hachette UK, 2013, 46: **Zsa Zsa Gabor**)

³ [Burhan Asaf Belge](#)'

⁴ [Ya'qûb Qadri](#) .1889'da **Qahire**'de doğdu. Baba'sı, **Manisa**'nın tanınmış **Karaosmanoğlu** Âilesi'ne Mensup **Abdü'l, Qadir Bey**, Anne'si **İkbâl Hanım**. Babas'ı 1833 de **Kavalalı İbrâhim Paşa**'nın **Manisa**'yı İşgal'i Sırası'nda ona Yakınlık göstermiş ve onun **Mısır'daki Konağı**'na yerleşmişti. Konak

Halqı'ndan **İkbal Hanım** ile yaptığı Evlilik'ten Dünyâ'ya gelen 2.Çocuk **Ya'qûb Qadri**. Âile, **İbrâhim Paşa'nın** Ölüm'ü üzerine **Türkiye'**ye gelince ilköğrenimi'ni **Manisa'da Fewziye Mekteb-i İbtidaisi'**nde tamamladı. 1903'te **İzmir İdadisi'**ne girdi. **Şahâbe'd-Dîn Süleymân** ile Arkadaşlığı bu Okul'da iken başladı. **Çocukluk** Yılları'nda başlayan Edebiyât İlgi'si, **Lise**Yılları'nda daha da arttı. Babası'nın Ölüm'ü üzerine **İzmir İdadisi'**ndeki Eğitimi'ni tamamlayamadı; 1905 de Annesi'yle **Mısır'a** döndü. **Mısır'daki Jön Türkler** ile tanıştı, **İzmir'e** Dönme İsteği'nden vazgeçti. **Jön Türkler'in** Etkisi'yle Politika'ya ilgi duymaya başladı **İskenderiye'deki bir Fransız Okulu'nda** ve **İsviçre Lisesi'nde** Eğitim görerek 2 Yıl sonra Ortaöğrenimi'ni tamamladı. Bu Yıllar'da öğrendiği **Fransızca** ile **Flaubert, Guy de Maupassant, Alphonse Daudet** gibi Ünlü Batılı Yazarları okudu. **Şerafe'd-Dîn Mağmumi'nin** çıkardığı "**Türk**" Adlı Dergi'de **Maupassant'tan** yaptığı İlk Çeviri Öyküleri'ni yayınladı

1908'de Âilesi'yle **İstanbul'a** döndü, **Yeldeğirmeni** Semti'ne yerleşti ve **Balkan Savaşı'na** kadar burada yaşadı. Bu arada **İstanbul Huquq Mektebi'ne** kaydoldu ancak Okul'u 3.Sınıf'tan terk etti. 1909'da Arkadaş'ı **Şahabe'd-Dîn Süleymân** aracılığıyla **Fecr-i Âti** Topluluğu'na katıldı. Aynı Yıl **Henrik Ibsen'den** esinlenerek yazdığı İlk Oyun'u "**Nirvana**", **Resimli Kitap Dergisi'nde** yayımlandı. Edebiyat Yaşamı'nı **Serwet-i Fünun'da** Küçük Öyküler yayımlayarak sürdürdü. **Mensur Şiirler** de Qalem'e aldı. **Paris'ten** dönen **Yahya Kemal** ile birlikte Edebiyât'ta, "**Nev-Yunanilik**" Adı'nı verdikleri Yeni bir Çığır açmak için uğraştı ancak Çabalar'ı ilgi görmedi. **Yunan** ve **Latin Kaynakları** dışında **Doğu Mitolojisi'ne** de ilgi duydu. Bu İlgi'si nedeniyle bir **Çamlıca'daki Kısıklı Bektaşî Tekkesi'ne** Dewâm etti ve Gözlemleri'nden yayımlanarak "**Nur Baba**" Romanı'nı yazdı ama karşılaşacağı Tepkiler'den çekinmesi ve **İsviçre'ye** gidecek olması nedeniyle Romanı'nı o Dönemde Kitap olarak yayımlamadı.

Bergson ve **Freud'un** Görüşleri'nden yararlanarak **Rûh Tahlilleri'ne** Geniş yer veren Öyküler yazdı. İlk Öykü Kitab'ı "**Bir Serencam**"ı 1913'te yayımlandı. Bu Yıllar'da **Peyam Gazetesi'nde** Kadın Sorunları, Hayat, Medeniyet ile ilgili birçok konu'da Maqaleler yayımladı. Bir Süre **Üsküdar İdadisi'nde Edebiyat ve Felsefe Öğretmenliği** yaptı.1912'de **Tüberküloz'a** yakalandığını öğrendi. Tedâwi olmak için 1916'da **İsviçre'ye** gidebildi ; **Mondros Mütarekesi'nin** İmzalanması üzerine Yurda döndü. **Balkan Savaşı** ve **I.Dünya Savaşı'nda** yaşananlar Edebiyat Anlayışı'nı değiştirdi. Sanat'ın "Şahsi ve Muhterem" olduğu Düşüncesi'nden uzaklaştı. "**Toplum için Sanat**" Anlayışı'na yöneldi ve **Millî Edebiyat Akımı'nın Sade Dil** Anlayışı'nı benimsedi.

Mondros Mütarekesi'nden sonraki Günler'de **İkdam** Gazetesi'nde yazdı. Yazıları'nda **Kurtuluş Savaşı'nı** destekledi. Bir yandan da **Yeni Mecmua'da "Erenler'in Bağı'ndan"** Adı'nı verdiği Nesirler yayımladı. **Millî Mücadele** ile ilgili Hikâyeler yazdı. Bu Dönem'deki Yazıları'nı daha sonra "**Ergenekon**" Adlı Eseri'nde kitaplaştırdı (1929).

1920'de **Millî Mücadele'yi** izlemek için bazı Arkadaşları'yla birlikte **Ankara'ya** çağırıldı. **Batı Cephesi'ni** dolaştı ve bu Seyâhati'nden **Millî Duyguları** güçlenmiş, Geleceğe dair Ümit dolu olarak **İstanbul'a** döndü. **Gazetecilik** Çalışmaları Dewâm ederken en Büyük Eserleri olan Romanları'nı yayımlamaya başladı. "**Kiralık Konak**" Roman'ı **İkdam'da** Tefrika edildi. 1921'de ise daha önce yazdığı "**Nur Baba**" Roman'ı **Akşam** Gazetesi'nde Tefrika ettirdi ancak gelen Tepkiler üzerine Tefrika Yarım kaldı. Eser, 1922'de Kitap olarak yayımlandığında Yazarı'nın **Türkiye'de** ve Ülke Dışında tanınmasına Büyük Katkı'da bulundu. Aynı Yıl, **Muhsin Ertuğrul** Tarafı'ndan Film'e de çekildi. **Nur Baba'yı** bastırdıktan sonra **Ankara'ya** gitti. Kendisine **Tetkik-i Mezâlim Komisyonu'**nda Görev verilmesi üzerine **Kütahya, Simav, Gediz, Eskişehir, Sakarya** Yöreleri'ni dolaştı; gördüklerini belli bir Zaman sonra Qalem'e alabildi. Bir yandan da **Ankara'daki Hakimiyet-i Milliye** Gazetesi'ne Maqaleler ve **İstanbul'daki Cumhuriyet** Gazetesi'ne Fıkralar yazdı.

⁵ [Murat Belge Anlatıyor, radikal.com.tr](http://MuratBelgeAnlatiyor.radikal.com.tr)

⁶ Lovely to Look At (**LeRoy, 1952**)
-We're Not Married (**Goulding, 1952**)
-Moulin Rouge (**Huston, 1952**)
-The Story of Three Loves (**Minnelli, 1953**)
-Lili (**Walters, 1953**)
-L'ennemi public no.1 ("The Most Wanted Man") (**Verneuil, 1953**)
-Ball der Nationen ("Ball of the Nations") (**Ritter, 1954**)
-3 Ring Circus (**Pevney, 1954**)
-Death of a Scoundrel (**Martin, 1956**)
-The Girl in the Kremlin (**Birdwell, 1957**)
-The Man Who Wouldn't Talk (**Wilcox, 1958**)
-Country Music Holiday (**Ganzer, 1958**)
-Queen of Outer Space (**Bernds, 1958**)
-For the First Time (**Maté, 1959**)
-La contessa azzurra ("The Blue Countess") (**Gora, 1960**)
-Boys' Night Out (**Gordon, 1962**)

- Picture Mommy Dead (**Gordon, 1966**)
- Drop Dead Darling (**1966**)
- Arrivederci, Baby! (**Hughes, 1966**)
- Up the Front (**Kellett, 1972**)
- Won Ton Ton, the Dog Who Saved Hollywood (**Winner, 1976**)
- Every Girl Should Have One (**Hyatt, 1978**)
- Frankenstein's Great Aunt Tillie (**Gold, 1984**)
- Charlie Barnett's Terms of Enrollment (**1986**)
- Smart Alec (**Wilson, 1986**)
- Johann Strauß: Der König ohne Krone ("Johann Strauss: The King Without a Crown") (**Antel, 1987**)

- The Naked Truth (**Mastorakis, 1992**)
- Est & Ouest: Les paradis perdus ("East & West: Paradises Lost") (**Rival, 1993**)

7 1949'da **Tahran** ve 1951'de yine **Bern Elçilikleri**'ne getirildi. 1955 de **Bern elçisi** iken Emekli oldu. **Zoraki Diplomat** Adlı Eser'i, **Diplomatlık Yılları**'nın Eser'i olarak ortaya çıktı. **Emekli** olduktan sonra Yurda döndü ve **Gazete, Dergi** Yazıları'nı sürdürdü.

8 [kör agop](#)

9 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Dosegimde-Olurken/Edebiyat/Roman/Dunya-Roman/urunno=0000000636049>

10 **James Augustine Aloysius Joyce** (1882-1941) **İrlandalı** Yazar. Getirdiği Anlatım Yenilikleri ile 20.yüzyıl Edebiyatı'nı derinden etkiledi. 1882 de **Dublin**'de doğdu. **Cizvit Okulları**'nda Eğitim gördü; **Dublin**'deki **University College**'de **Felsefe ve Modern Diller** okudu. 1900'de, henüzÜniversite Öğrencisi'yken **Ibsen**'in bir Oyun'u üzerine Qalem'e aldığı uzunca Yazı **Fortnightly Review** Dergisi'nde yayımlandı. O sıralar, daha sonra **Chamber Music (Oda Müziği)** Adlı Kitap'ta toplanacak olan **Lirik Şiirleri**'ni yazmaya başladı. 1902'de **Dublin**'den ayrılıp **Paris**'e gitti; ama Ertesi Yıl **Ölüm Döşegi**'ndeki Annesi'ni Ziyâret için tekrar **İrlanda**'ya döndü. 1904'ten sonra **Nora Barnacle**'la yaşamaya başladı. 1905'ten 1915'e kadar **Trieste**'de yaşadılar. 1906 Yazı'nda **Roma**'ya giden **Joyce** yaklaşık 9 Ay boyunca bir **Banka**'da çalıştı. **Roma**'dan sıkılınca 1907 Kışı'nda tekrar **Trieste**'ye döndü. **Trieste**'de **Berlitz School**'da **İngilizce Öğretmenliği** yaptı. **Dublinliler**, 1914 de **İngiltere**'de yayımlandı. **Joyce**, 1915'te tek oyunu olan **Sürgünler**'i yazdı. Sanatçının **Bir Genç Adam Olarak Portresi** Adlı Otobiyografik Roman'ı 1916 de yayımlandı. Aynı Yıl **Joyce** ve Âile'si **Zürih**'e taşındı. Büyük bir Yoksulluk içinde yaşadıkları **Zürih**'te en Büyük Eser'i olan **Ulysses** üzerine çalıştı ve bu Kitap **Little Review** Adlı bir **Amerikan Dergisi**'nde Dizi Hâli'nde yayımlanmaya başladı. Dizileştirme 1918'de başladı, ancak kKitap hakkında Dâvâ açılması Nedeni'yle 1920'de Dizi'ye ara verildi. **Ulysses** Kitap olarak ilk kez 1922'de **Paris**'te basıldı. **Dublin**'de geçen 24 Saat'i anlatan Roman **Homer**'un **Odysseia**'sı üzerine kuruludur. Pek çok Yeni Tekniğin kullanıldığı Roman yayımlandığında Büyük Yankı uyandırdı. **Joyce Âile'si** 2 Büyük Savaş arasında **Paris**'te kaldı. Bu Dönem'de Son Roman'ı olan **Finnegans Wake** üzerinde çalıştı. 1939'da, **Finnegans Wake** basıldı. 13 Ocak 1941'de öldü. **Portre**'nin İlk Taslağı **Stephen Hero** Yazar'ın Ölümü'nden sonra, 1944 de basıldı. İlk Basım'ı birçok Dizgi Yanlışı içeren **Ulysses**'in Aslı'na Uygun halde basılması 1984 de gerçekleşti. **Ulysses**'in **Türkçe** Çeviri'si **Nevzat Erkmen** Tarafı'ndan gerçekleştirildi ve 1996 de basıldı. <https://www.idefix.com/Kitap/Sanatcinin-Bir-Genc-Adam-Olarak-Portresi/Edebiyat/Roman/Dunya-Klasik/urunno=0000000632228>

11

12 <https://www.iletisim.com.tr/kitap/leylak-ve-bayrak/7088#.XQpYr3duLIU>

13 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Ayi/William-Faulkner/Edebiyat/Roman/Dunya-Roman/urunno=0000000061506> [/www.dr.com.tr/Kitap/Sanatcinin-Bir-Genc-Adam-Olarak-Portresi/Edebiyat/Roman/Dunya-Klasik/urunno=0000000632228](https://www.dr.com.tr/Kitap/Sanatcinin-Bir-Genc-Adam-Olarak-Portresi/Edebiyat/Roman/Dunya-Klasik/urunno=0000000632228)

14 <https://www.youtube.com/watch?v=7EGedd78Mro> 40.dakka.

15 **Safiye Usul** (8 Eylül 2008). *"Veli Küçük bana işkence yaptı"*. *Gazeteport*. 26 Mart 2011 de arşivlendi. Erişim: 11 Haziran 2009.

16 Toplumsal Sorunlar'a belli bir Siyâsal açı'dan eğilmiş bir Romancı olmakla birlikte, bu Sorunlar'a Yaklaşımı'nı elden geldiğince Sanatsal bir Düzey'de tutmaya çalıştı. Romanları'nın İçeriği bazenDdili eleştirildi. **Ruhsal Çözümleme**'de, Karakter yaratmada ve ele aldığı Dönem'in **Toplumsal Gerçekliği**'ni Yansıtmâ'daki Başarı'sı övüldü. 1910'dan 1974'e dek eserler derdi. Üslup Özellikleri Bakımı'ndan **Türkçe**'nin geçirdiği Bütün Evreleri yansıtır. **Fransız** Etkisi'nde başlayan Yazarlığı 1920'lerden sonra Özgün bir Ses'e kavuştu. Siyâsi ve Sosyolojik Konular'a, Târih'e, Dönem Çatışmaları'na ve Birey Psikolojisi'ni irdelemeye yöneldi.

Roman

-**Nur Baba** (1922). İlk Roman'ı. 1922'de Kitap olarak çıkmadan önce **Akşam** Gazetesi'nde Tefrika edildi. Dönemi'nde Olumlu ve Olumsuz Eleştiriler'le karşılandı. Edebi Gücü'nden çok ele aldığı

Konu bakımından Dikkat çekti. **İstanbul**'da bir **Bektaşî Tekkesi**'nin Şeyhi'yle, **Evli bir Kadın** arasındaki **Tutkulu bir Aşk**'ın Öykü'sü.. Kitap olarak basıldığında çok satıldı. Ünü'nü yaygınlaştırdı. **Bektaşîlik'in Sırları**'nı açıklamak ve üstelik **Bektaşîlik**'i Küçük düşürmekle suçlandı. İlk ve 2.Baskılarına yazdığı "**İzah**"larla bu Suçlamalar'a karşı kendini savundu.

-**Kıralık Konak** (1922). Basılan İlk Roman'ı. Bireyci Sanat'tan vazgeçtikten sonra yazdığı İlk Roman. **Tanzimat**'tan sonra değişen **Osmanlı sosyal hayatı**. "Toplum'da Meydana gelen Sosyal dDeğişmeler, Âile Hayatı'nı olduğu kadar, Nesiller arasındaki ilişkileri de Olumsuz Yönler'den etkiler" Ana Fikri Etrafı'nda gelişti.

-Hüküm Gecesi (1927)

-Sodom ve Gomore (1928)

-Ankara (1934)

-**Yaban** (1936). 1942'de **CHP Roman Armağanı**'nda İkinciliği kazandı. En Başarılı Romanı . **Anadolu Köylüsü**'nün Gerçekleri'ni Dile getirdiği ve **Türk Aydını** ile **Köylüsü** arasındaki Uçurum'u Gözler önüne serdiği için övüldü. Bazı eEeştirmenler de **Köylü**'ye Tepe'den bakmak ve onu Hor görmekle suçladı. **Yeni Ulus**'u yaratmak Görev'i de **Watan**'ı kurtaracak olan Aydınlar'a düşer. **Yaban** hem **Anadolu**'yu ve **Köylü**'yü Konu edinen ilk Önemli Roman. Çirkin bir Gerçekliği Şiirsel bir Üslup'la Dile getirdi.

-Bir Sürgün (1937)

-Panorama (1953)

-Hep O Şarkı (1956)

Öykü

-Bir Serencam (1914)

-Rahmet (1923)

-Ceviz (1925)

-Milli Savaş Hikâyeleri (1947)

Şiir

-Erenlerin Bağından (1922)

-Okun Ucundan (1940)

Oyun

-Nirvana (1909)

-Veda (1929)

-Sağanak (1929)

-Mağara (1934)

Anı

-**Zoraki Diplomat** (1955). **Atatürk** ve **İnönü**'nün en güvendiği Aydınlar'dan biri olarak görüldü. Tawsiyeleri'yle **Cumhuriyet Halq Partisi**'nin kimi Politikaları'nın Şekillenmesi'nde Önemli Etkileri oldu. Bu Etkileri, **Kurtuluş Savaşı** sonrası, **Atatürk** dönemi, **İnönü** dönemi, **Demokrat Parti** İqtidar'ı ve **27 Mayıs** Darbesi'ni anlattığı **Politika'da 45 Yıl** ve 1934'te **Tiran**'da başlayıp 1954'te **Bern**'de noktalanın **Diplomatlık** Günleri'ni anlattığı **Zoraki Diplomat** Adlı eEserleri'nde Detaylı bir Biçim'de aktarıldı.

-Anamın Kitabı (1957)

-Vatan Yolunda (1958)

-Politikada 45 Yıl (1968)

-Gençlik ve Edebiyat Hatıraları (1970)

Monografi

-Ahmet Haşim (1934)

-Atatürk (1946)

Makale

-İzmir'den Bursa'ya (1922; **Halide Edib Adivar**, **Falih Rıfkı Atay** ve **Mehmet Asım Us** ile birlikte)

-Kadınlık ve Kadınlarımız (1923)

-Seçme Yazılar (1928)

-Ergenekon (1929)

-Alp Dağları'ndan ve Miss Chalfrin'in Albümünden (1942)

17 1974,

18 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Feodal-Toplumdaki-Yirminci-Yuzyila/Leo-Huberman/Arastirma-Tarih/Tarih/Dunya-Tarihi/urunno=0000000061441>

19 **Hale Soygazi** 21 Eylül 1950 de **İstanbul**'da doğdu. **Saint Benoit Ortaokulu**'nun ardından **Erenköy Kız Lisesi**'nden Mezun oldu . Üniversite'de **Fransız Filolojisi** 2.Sınıf'tan ayrılarak **İsviçre**'ye gitti. Orada mankenlik kursu gördü. **Türkiye**'de Manken ve Fotomodel olarak çalıştı. 1972'de **Saklambaç** Gazetesi'nin açtığı **Türkiye Sinema Güzellik Yarışması**'na katıldı,birinci oldu. **İtalya**'da

"Avrupa Sinema Güzeli" seçildi. Yurd'a dönünce 10 Film çevirmek üzere bir Anlaşma yaptı. İlk Film'i olan "**Kara Murat: Fatih'in Fedaisi**"'ın ardından, "**Bir Garip Yolcu**", "**Mahkum**", "**İtham Ediyorum**", "**Bir Kız Böyle Düştü**", "**Ölüme Koşanlar**" Adlı Filmleri çevirdi. Gittikçe daha **Geniş Kitleler**'e ulaşan Filmler'de oynadı. "**Çocuğumu İstiyorum**" Adlı **1973** de Başrolleri paylaştığı **Ahmet Özhan**'la 1976'da evlendi. 1977'de boşandı.

1972-Bir Garip Yolcu

1972-İtham Ediyorum (Selma)

1972-Kahbe / Bir Kız Böyle Düştü (Ayşe)

1972-Kara Murat: Fatih'in Fedaisi (Angela-Zeynep)

1973-Çocuğumu İstiyorum (Selma)

1973-Bir demet menekşe (Nesrin)

1973-Sevmek İstiyorum (Hale)

1973-Oh Olsun

1973-Vurun Kahpeye (Aliye)

1973-Arap Abdo

1973-Bataklık Bülbülü

1973-Aşkım Oynama

1973-Tatlım

1973-Şüphe

1973-Ölüme Koşanlar

1973-Kabadayının Sonu

1973-Aşk Mahkûmu

1974-Gariban

1974-Unutama Beni

1974-Ceza Alev

1974-Unutma Beni

1974-Kanlı Deniz (Meryem)

1974-Mirasyediler

1975-Küçük Bey (Hülya)

1975-Bak Yeşil Yeşil (Neşe)

1975-Gece Kuşu Zehra

1975-Adamını Bul

1975-Nereden Çıktı Bu Velet

1976-Süt Kardeşler (Bihter)

1977-Sevgili Dayım

20 <https://www.kitapyurdu.com/kitap/lorcanin-oldurulusu/50655.html>

21 <https://www.iletisim.com.tr/kitap/yurtsuzlarin-ulkesi/7376#.XQpXBnduLIU>

22 s.189-229

23 <http://www.okudumsatiyorum.com/hegel-uzerine-new-stacecev-murat-belge-10-tl/>

24 https://www.kitapyurdu.com/kitap/bir-zamanlar-europada/18234.html&manufacturer_id=6725

25 <https://www.kitapyurdu.com/kitap/bir-zamanlar-europada/18234.html>

26 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Sanat-ve-Edebiyat-Uzerine/Karl-Marx/Felsefe/Felsefe-Bilimi/urunno=0000000104029>

27 <https://www.simurg.com.tr/kayip-kiz>

28 <https://www.kitapyurdu.com/kitap/martin-chuzzlewit/258968.html>

29 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Tarihten-Guncellige/Murat-Belge/Arastirma-Tarih/Sosyoloji/urunno=0000000061977>

30 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Agustos-Isiqi/William-Faulkner/Edebiyat/Roman/Dunya-Roman/urunno=0000000061480>

31 <https://www.peramezat.com/urun/arabadakiler-patrick-white---ceviri-murat-belge>

32 <https://1000kitap.com/kitap/arabadakiler--36468>

33 <https://www.iletisim.com.tr/kitap/sosyalizm-turkiye-ve-gelecek/7234#.XQoLyXduLIU>

34 <https://www.iletisim.com.tr/kitap/marksist-estetik/7100#.XQoR5nduLIU>

35

http://cadde.milliyet.com.tr/2012/02/25/YazarDetay/973290/mavi_yolculuk_bu_isin_ozu_nedir

Vedat Milör

36 <https://www.iletisim.com.tr/kitap/12-yil-sonra-12-eylul/6755#.XQoF-nduLIU>

37 <https://www.simurg.com.tr/turkiye-dunyanin-neresinde>

38 1992, Rey Yay.**Kayseri**

- 39 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Istanbul-Gezi-Rehberi/Egitim-Basvuru/Gezi/Gezi-Istanbul/urunno=0000000234483>
- 40 <https://www.kabalcı.com.tr/elestiri-inceleme-kuram/edebiyat-ustune-yazilar/murat-belge/iletisim-yayinevi>
- 41 **1978**'de "**Maden**" Filmi'ndeki Rolü'nden dolayı **Antalya Film Festivali**'nde "**En İyi Kadın Oyuncu**" Ödülü'nü kazanmasının ardından Sinema'ya bir Süre ara verdi. 1984 de **Atıf Yılmaz**'ın çektiği **Bir Yudum Sevgi**'de Başrol oynayarak döndü. Bu Film'deki Performansı ile **Antalya Film Festivali**'nde 2.kez "**En İyi Kadın Oyuncu**" ödülünü aldı. **Atıf Yılmaz**'ın yönettiği **Kadının Adı Yok, Bekle Dedim Gölgeye** Filmleri'nde Baş kaldıran Kadın Tipleri'ni canlandırdı.
- 1978-Maden**
1984-Bir Yudum Sevgi (Aygül)
1985-Bir Avuç Cennet (Emine)
1987-Kadının Adı Yok (Işık)
1989-Cahide
1989-Küçük Balıklar Üzerine Bir Masal
1990-Bekle Dedim Gölgeye
1992-Cazibe Hanımın Gündüz Düşleri
1995-Aşk Üzerine Söylenmemiş Her şey
1996-Usta Beni Öldürsene
- 42 <https://1000kitap.com/kitap/turkler-ve-kurtler-nereden-nereye--24707>
- 43 1997,
- 44 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Bogazicinde-Yalılar-Insanlar/Murat-Belge/Prestij-Kitaplari/Istanbul-Prestij/urunno=0000000061850>
- 45 1998,
- 46 <https://www.kitapmatik.com.tr/kitap/turkiye-sizinle-gurur-duyuyor-turk-siyasal-kulturunden-portreler-p373575.html>
- 47 <https://www.dr.com.tr/Kitap/1844-El-yazmalari/Karl-Marx/Felsefe/Felsefe-Bilimi/urunno=0000000100669>
- 48 <https://www.kabalcı.com.tr/turk-mutfagi/tarih-boyunca-yemek-kulturu/murat-belge/iletisim-yayinevi>
- 49 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Baska-Kentler-Baska-Denizler/Murat-Belge/Egitim-Basvuru/Gezi/Gezi-Anlatimi/urunno=0000000119706>
- 50 <https://www.simurg.com.tr/turkiyenin-halleri>
- 51 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Yaklastikca-Uzaklasiyor-Muturkiye-Ve-Ab/Arastirma-Tarih/Politikaarastirma/Dunya-Politika/urunno=0000000130948>
- 52 <https://www.simurg.com.tr/lenin-ve-felsefe>
- 53 <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=153467>
- 54 <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=171673>
- 55 <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=188496>
- 56 <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=192311>
- 57 <https://www.kabalcı.com.tr/osmanli-tarihi/osmanlida-kurumlar-ve-kultur-ciltli/murat-belge/istanbul-bilgi-universitesi-yayinlari>
- 58 <https://www.kabalcı.com.tr/azinliklar-etnik-sorunlar/linc-kulturunun-tarihsel-kokeni-milliyetcilik/murat-belge/agora-kitapligi>
- 59 **Barış Pirhasan**'ın yönettiği **Usta Beni Öldürsene** Adlı Film'de Rol adlı; Film, Çeşitli Festivaller'den Farklı dDallar'da 5 Ödül aldı. Soygazi, 2004 de **Antalya Altın Portakal Film Festivali**'nde "**Yaşam Boyu Onur Ödülü**" ile ödüllendirildi. Aynı Yıl **Sil Baştan** Adlı Dizi-Film'de Rol aldı. **Tiyatro Sahnesi**'ne ilk defa 2000 de "**Küçük Prens**" Adlı Oyun'la çıktı. 2006'da "**Özel Bir Gün**" Adlı Oyun'da rol aldı. Yönetmen **Barış Pirhasan**'la Uzun Süreli bir İlişki yaşadı.
- 1997**-Bir Umut
2004-Sil Baştan
2009-Bu Kalp Seni Unutur Mu?
2011-2013 - Kuzey Güney
2015-Kaderimin Yazıldığı Gün
- 60 Siyaset - Politika, Uluslararası İlişkiler & Dünya Siyaseti kategorilerinde eserler yazdı. Voices For The Future Civic Dialogue Between Turks And Greeks kitabının yazarı. Eserler'i İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları aracılığıyla kitapseverlerle buluşuyor. Yazılan son kitap "Voices For The Future Civic Dialogue Between Turks And Greeks", İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları .
- 61 **İstanbul Aile Mahkemesi**'ne açılan Dâwâ'da **Belge**, 1997 da boşandığı **Ulaş**'a ödediği 1400 Dolarlık Nafaqa'nın kaldırılmasını Talep etti. Birikmiş 395.000 Liralık Nafaqa Borcu'nu bir Defa'da ödedi.

"**Zora düştüm**" dedi. Kira'da oturduğunu ve kendine ait bir Gayrimenkulü bulunmadığını belirtti. Eski Eşi'nin ise kendine ait bir Ev'i ve ayrıca **Emekli Maaşı** bulunduğunu ifade etti. **Belge**'nin Avukat'ı, "Mahkeme Kararı'yla hükmedilen birikmiş 395.000 Liralık Nafaqa Bedel'i **Dawalı**'ya ödenmiştir. Bu Ödeme Müvekkilim'i oldukça Sıkıntı'ya sokmuştur. Başkaca bir iş yapamaması nedeniyle Ekonomik olarak zor Durum'dadır. **Yoksulluk Nafaqası**'nın kaldırılmasını istiyoruz" dedi. **Ulaş** ise "Kira'da oturduğunu söyleyen Dawacı'nın **Gümüşsuyu**'ndaki Ev'i, **Moda ve Tasarım Dergileri**'ne çıkacak Düzey'de" diyerek Dâwâ'nın Reddini istedi. 30 Ocak 2016 Cumartesi, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/yasam/472668/Murat_Belge_Zora_dustum_nafaka_odey_emem.html#

62 <http://www.milliyet.com.tr/2006/03/12/guncel/agun.html>

63 2017,Doğan Kitap, İstanbul, 361 Sayfa

https://www.kitantik.com/product/murat-belge-bir-hayat-tuba-candar-k49_Oz8kqItigupmlag115p

64 <https://www.simurg.com.tr/murat-belge-bir-hayat>

65 <https://www.dogankitap.com.tr/kitap/murat-belge>

66 <https://www.kabalci.com.tr/gezi-rehberi/baska-kentler-baska-denizler-2/murat-belge/iletisim-yayinevi>

67 <https://www.kabalci.com.tr/deneme/genesis/murat-belge/iletisim-yayinevi>

68 <https://www.kabalci.com.tr/deneme/sanat-ve-edebiyat-yazilari/murat-belge/iletisim-yayinevi>

69 <https://www.kabalci.com.tr/istanbul-rehberi/istanbulun-sayfaları-ciltli/murat-belge/dogan-kitap>

70 <https://1000kitap.com/kitap/sadik-ozbenin-toplu-eserleri-i--24683>

71 <https://www.kabalci.com.tr/diger/baska-kentler-baska-denizler-3/murat-belge/iletisim-yayinevi>

72 <https://www.dr.com.tr/Kitap/Militarist-Modernlesme-Almanya-Japonya-Ve-Turkiye/Arastirma-Tarih/PolitikaArastirma/Dunya-Politika/urunno=0000000378343>

73 <https://1000kitap.com/kitap/edebiyatta-ermeniler--11570>

74 <https://1000kitap.com/kitap/sirket-dagilirken--24686>

75 <https://www.kabalci.com.tr/diger/baska-kentler-baska-denizler-4/murat-belge/iletisim-yayinevi>

76 17 Şubat 2015 <https://www.kapsamhaber.com/siyaset/murat-belge-solcu-olmak-islama-karsi-olmaktir-h22157.html>

77 <https://www.simurg.com.tr/yazici-bartleby>

78 <https://www.kabalci.com.tr/step-ve-bozkir/murat-belge/iletisim-yayinevi>

79 3 Mayıs 2016. **Erdoğan**'a Hakaret'ten **Murat Belge** Hakim Karşısı'na çıktı. Duruşma'nın ardından **Basın Mensupları**'nın Soruları'nı yanıtladı. "**Türkiye**'nin en Kalabalık Kulüpleri'nden birisine Üye oldum. **Tayyip Erdoğan'a Hakaret edenler Kulübü**'ü. 2.000 Kişi kadar olmuştuz" dedi.

Dâwâ'nın İlk Duruşması'na Tutuksuz Sanık **Murat Belge** ile Avukatlar'ı katıldı. Kimlik Tespiti'nin ardından savunması'nı yapan **Belge** Suçlama'ya Konu Yazı'nın kendisine ait olduğunu belirterek, "**Tarafımca** yazılmıştır. Yazı'yı Dâwâ Konu'su olduktan sonra tekrar okudum. Bahsi geçen Yazı **Seçim Süreci ve Sonrası** geçen Analiz Yazısı'dır. Yazım'daki Analiz'in Doğru ya da Yanlış olduğu tartışılabilir ancak **Hakaret Suçlaması** çıkmaz. Suçlama'yı Qabul etmem" dedi.

Belge'nin Avukat'ı **Bahri Bayram Belen** ise TCK 299.Maddesi'nde düzenlenen "**Cumhurbaşkanı'na Hakaret**" Suçu'nun Anayasa'ya Aykırı olduğunu düşündüklerini söyleyerek, "Anayasa'nın 152.Madde'si uyarınca Mahkeme'nin öncelikle bu Husus'ta değerlendirme yapmasını ve Qanun İptali için Dosya'nın **Anayasa Mahkemesi**'ne gönderilmesini Talep ederiz" diye konuştu. **Erdoğan**'ın Avukat'ı ise Sanık'tan Şişâyetçi olduklarını İfade ederek, "Dâwâ'ya Katılma Talebimiz vardır. Sanığın Cezalandırılması'nı istiyoruz. Özellikle Yazı'nın Son Bölümü'nde Müvekkilimiz açıkça İtham edilmektedir" dedi.

Mahkeme Suç'tan Zarar Görme İhtimali'ne karşı Müşteki **Erdoğan**'ın Dâwâ'ya Katılma Talebi'ni Qabul ederken Duruşma Dosya'daki Eksiklikler'in giderilmesi için ertelendi.

"**Cumhurbaşkanı'na Hakaret**" Suçu'ndan yargılandığı Duruşma Sonrası Açıklama yapan **Murat Belge**, "Valla benim Âdetim değildir Kimse'ye Hakaret etmem. Şimdiye kadar Hayatım'da hiç öyle bir Şey yapmadım. 40-50 Yıl'dır yazarım. İlk defa birisine **Hakaret** ettiğime dâir bir İddia'yla karşılaşıyorum. Yazı'nın neresinde ne söyleyerek Hakaret ettiğim belli değil. Soruyorlar diyorum **Türkiye**'nin en Kalabalık Kulüpleri'nden birisine Üye oldum. **Erdoğan**'a Hakaret edenler Kulübü'ü. 2000 Kişi kadar olmuştuz. Bu kadar Kişi'nin kendisine Hakaret ettiğini düşünen bir Kişi 'Bu kadar Adam niye başkasına değil de bana **Hakeret** ediyor' diye bir 10 Dakika düşünse diye düşünüyorum. Ama zaten **Cumhurbaşkanı** ile Düşüncelerimiz'in uymadığı belli" dedi.

Belge'nin Arkadaş'ı olduğunu ve kendisine Destek vermek Amacı'yla Duruşma'ya katıldığını belirten **Orhan Pamuk**, "Yazıları'nı neredeyse 50 Yıl'dır okuyorum. Ondan çok Şey öğrendim, burada altını çizmek isterim. Yazıları'nın Üslub'u hiç bir Zaman Qalp Kırıcı, Saldırgan olmamıştır. Kendine Özgü, çok Nâzik ama Öğretici, Hatalar'ı gösteren bir Üslub'u vardır. Bunun gibi daha binlerce Cumhurbaşkanı'na **Hakaret Waqası** olduğunu biliyoruz. Aslında bunlar **Özgür Düşünce**'yi, Hükümet'in eleştirilmesini, **Seçim Taktikleri**'ni, Mânevra Kâbiliyeti'ni eleştirenleri susturmak, korkutmak, yıldırma, **Mahkeme Kapıları**'nda süründürmek, Kafanı Hükümet'i eleştirmekten çok **Dâwâ'nın** Ayrıntıları'yla Meşgul etmek" diye konuştu. Dewâm'la, "Başkaları'na Örnek olsun diye sindirmek için açılan bir Dâwâ olarak görüyorum. **Türkiye** gibi bir Ülke'nin **Cumhurbaşkanı** her Eleştiri Yazısı'ndan Qalb'i kırılıp Mahkeme'ye gidip '*Canım yandı, Tazminat istiyorum*' Demesi'nin de Huquq'a Aykırı olduğunu düşünüyorum. **Ceza Qanunu**'ndaki **Cumhurbaşkanlığı'na Hakaret** Madde'si Cumhurbaşkanı'nın Tarafsız olduğu, Partiler üstü davrandığı, **Anayasal Kurumlar** arasında Uyum sağlamak için uğraştığı bir Ortam için hazırlanmış. Siz eleştiriyorsunuz, Seçim için, Oy kazanmak için Sert Sözler söylüyorsunuz, e sizin Karşınız'daki de Seçim Ortam'ı olduğu için belki bir Şey söylüyor. Siz söyleyeceksiniz, o Cewâp verince Hakaret oldu Cumhurbaşkanlığı'na. Bu, hiçbir İnsânî, Ahlâqî, Huquqî bir Qıstas'la da bağdaşmaz. 40 Yıl'dır Yazarlık yapıyorum. **Mahkeme Kapıları**'na gelmekten, Arkadaşlarım'ı savunmaktan, kendi Dâwâlarım'dan bıktık. **Yeni bir Türkiye** deniyor. İşte **Yeni Türkiye**, **Eski Türkiye**'nin Dewâm'ı. Mahkeme Kapıları'nda yazarlar" dedi. https://www.medyatava.com/haber/yazar-murat-belge-erdogana-hakaretten-hakim-karsisina-cikti-2-bin-kisi-olmusuz_137421

Anadolu 2.Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki Dâwâ'nın Qarar Duruşması'na Tutuksuz sanık Murat **Belge** katılmadı. Duruşma'da Söz alan **Belge'nin** Avukatları'ndan **Bahri Bayram Belen** Suç'a Konu Yazı'nın İçeriği'nde **Hakaret** olmadığını belirtti. "Yazı **Siyâsî Olaylar**'a Karşı yapılan bir **Eleştiri**'dir, Sözkonusu Yazı **Basın Özgürlüğü** Kapsamı'ndadır". Diğer aAvukat'ı **Sinem Birsin de Erdoğan**'ın Şikâyeti'nden waz'geçtiğini İfade etti. <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201703021027455463-murat-belge-cumhurbaskanina-hakaret-beraat/>

⁸⁰ <http://www.telgrafhanesanat.org/arabanin-suruculeri-ve-arabadakiler-patrick-whitein-yapitinin-yeni-cevirisi-uzerine-3472.html>

⁸¹ Yeni Baskı'nın Yayın Bilgileri şöyle:

"Riders in the Chariot"

© 1961 **Patrick White**

Bu kKtab'ın Yayın Haqlar'ı **Anatolialit Telif Hakları Ajansı** aracılığıyla **The Estate of Patrick White c/o Barbara Mobbs Literary Agent**'ten alınmıştır.

İletişim Yayınları 2510 • Dünya Edebiyatı 237

ISBN-13: 978-975-05-2226-0

© 2017 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2017, **İstanbul**

Çeviren: **Murat Belge**

Bu Bilgiler arasında "İletişim Yayınları'ndaki 1.Baskı" denmiyor. Bir An bu Eksikliği, yine Sözkonusu Bilgiler'in arasında yer alan **"Cem Yayınevi**, 1.Baskı (1983)" Bilgi'si gideriyor sayalım. Ne ki Aynı Roman **Patrick White**, 1973 da **Nobel Yazın Ödülü**'nü aldığında, hemen Aralık **1973**'te, **May Yayınları** arasında, **Necla Bozdağ**'ın Çevirisi'yle, **"Araba'nın Sürücüleri"** Adıyla yayımlanmış. **"Arabadakiler"** Adıyla yayımlanan Yeni Baskı'da **May Yayınları**'nın anılan Baskısı'na ilişkin Bilgi bulunmuyor. Oysa Roman'ın İlk Çeviri'si ve Yayım'ı budur. Bir diğer Sorun ise Çeviriler'deki Ayrılık'tır.

Yeni (2017) Baskısı'ndaki Baş Bölüm'den bakalım:

"Kimdi o Kadın?" diye sordu **Mrs Colquhoun**; **Mrs Colquhoun**,

Sarsaparilla'ya yeni gelip yerleşmiş Zengin bir Kadın'dı.

"Ah," dedi **Mrs Sugden**, güldü. **"Miss Hare**'di o."

"Tuhaf bir İnsan'a benziyor," demek Cüreti'nde bulundu **Mrs Colquhoun**.

"Eh," diye cevapladı **Mrs Sugden**, **"Miss Hare**'in biraz Değişik bir İnsan olduğunu İnkâr edemem doğrusu."

Ama Postane Müdiresi bu Sözleri'ne başka bir Şey eklemedi. Kuru bir Sünger'le oynamaya başladı. En konuşkan Anları'nda, başlıca Konu'su olan Hava üzerine Yetki'yle Söz ederken bile, Nesnel Yaklaşım'ı Tercih ederdi.

Mrs.Colquhoun kendi Hesabı'na, **Miss Hare**'in Ufak Tefek, Çilli, Çorab'ı Düşük bir Yaratık olduğunu görebiliyordu. Aslına bakılırsa, **Mrs Colquhoun** Postane Müdiresi'nin bu Ağzı Sıkı Huyu'ndan

hiç Memnun değildi, ama ilelebet böyle kalamazdı, çünkü Savaş bitmişti, Barış ise daha tam yerleşmemişti.

Miss Hare, Güneş'in Solgun Tekerleği altında, Nemli Isırgan Kokular'ı arasında, Postane'den uzaklaşıyordu. Sabah'ın İnci gibi Solgun Işığı, Kuzu Postu gibi Tazeliği, Bin Yıllık Barış Dönemi'ni müjdeliyordu, ama, Yol'la **Godbold**'ların oturduğu Baraka arasındaki Paslı Kangallar Hâli'nde pinekleyen, bekleyen Yanık böğürtlen Çalılar'ı, Düşman'ın henüz Bütünü'yle geri çekilmemiş olabileceğini de Aql'a getiriyordu. **Miss Hare** geçerken birkaç Diken Eteği'ne takıldı, çektiler, çekiştirdiler Eteği'ni; öyle ki, arkası gerildi, Yarı Kadın, Yarı Şemsiye.

"Yırtacaksınız," diye uyardı **Mrs Godbold**. Bir şey aramak için –kimbilir, Çocuk mu, Keçi mi, ya da sadece Sabah Gazete'si mi– Yol'un Kıyısı'na gelmişti.

"Varsın yırtılsın," diye cevap verdi **Miss Hare**. "Ne çıkar bir Yırtık'tan?"

Önemi yoktu.

Mrs.Godbold İri Yarı bir Kadın'dı. Yere bakarak gülümsedi, pek inanmadan, ama hoşlanarak.

"Bir **Vombat**1 gördüm," diye seslendi **Miss Hare**.

"Yok canım! Buralarda mı? Vallahi inanmam!" diye cevap verdi **Mrs.Godbold**.

Miss Hare güldü.

"Nasıl bir şeydi?" diye seslendi **Mrs.Godbold**, gülerek.

Hâlâ gözü otlarda.

"Anlatırım," dedi **Miss Hare**, gülerek, ama bir yandan da uzaklaşarak.

Birçok Şey'in açıklanmadan kalmasını ikisi de umursamıyordu.

Birbirlerinin Yüzü'ne bakmamaları da Önemli değildi. Çünkü o an'ın, ikisinin de bildiğinden fazla bir Şey veremeyeceğinin Farq'ındaydılar. Geçmiş'te bir Yerler'de, bu Özel İlişki Onay'dan geçmişti.

Aynı Bölüm'ün **Aralık 1973, May Yayınevi** çevirisi ise şöyle:

«Kimdi o kadın?» diye sordu **Sarsaparilla**'ya yeni yerleşmiş olan Zengin Hanım

Mrs.Colquhoun.

«Ha, o mu?» diye cevap verdi **Mrs.Sugden** gülerek!

«**Miss.Hare**.»

«Garip bir kadına benziyor,» dedi. **Mrs.Colquhoun**.

«Eh,» diye kestirip attı **Mrs.Sugden**, «**Miss Hare**'in değişik bir tip olduğunu kabul etmek gerek.»

Postane memuresi **Mrs.Sugden** sustu. Tezgahın üzerinde duran' kuru süngere dikti gözlerini.

En konuşkan olduğu zaman, hava tahminlerini veren Yetkili'yle konuştuğu Zaman bile – ki Hava'nın nasıl

olacağı onu en çok ilgilendiren Konu'ydu-kısa konuşurdu.

İ **Mrs.Colquhoun**, **Miss Hare**'i kendi Gözleri'yle de gördü. Ufak Tefek, Yüzü Çilli, Çoraplar'ı Düşük bir Kadın'dı.

Doğruyu söylemek gerekirse, **Mrs.Colquhoun**, bulunduğu yere Posta Memuresi'nin Lutfu'yla gelmişti, ama bu böyle gidemezdi, Zirc Savaş bitmişti, ve Barış Düzen'i kurulmak üzereydi.

Miss.Hare, Postane'den çıkmış, Solgun Güneş'in altında, Nemli Ot Kokuları arasında yürüyordu. Sabah'ın Solgun Işıklar'ı, Mutlu Bin Yıl'ın gelmekte olduğunu müjdeliyordu sanki. Ama gene de Yol ile **Godbold**'ların oturduğu Kulube arasındaki Yanık böğürtlen Dallar'ı, Paslı Metal Yığınları ile Karışık duruyor, Düşman'ın tamamen çekilmemiş olacağını Haber veriyordu.

Miss Hare, bu dallar'ın yanından geçerken, Etekliği'nin Pililer'i arasına Teller takıldı; Kadın çekildi. Eteğin bir Ucu Teller'de, gerildi gerildi, Etek açıldıkça açıldı, bir yanda kendisi, bir yanda Şemsiye Hâli'ne gelmiş Etek, kurtardı kendisi'ni Sonu'nda.

«Eteğin yırtılacak,» dedi **Mrs.Godbold**. Yolur Kenarı'nda bir şeyler aranıyor, belki bir çocuk, belki bir keçi. ya da sadece günlük gazeteydi aradığı, kim bilir.

«Ya, evet.» dedi **Miss.Hare**. «Ama Küçücük bir Yırtık'tan ne olacak?»

Ne olacaktı ...

Mrs.Godbold. İri Yarı bir Kadın'dı. Gözleri'ni Yere eğdi, gülümsedi.

«Ayı Yavru'su gördüm ben.» diye seslendi **Miss.Here**.

«Ne Ayı'sı! Bu Bölge'de? inanmıyorum size! Burda Ay'ı ne arasın?»

Miss.Here güldü cevap olarak.

«Nasıl bir şeydi?» diye sordu **Mrs.Godbold**. Ve güldü. Gözler'i yerdeydi daha.

«Anlatırım,» dedi **Miss.Hare** gülerek, ama hep '(ürüyordu.

Bazı Şeyler'in açıklanmamış olması 2'si için de Önemli değildi. Birbirleri'nin Yüzü'ne bakmak da gerektirmezdi, zira 2'si de, Yeni bir Şey görmeyeceklerini, o Anın Bilgileri'ne Yeni bir Şey katmayacağını biliyorlardı.

Geçmişte bir Waqitler, o İlişki tamamen halledilmiş, neyin ne olduğu 2 Tarafça da Kabul edilmişti.

Şunu belirtmeli ki Çeviriler'in birebir aynı olması beklenemez. Böylesi bir Beklenti Mantıqsız ve Yanlış olur. Burada gördüğümüz Durum ise **Çeviri** ayrılığıyla açıklanamaz. **Çevirme**'nin Esneklik Alan'ı Anlam'ı değiştirmemeli, bozmamalıdır. **Çeviri**, Okur'u Sonuçta Doğru Anlam'a ulaştırmalıdır. Belirtilen 2.Bölüm arasında Anlamsal Ayrılıklar'ın Sıklığı Dikkat çekiyor. Burada şu Soru kaçınılmazdır: Peki, hangi Çeviri Aslı'na, **İngilizce**'sine Uygun? İngilizcesi''nden bir bölüm bile bu konuda kanı oluşturur. Romanın başındaki, **William Blake**'ten Alıntıya ve Yazar'ın Armağan ettiği **Kları Daniel** ile **Ben Huebsch** Adları'na, her 2 Çeviri'de de yer verilmediği'ni belirtelim."

82 <https://www.youtube.com/watch?v=YyEFJXdCc4M>

83 <https://www.kabalcı.com.tr/bu-sehr-i-istanbul-ki/murat-belge/encore-yayinlari>

84 <https://www.idefix.com/Kitap/Siz-Isterseniz-Populizm-Uzerine-Yazilar-Arastirma-Tarih/Politikaarastirma/Politika/urunno=0001763475001>

85 <https://www.kabalcı.com.tr/sairaneden-siirsele/murat-belge/iletisim-yayinevi>

86 <https://www.kabalcı.com.tr/sanat-ve-edebiyat-yazilari-2/murat-belge/iletisim-yayinevi>

87 <https://www.kitapyurdu.com/kitap/marxin-sanat-felsefesi/502861.html>

88 1983,Alan yay.

1997,İletişim yay.

2004,İletişim,477. "**Belge**'nin bu Kitap'ta derlenen Yazılar'ı, daha önce Aynı ad'la **Alan Yayıncılık** tarafından basılmıştı. **Belge**'nin bu İlk Baskı'dan sonra yazdığı **Çeşitli Yazılar**'ın eklenmesiyle, **Tarihten Güncelliğe**'nin Eliniz'deki Yeni Baskı'sı ortaya çıktı."

89 1989,Birikim yay.

2000, 3.Baskı.Birikim yay. 303 Sayfa. ISBN

9789755160160

90 1989,BSF,

1997,Birikim yay.368 Sayfa. ISBN

9789755160122

91 1992,Birikim yay

2000,4.Baskı.İletişim yay. 421 Sayfa, ISBN 9789755160047

92 1992,İstanbul,Birikim yay.

1997,6.Baskı, 240 Sayfa, İletişim yay. ISBN 9789755160030

93 1995,

1996,

94 1994,YKY,

1998, İletişim Yay.

2009,İletişim,İstanbul, 524 Sayfa

95 1997,İletişim yay.

2010,İletişim yay. 288 Sayfa.

96 2001,İletişim yay.

2012,İletişim Yay, İstanbul,12.Baskı,400 Sayfa,

97 1998,Metris yay,151 sayfa, ISBN: 9789753422185

98 1991,Boyut yay. <https://www.kitabinabak.com/kitap/blue-cruise--murat-belge--boyut--kbk>

99 1993,Tarih Waqf'ı

2007,İletişim yay.

2007,İletişim Yay.423 sayfa

100 1998, Târih Waqf'ı Yurt Yay.400 Sayfa

101 2002,İletişim yay.

2004,İletişim, 463 Sayfa

2012,İletişim yay. 9.Baskı.470 Sayfa

102 2007,İletişim yay,İstanbul,517 Sayfa,

103 2011,İletişim yay, İstanbul, 515 sayfa,

104 2014,İletişim,Ist, 419 Sayfa

105 <http://www.oktayaras.com/adim-adim-istanbul-bogazici-uskudar/tr/48975> 27 Sayfa

İstanbul'u dünyanın en güzel şehirlerinden biri yapan Boğaziçi, bu estetik özelliklerinden önce, sağladığı ekonomik imkânlarla, şehrin Doğu Akdeniz'in en önemli liman ve şehirlerinden biri olmasına yol açmıştı. Boğaziçi iki denizi birbirine bağladığı gibi, iki kıta arasında da geçit sağlar. Fırtına Boğaz'ı fazla etkilemez; ama Karadeniz'in fazla suyunun buradan Marmara'ya akmasından meydana gelen akıntı burada geçişi güçleştirir. Bu yüzden, Roma ve Bizans çağlarında şehirle Boğaz boyunca dizilmiş küçük köylerin ilişkisi pek fazla organikleşmemişti. Bu özellik Osmanlı döneminde de çok değişmedi. Çeşitli sultanlar bu güzel kıyılarda yerler beğenip saraylar, kasırlar yaptırıldılar, ama sıradan halk oralara yerleşmeyi düşünmedi. 15. yy.'a kadar Boğaziçi köyleri bahçecilik ve balıkçılıkla geçinmeye devam etti.

Boğaz boyunca tepeler denize paralel uzanır ve çoğu yerde oldukça dar bir kıyı şeridi bırakır. Ama yer yer tepeler alçalır ve sel rejiminde küçük derelerin vadi yatakları içlere doğru uzanır. Köy kurulması için en elverişli yerler bu vadilerdir. Fütuhata dayanan, fütuhat gelirleriyle yaşayan Osmanlı İmparatorluğu, 17. yüzyılda doğal sınırlarına ulaşmış, kendisine denk güçlerle karşı karşıya gelmişti. 15. yüzyıla, Karlofça sonuçlarıyla girildi: Fütuhat bitmişti. Bu dönemde saray, imparatorluğun ileri gelenleri gözünde kendini meşrulaştırmanın yeni bir yolunu bulmalıydı. Bir zaman sonra XIV. Louis'nin taşra baronlarını Paris'e çağırıp başkent lüksü ve sefahatiyle evcilleştirmesi gibi, Osmanlı padişahları da, ileri gelen ailelere Boğaz kıyılarında geniş topraklar başışladılar, Boğaz'da ayrıcalıklı bir zevk ve sefa hayatının başlamasını teşvik ettiler. Büyük yalılar böyle yapıldı. Ama asıl dönüşüm 19. yy.'da geldi. Burada "belirleyici" olan teknolojiydi. Buharlı geminin Osmanlı devletine de gelmesiyle Boğaz'da ulaşım kolaylaştı. Kayık sahibi olmadan, kürekçi maaşı vermeden de burada oturmak mümkün oldu.

- 106 1993,
107 1997,
108 2000,
109 2000,
110 2009,İletişim yay.İstanbul,439 sayfa
111 2019 Nisan, İletişim yay. İstanbul ,443 sayfa
112 2009,Doğan Kitap,İstanbul, 179 Sayfa,
113 2003,Birikim yay.398,
114 2005,
2006,Bilgi Üniversitesi
2008,2.Baskı,Bilgi Üniversitesi
115 2006,Agora Kitaplığı, İstanbul,256 Sayfa,
116 2008,
2009,İstanbul,İletişim Yay.2.Baskı
117 2011,İletişim Yay.İstanbul yay. 830 Sayfa.
2012,2.Baskı
118 2016,İletişim Yay.İstanbul, 356 Sayfa,
119 2018,İlk Baskı, İletişim yay.294 Sayfa, 9789750524400
120 2013,İletişim yay, İstanbul, 252 Sayfa
121 2018,İletişim yay,İstanbul,581 sayfa
122 Birikim yay.416 Sayfa.
123 2017,Encore Yay.416 Sayfa
124 2009, Birikim yay. 2.Baskı Tanıl Bora'nın derlemesi. Ömer Laçiner, Murat Belge, Ertuğrul Başer, Şükrü Argın, Erdoğan Özmen, Murat Paker, Ahmet İnsel, Hakan Gürses, Tuncay Birkan
125 1997,Alan yay.294 Sayfa.
126 2013, Ka Kitap, 216 sayfa,
127 2010, Helikopter yay.328 sayfa
128 2003, Liberte yay.252 sayfa,2.Baskı
129 2009,İstanbul Bilgi Üniversitesi,447 Sayfa,
130 **Arnold Joseph Toynbee, İngiliz Tarihçi.** Tarih'in Konusu'nun **kültürler** olduğunu söyleyen, **Kültürler**'in ise **Dinamik** Yapılar olup, Özellikleri'ni **Yaratıcı Kişiler**'den aldığını söyler. 14 Nisan 1889'de **Londra, İngiltere**'de doğdu. 22 Ekim 1975'de **York, İngiltere**'de öldü.
131 **Bertrand Arthur William Russell, 3.Earl Russell, Britanyalı** Filozof, Matematikçi, Tarihçi ve Toplum Eleştirmen'i. Hayatı'nın Çeşitli Dönemleri'nde kendisini **Liberal, Sosyalist ve Pasifist** olarak tanıttı. Ayrıca hiçbirine derinden Bağlı olmadığını İtiraf etti. 18 Mayıs 1872, **Trelleck, İngiltere**'de doğdu. 2 Şubat 1970, **Penrhyndeudraeth, İngiltere**'de öldü.
132 **İngiliz** Yazar ve Toplum Eleştirmen'i. En unutulmaz Kurgusal Karakterler'den Bazılarını Yaratması'nın yanında **Victoria Devri**'nin en İyi Romancı'sı.. 7 Şubat 1812, **Portsmouth, İngiltere**'de doğdu. 9 Haziran 1870 58 Yaşı'nda **Higham, Kent, Kent, İngiltere**'de öldü.
133 20.yüzyıl **İngiliz** Yazar'ı. Roman, Şiir, Tiyatro Oyunları, Denemeler, Gezi Kitapları, Edebiyât Eleştirileri, yazmış, Çeviriler yaptı. 11 Eylül 1885'de **Eastwood, Nottinghamshire, İngiltere** doğdu. 2 Mart 1930'da 44 Yaşı'nda, **Vence, Fransa**'da öldü.
134 **Evgeny Mikhailovich Lifshitz** ForMemRS, önde gelen bir **Sovyet Fizikçisi** ve Fizikçi **Ilya Lifshitz**'in Kardeşi. 21 Şubat 1915'de **Harkov, Ukrayna**'da doğdu. 29 Ekim 1985'de **Moskova**'da öldü.
135 **1819** de, Kalabalık bir **Tüccâr Ailesi**'nin 3.Çocuğu olarak **New York**'ta doğdu. Küçük Yaş'ta geçirdiği **Kızıl Hastalığı** yüzünden, **Görme Yetisi**'nin Önemli bir Bölümü'nü Kalıcı olarak kaybetti. **New York**'ta başladığı **İlkokul** Eğitimi'ne **1830**'dan itibaren **Albany**'de Dewâm etti. **Melville** 12 Yaşı'ndayken, Baba'sı önce İflas etti, sonra Hayatı'nı kaybetti. Anne'si **Varlıklı Aqrabaları**'ndan aldığı Yardımlar'la Aile'nin Geçimi'ni sağlamaya çalıştı. Okul'u bırakarak **Tarım İşçiliği, Banka Memurluğu, Öğretmenlik**

gibi işler'de Çalışma'ya başladı. 1838'de New York'ta bulunan **Lansingburgh Akademisi**'nde **Mühendislik Öğrenimi** gördü. Ertesi Yıl New York'tan **Liverpool**'a giden bir **Ticâret Gemisi**'nde çalışmaya başladı. 1841'de bir **Balina Avı Gemisi**'yle Sefer'e çıktı. Yolculuk Sırası'nda Gemi'yi terk ederek **Markiz Adaları**'nda 3 Hafta boyunca **Typee Yerlileri**'yle yaşadı. 1843'te **ABD Donanması**'na katıldı ve Ertesi Yıl **Boston**'a geldi. 1845'te, "**Typee: Polinezya Hayatı'na Bir Bakış**" Adlı Kitabı'nı tamamladı. 1846'de yayımlanan Eser Büyük İlgî gördü. 1847'de yayımlanan **Omo**o'yla birlikte **Melville**, bir Yazar ve bir Maceracı olarak bir anda Şöhret kazandı. 1847'de **Elizabeth Shaw** ile evlendi ve 3 Sene sonra, **Massachussetts**'ten bir Çiftlik Satın aldı. Burada geçirdiği Yıllar'da **Redburn: His First Voyage** (*Redburn'ün İlk Seyâhat'i*) ve **White-Jacket**'ı (*Beyaz Ceket*) tamamladı, **Mardi and the Voyage Thither**'ın (*Mardi ve Oraya Seyâhat*) Büyük bir Kısmı'nı yazdı, Aynı Zaman'da Çeşitli Dergiler'e **Maqale**, **Şiir** ve **Kısa Öyküler** yazmaya başladı. 1849'da yayımlanan "**Mardi and the Voyage**" **Thither** Okurlar'ı için Büyük bir **Hayal Kırıklığı** oldu. 1851'de en çok bilinen Roman'ı **Moby Dick** yayımlandı. Yazar bu Eseri'ni ortaya çıkarırken çok sıkı çalışmış olsa da, 1840'larda yakaladığı İlgî'yi ve Ün'ü tekrar kazanamadı. **Moby Dick** ya da ilk yayımlandığı zamanki İsmi'yle **Beyaz Balina**, ancak Yazar'ın Ölümü'nden 30 Sene sonra Başyapıt olarak değerlendirilerek birçok Dil'e çevrilecekti. **Melville** bu Târih'ten itibaren 20 Yıl boyunca **Pierre**, ya da, **Belirsizlikler** (1852), **Israel Potter** (1855), **The Piazza Tales** (*Piazza Öyküleri*, 1856), **The Confidence-Man** (*Sağlam Adam*, 1857) Adlı kKtamları'nı yayımladı. 1863'te **New York**'a taşındı. 1866'dan itibaren 19 Sene boyunca **New York** Rıhtımı'nda Gümrük Müfettişi olarak çalıştıktan sonra 1885'te Emekli oldu. 1891'de **New York**'taki Evi'nde **Qalp Kriz**'i Sonuc'u Hayatı'nı kaybetti ve **New York Bronx**'ta bulunan **Woodlawn Mezarlığı**'na defnedildi. Ölmeden önce üzerinde çalıştığı **Billy Budd**, 1924'te yayımlandı.

¹³⁶ **İngiliz** Yazar, Sanat Eleştirmen'i. **G.** İsimli Roman'ı 1972'de **Man Booker Ödülü**'nü kazandı. 5 Kasım 1926, **Londra**'da doğdu. 2 Ocak 2017 'de 90 Yaşı'nda **Paris** öldü.

¹³⁷ 7 Nisan 1963'de doğdu. **Falkirk, İngiltere.** **Hull Üniversitesi**'ni bitirdi.

¹³⁸ **Amerikalı Sosyalist** Yazar. **Joseph** ve **Fannie Kramerman Huberman**'ın 11 Çocuğu'nun en Küçüğü olarak **Newark, New Jersey**'de Dünyâ'ya geldi. 11 Yaşı'ndan itibaren hem okudu, hem Fabrikalar'da çalıştı. 17 Ekim 1903, **Newark**'da doğdu. 9 Kasım 1968 'de 65 Yaşı'nda **Paris**'de öldü.

¹³⁹ **Marksist Düşünür.** İleride **Felsefe Profesörü** olacağı **Ecole Normale Superieure**'de okudu. 16 Ekim 1918'de, Bir **Mourad Raïs**, Fransız Cezayiri, **Fransa**'da doğdu. 22 Ekim 1990 'de 72 Yaşı'nda **La Verriere, Yvelines, Île-de-France** da öldü. Akademik, Anı - Anlatı - Günlük - Seyahatname, Araştırma - İnceleme Kategorileri'nde Eserler yazdı. Başlıca kitapları **Belge** Yayınları, **BilgeSu** Yayıncılık, **Can** Yayınları, **Dipnot** Yayınları, **Epos** Yayınları, **İletişim** Yayınevi, **İthaki** Yayınları aracılığıyla kitapseverlerle buluştu. Yazdığı Son Kitap "**Felsefe ve Bilimadamlarının Kendiliğinden Felsefesi** (1967)", İthaki Yayınları tarafından yayınlandı.

-Althusser'den Önce Louis Althusser Felsefi ve Siyasi Yazılar Cilt 2,

-Felsefe ve Bilimadamlarının Kendiliğinden Felsefesi (1967),

-Felsefede Marksist Olmak,

-Felsefi ve Siyasi Yazılar,

-Filozof Olmayanlar İçin Felsefe'ye Giriş,

-Gelecek Uzun Sürer <https://kidega.com/yazar/louis-althusser-136099>

¹⁴⁰ **Avustralyalı** yazar. 20.Yy. **İngiliz Edebiyatı**'nın önde gelen isimleri'nden. Nobel Edebiyat Ödülü var. "**Toplu Eserleri**" 12 Cilt. Şiir, Kısa Hikâye, Tiyatro Oyunları, Düz Yazılar. 28 Mayıs 1912, **Londra**'da doğdu. 30 Eylül 1990 78 Yaşı'nda), **Sidney**'de öldü.

¹⁴¹ **Walter Terence Stace, Hegel, Tasawwuf** ve Ahlâqî Görelilik üzerine yazan bir **İngiliz** Devlet Memuru, Eğitimci, Kamu Felsefecisi ve Epistemolog'du. 1910-1932 arasında **Seylan Kamu Hizmeti** ile çalıştı ve 1932-1955 arasında **Princeton Üniversitesi** Felsefe Bölümü'nde çalıştı. 17 Kasım 1886'de **Londra**'da doğdu.

2 Ağustos 1967'de **Laguna Beach, Kaliforniya**'da öldü.

¹⁴² **Nobel Ödüllü, Amerikalı** yazar. 25 Eylül 1897'de **New Albany, Mississippi**'de doğdu. 6 Temmuz 1962 'de 64 Yaşı'nda **Byhalia, Mississippi**'de öldü.

¹⁴³ **William Charles Franklyn Plomer CBE**, Romancı, Şâir ve Edebî Editör olarak bilinen **Güney Afrika** ve **İngiliz** bir Yazar. 10 Aralık 1903'de **Polokwane, Güney Afrika**'da doğdu. 21 Eylül 1973'de **Lewes, İngiltere**'de öldü.

¹⁴⁴ 1975,E yay.289 Sayfa

1975 1-2 Cilt Takım Bates yay.

¹⁴⁵ 1965, De yayınlar'ı,95 Sayfa

¹⁴⁶ 1982

2011,İlk Baskı, İletişim yay.866 Sayfa

¹⁴⁷ 1982

2012 Mayıs, İletişim yay,İstanbul,407 Sayfa, ISBN 9789750510489

148 1976,
1990,İletişim yay. 1.Baskı,213 sayfa, ISBN 9789754700626

149 trz.
2019,Fol Kitap,128 Sayfa

150 2915,2.Baskı,İletişim Yay.
2018,3.Baskı, İletişim yay,İstanbul,91 Sayfa, ISBN 9789750515675

151 1966
2015,İlk Baskı,İletişim Yay.339 Sayfa. 9789750517112

152 1987,
2015,İlk Baskı,İletişim Yay.376 Sayfa.

153 1996
2016,2.Baskı, İletişim yay, İstanbul, 212 sayfa ISBN 9789754705485

154 1980
2016,3.Baskı,İletişim yay,

155 1980, İlk Baskı
2016,Birikim yay.144 Sayfa.

156 2016, Birikim Yay.182 Sayfa.
2000,İlk Baskı

157 1976,Kavram yay.190 Sayfa,

158 2000,İlk Baskı
2016,İletişim Yay.228 Sayfa

159 1974,

160 2004
2008 2., 2011 3.Baskı.
2014,4.Baskı,İletişim yay, İstanbul, 120 Sayfa , ISBN 9789754700213

161 1983,Cem yay.439 sayfa,
2017 Ağustos, 1.Baskı, İletişim Yay,İstanbul, 446 Sayfa ISBN 9789750522260

162 1976,
1986,Ankara, V yayınları,229 Sayfa,

163 1987,
2003,İlk Baskı
2015,İletişim Yay.450 Sayfa

164 1967,
İlk Baskı 2014,İletişim Yay,146 Sayfa

165 1965
2015,İlk Baskı,İletişim Yay.

166 1972,